

**ОТЧЕТ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМНИЯ БЮДЖЕТ НА
МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА КЪМ 30.06.2023 г.**

**1. ОТЧЕТ НА ПРИХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА
ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА КЪМ 30.06.2023 г.**

ПРИХОДИ по бюджета на ПРБ (в лева)	<i>Закон</i>	<i>Уточнен план</i>	<i>Отчет</i>
Общо приходи:	9 300 000	9 300 000	2 707 394
<i>Данъчни приходи</i>			
<i>Неданъчни приходи</i>	8 800 000	8 800 000	2 063 222
Приходи и доходи от собственост	7 418 700	7 418 700	3 293 622
Приходи от държавни такси	875 000	875 000	288 673
Глоби, санкции и наказателни лихви	35 000	35 000	73 563
Други	471 300	471 300	-1 592 636
<i>Помощи, дарения и други безвъзмездно получени средства</i>	500 000	500 000	644 172

Приходите на разпоредителите с бюджет, финансирани от Министерството на образованието и науката са разпределени и се отчитат съгласно действащата бюджетна класификация. Общият размер на приходите към отчетния период е 2 707 394 лв.

Приходите, отчетени в § 24-00 „Приходи и доходи от собственост“ възлизат на 3 293 622 лв. Най-голям относителен дял от общия размер на реализираните приходи по този параграф към 30.06.2023 г. – 59,8 % заемат приходите от продажба на услуги, стоки и продукция в размер на 1 971 913 лв. Същите са свързани с предмета на дейност на съответния разпоредител с бюджет. Реализираните приходи от наеми на имущество и на земя са в размер на 1 321 648 лв. и представляват 40,1 % от общия размер на реализираните приходи по § 24-00 от ЕБК за 2023 г.

Приходите, отчетени в § 25-00 „Държавни такси“ в размер на 288 673 лв. са постъпления от такси за административни услуги. Същите включват: отчетените от МОН и регионалните управления на образованието (РУО) такси по ПМС № 195 от 09.09.2017 г. за одобряване на Тарифа за таксите, които се събират в системата на предучилищното и училищното образование от МОН; таксите събирани от Националния център за информация и документация по реда на по Закона за признаване на професионални квалификации, както и таксите събирани от Националната агенция за професионално образование и обучение по Закона за професионалното образование и обучение въз основа на ПМС № 241/21.11.2000 г. за одобряване на Тарифа за таксите за лицензиране на центрове за професионално обучение и на центрове за информация и професионално ориентиране.

Реализираните по параграф 36-00 Други приходи възлизат на 602 551 лв. и същите представляват 22,2 % от общия размер на отчетените приходи към 30.06.2023 г. В сумата се включват и отчетените по §§ 36-18 „Коректив за касови постъпления (-/+)" (-) 212 397 лв. постъпления в НАП от длъжници, сключили договори с банки по реда на Закона за кредитиране на студенти и докторанти(ЗКСД). Тук са отразени и събраните приходи от дейността на НАОА по процедури за оценяване, акредитация и изменение на капацитета на проекти на институции за висше образование и научни организации по чл. 47 от ЗВО. Като други приходи се отчитат и

реализираните курсови разлики от валутни операции, получени застрахователни обезщетения, както и приходи от разпоредителите с бюджет от вторични суровини, договори за съвместна дейности и др.

Отчетените по § 37-00 „Внесени ДДС и други данъци върху продажбите“ са в размер на (-) 2 438 583 лв. и представляват внесени данъци върху приходите от стопанска дейност на бюджетните предприятия, в т.ч. 260 лв. внесен туристически данък и други данъци, такси и вноски върху продажбите.

Реализираните по § 40-00 „Постъпления от продажба на нефинансови активи (без § 40-71) са в размер на 243 396 лв. и включват приходи от продажба на машини и транспортни средства от второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката след проведени търгове.

Реализираните приходи от помощи и дарения от страната за периода 01.01 – 30.06.2023 г. са в размер на 276 198 лв. Същите са реализирани от второстепенни разпоредители с бюджет към министъра на образованието и науката по договори за дарения, като събраните средства се разходват за целите на договорите и волята на дарителите.

Отчетените приходи от помощи и дарения от чужбина към 30.06.2023 г. са в размер на 367 974 лв., в т.ч. 320 068 лв. от Министерството на образованието, науката, изследванията и спорта на Словашката република за БСУ „Христо Ботев“, гр. Братислава. Училището е регистрирано в мрежата на словашките училища и в това си качество получава финансиране от Словашката държава по Закона на националния съвет на Словашката Република 597/2003 г. относно финансирането на основни училища, средни училища и училищна база. Тук се отчитат и получените за периода приходи от помощи и дарения от лица от ЕС от второстепенни разпоредители с бюджет, които се разходват съгласно клаузите на договорите и волята на

2. ОТЧЕТ НА РАЗХОДИТЕ ПО БЮДЖЕТА НА МИНИСТЕРСТВОТО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА ПО ПОЛИТИКИ И ПРОГРАМИ КЪМ 30.06.2023 Г.

Класификационен код*	Наименование на областта на политика/функционалната област /бюджетната програма	Закон	Уточнен план	Отчет
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	959 792 600	959 792 600	263 479 152
1700.01.01	Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“	175 911 800	175 911 800	22 357 026
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“	165 610 500	165 610 500	30 998 140
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование“	585 169 500	585 169 500	202 074 583
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“	8 560 200	8 560 200	3 717 150
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“	21 231 000	21 231 000	2 561 114
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот“	3 309 600	3 309 600	1 771 139
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	85 027 800	85 027 800	34 202 819
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“	18 193 500	18 193 500	2 557 592
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане“	14 074 300	14 074 300	6 203 473
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен“	5 863 600	5 863 600	1 195 024
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“	23 101 400	23 101 400	4 616 940
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“	23 795 000	23 795 000	19 629 790
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	11 841 900	11 841 900	5 111 468
	Общо разходи	1 056 662 300	1 056 662 300	302 793 439

3. ОТЧЕТ НА КОНСОЛИДИРАНИТЕ РАЗХОДИ ПО БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ В РАМКИТЕ НА СЪОТВЕТНИТЕ ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ

Код*	ОБЛАСТИ НА ПОЛИТИКИ И БЮДЖЕТНИ ПРОГРАМИ (в лева)	Консолидирани разходи			Ведомствени разходи			Администрирани разходи		
		Общо разходи	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо ведомствени	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС	Общо административни	По бюджета на ПРБ	По други бюджети и сметки за средства от ЕС
1700.00.00	Общо разходи	3 202 235 848	302 793 439	2 899 442 409	2 958 939 965	275 994 085	2 682 945 880	243 295 883	26 799 354	216 496 529
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	2 380 751 976	263 479 152	2 117 272 824	2 253 774 114	253 832 438	1 999 941 676	126 977 862	9 646 714	117 331 148
1700.01.01	Бюджетна програма “Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”	35 014 176	22 357 026	12 657 150	22 020 557	22 020 557	0	12 993 619	336 469	12 657 150
1700.01.02	Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”	67 287 344	30 998 140	36 289 204	45 794 956	24 032 191	21 762 765	21 492 388	6 965 949	14 526 439
1700.01.03	Бюджетна програма „Училищно образование”	2 222 626 023	202 074 583	2 020 551 440	2 157 817 964	200 230 219	1 957 587 745	64 808 059	1 844 364	62 963 695
1700.01.04	Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците”	23 453 382	3 717 150	19 736 232	23 385 342	3 649 110	19 736 232	68 040	68 040	0
1700.01.05	Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина”	2 561 114	2 561 114	0	2 129 222	2 129 222	0	431 892	431 892	0
1700.01.06	Бюджетна програма „Учене през целия живот”	29 809 937	1 771 139	28 038 798	2 626 073	1 771 139	854 934	27 183 864	0	27 183 864
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	816 372 404	34 202 819	782 169 585	700 054 383	17 050 179	683 004 204	116 318 021	17 152 640	99 165 381
1700.02.01	Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование”	539 962 278	2 557 592	537 404 686	508 141 926	2 483 949	505 657 977	31 820 352	73 643	31 746 709
1700.02.02	Бюджетна програма „Студентско подпомагане”	61 926 111	6 203 473	55 722 638	31 843 978	814 930	31 029 048	30 082 133	5 388 543	24 693 590
1700.02.03	Бюджетна програма „Международен образователен обмен”	1 195 024	1 195 024	0	739 759	739 759	0	455 265	455 265	0
1700.02.04	Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование – наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”	192 771 154	4 616 940	188 154 214	150 484 505	4 167 326	146 317 179	42 286 649	449 614	41 837 035
1700.02.05	Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа”	20 517 837	19 629 790	888 047	8 844 215	8 844 215	0	11 673 622	10 785 575	888 047
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация”	5 111 468	5 111 468	0	5 111 468	5 111 468	0	0	0	0

За отчетният период консолидираните разходи по бюджетни програми в рамките на съответните области на политики включват разходите по бюджета и по сметки за средства от Европейския съюз на Министерството на образованието и науката, разходите по отчетите за касовото изпълнение на бюджетите и на средствата по сметки за средства от ЕС към 30.06.2023 г., на държавните висши училища, на Академията на МВР, на Българската академия на науките, на Селскостопанската академия, на НИМХ, на Министерството на труда и социалната политика, на Националния център по трансфузионна хематология, на Националния център по радиобиология и радиационна защита, Националния център по обществено здраве и анализи и Националния център по заразни и паразитни болести, на Министерството на икономиката и индустрията, на училищата финансирани чрез бюджетите на Министерството на младежта и спорта, на Министерството на културата и на общините. В отчета не са намерили отражение разходите на разпоредителите с бюджет извън посочените, както и на Национален фонд.

4. ФИНАНСИРАНЕ НА КОНСОЛИДИРАНИТЕ РАЗХОДИ

Източници на финансиране на консолидираните разходи (лева)	Закон	Уточнен план	Отчет
Общо консолидирани разходи:	8 343 721 800	8 343 721 800	3 202 235 848
Общо финансиране:			
<i>Бюджета на ПРБ</i>	1 056 662 300	1 056 662 300	302 793 439
<i>Други бюджети и сметки за средства от ЕС, в т.ч. от:</i>			
· <i>Централен бюджет, в т.ч.:</i>	443 051 800	465 851 800	0
<i>Държавни инвестиционни заеми</i>			
· <i>Сметки за средства от ЕС</i>	524 899 300	524 899 300	116 478 422
· <i>Други програми и проекти, по които Република България е страна-партньор</i>	121 700 700	121 700 700	32 241 481
· <i>Други програми и други донори по бюджета на ПРБ</i>	0	0	0
· <i>Други бюджетни организации, включени в консолидираната фискална програма</i>	6 197 407 700	6 174 607 700	2 750 722 506
· <i>Други, в т.ч. предоставени трансфери за други бюджети за сметка на планирани разходи по бюджета на ПРБ</i>	0	0	0

5. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ ПРОМЕНИ НА ПОКАЗАТЕЛИТЕ ПО БЮДЖЕТА ПО РЕДА НА ЗАКОНА ЗА ПУБЛИЧНИТЕ ФИНАНСИ

Неприложимо

6. ПРЕГЛЕД НА НАСТЪПИЛИТЕ ПРЕЗ ОТЧЕТНИЯ ПЕРИОД ПРОМЕНИ В ОРГАНИЗАЦИОННАТА СТРУКТУРА

Неприложимо

7. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА ВСЕОБХВАТНОТО, ДОСТЪПНО И КАЧЕСТВЕНО ПРЕДУЧИЛИЩНО И УЧИЛИЩНО ОБРАЗОВАНИЕ. УЧЕНЕ ПРЕЗ ЦЕЛИЯ ЖИВОТ

Република България, като част от Европейското образователно пространство и от глобалния свят, споделя визията за развитие на висококачествено, приобщаващо, ценностно-ориентирано и продължаващо през целия живот образование, обучение и учене, съобразявайки се с националните образователни традиции и следвайки националните си приоритети.

Министерството на образованието и науката (МОН) провежда държавната политика в областта на образованието и науката, насочена към осигуряване на образование и личностно развитие на децата и учениците, насърчаване на иновациите, квалификация на педагогическите специалисти, модернизирани на образователните институции, повишаване качеството на висшето образование и развитие на научния потенциал.

С изпълнението на Приоритет 1 „Образование и умения“ и Приоритет 2 „Наука и научна инфраструктура“ на Националната програма за развитие: България 2030, страната ни участва във всички инициативи за по-конкурентоспособна, сплотена, зелена и устойчива Европа.

а) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане

Основната цел на българската образователна система е да подготви младите хора за успешна личностна и професионална реализация, което да осигури тяхното индивидуално благоденствие и устойчивото развитие на обществото.

Политиките в предучилищното и училищното образование са насочени към ефективна социализация на деца от ранна детска възраст, качествено и достъпно образование и обучение, мотивация за усвояване на ключови компетентности с акцент върху придобиване на аналитични умения и развиване на креативна мисъл, насърчаване на иновациите, квалификация на педагогическите специалисти, модернизирани на образователните институции, дигитализация на образованието. Приоритетно се изпълняват мерките, залегнали в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 – 2030). Реализирането на политиките за обхващане на подлежащи на образование деца и ученици, за превенция на отпадането от училище и за намаляване дела на преждевременно напусналите се базира на ефективното взаимодействие между институциите, на съвместните усилия на педагогическите специалисти, родителите и всички заинтересовани страни и на връзката със семействата на децата и учениците.

Осигуряването на равен достъп до предучилищно и училищно образование и намаляването на дела на отпадналите и преждевременно напусналите образователната система ученици са ключови фактори при създаването на благоприятни условия за личностна и професионална реализация, за намаляване на социалното изключване, подобряване на обхвата и осигуряване на качествено образование за всички, следвайки принципа на учене през целия живот.

През 2023 г. усилията на Министерството на образованието и науката (МОН) в изпълнение на стратегическите и оперативните цели в областта на предучилищното и училищното образование продължават насоката към:

- *Повишаване на обхвата и качеството в предучилищното образование, предвид неговата базисна значимост за постигане на по-високи образователни резултати в училище и за успешно реализиране на пазара на труда*

Ранното включване в предучилищно образование оказва благоприятно влияние върху познавателните и социално-емоционални умения на детето. Ето защо МОН провежда целенасочена и последователна политика за подобряване на обхвата в предучилищното образование и повишаване на неговото качество. С изменение в Закона за предучилищното и училищното образование от 2020 г. се въведе задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст. Промяната влиза в сила след осигуряване на условия от съответната община, но не по-късно от 2023 – 2024 г. Въведеното от м. април 2022 г. пълно повсеместно отпадане на таксите за държавните и общинските детски градини в страната играе допълнителна роля за повишаване на обхвата в предучилищно образование на децата от 4 години до постъпване в първи клас. Така се осигурява възможност за достъп до детски градини и за децата от семейства с нисък социален статус. Със ЗДБ на РБ за 2023 г. се предвиждат средства за разширяване на достъпа и обхващането в задължително предучилищно образование на 4-годишните деца. Процесът се подпомага и чрез изплащане на компенсации на правоимащи родители по Наредбата за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места, като за това са разчетени средства по държавния бюджет за 2023 г.

Постигането на заложената цел ще се подпомогне и чрез инвестиционните разходи за изграждане, пристрояване, надстройка и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища, както и за изграждане на нови и ремонт на съществуващи спортни площадки в училищата. планирани със ЗДБ на РБ за 2023 г.

По НПВУ, инвестиционен проект „Модернизация на образователна инфраструктура“, по процедура "Изграждане на нови сгради на училища и детски градини" е предвидено построяването на 8 нови училища и 8 нови детски градини, а по процедура „Модернизация на образователна среда“ се предвижда обновяване на съществуващите сгради на 57 детски градини и 59 училища. Кандидатстването е приключило и се извършва класиране на постъпилите проекти.

- *Успешно включване на децата и учениците в системата на училищното образование и намаляване дела на преждевременно напусналите училище*

През разглеждания период приоритет имаха политиките, основани на принципите за равен достъп до качествено образование и превенция на отпадането от училище, с фокус върху децата и учениците от уязвимите групи. Те се прилагат заедно с политики и мерки, насочени към нарастване дела на завършилите средно образование и насърчаване на участието на младите хора във формално и неформално образование и обучение.

През 2023 г. продължава осъществяването на мерки за превенция, интервенция и компенсиране на преждевременното напускане на образователната система, успоредно с анализ

на причините за отпадане и преждевременно напускане, включително чрез дейности по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с ПМС № 100/08.06.2018 г., изм. и доп. ПМС № 259/14.10.2019 г. Дейността на екипите за обхват по прилагането на Механизма включва децата и учениците на възраст от 5 до 16 години, като се отчитат и данни за учениците до 18 години включително. Това дава възможност да се следят показателите, свързани с обхващането, включването и предотвратяването на отпадането на децата и учениците освен в задължителната предучилищна и училищна възраст и в целия 12-годишен курс на училищно образование. От началото на функциониране на Механизма до момента екипите за обхват са върнали обратно в училище и детска градина или са записали за първи път общо 65 955 деца и ученици. Само през учебната 2022/2023 година върнатите и трайно включени в образователната система деца и ученици са 12 439, като от тях 7992 никога не са били записвани досега в детска градина или училище. Те са със 722 повече в сравнение със същия период на миналата учебна година.

Съществен фактор, пречатващ процеса на обхват, е вътрешната и външна мобилност на родителите, при която децата и учениците напускат образователната система без да се декларират промените пред институциите, както и обстоятелството дали продължават обучението си на друго място.

Продължават дейностите за десегрегация и недопускане на вторична сегрегация в училищата, за привличане и образователно подпомагане на децата и ученици от уязвими групи, включително роми, и за такива, чийто майчин език е различен от българския, за приобщаване и мотивиране на родителите, които имат слабо развито отношение към образованието, с цел разширяване на обхвата и намаляване на отпадащите от образователната система.

- *Повишаване качеството на училищното образование за подобряване на образователните резултати, включително за намаляване дела на 15-годишните ученици с постижения под критичния праг в международното изследване PISA*

За целта се провеждат политики, насочени към повишаване качеството на образованието, към по-добра дигитална подготовка на учащите и към стимулиране на иновациите.

В тази връзка е изградена и достъпна за ползване на адрес <https://edu.mon.bg/> безплатна единна електронна образователна платформа "дигитална раница", инсталирана върху облачната среда на МОН. Платформата прави пренос на всички дейности от реална в дигитална среда, като това включва следните функционалности, достъпни за учители, ученици и родители:

- ✓ Електронен дневник – оценки, отзиви, отсъствия;
- ✓ Даване на домашни задания и проследяване на тяхното изпълнение в срок; получаване на рецензии;
- ✓ Статистики относно изпълнението на домашните и индивидуалния образователен прогрес;
- ✓ Голяма база от дигитално съдържание в меню Mozaik (видеа, 3D модели и анимации);
- ✓ Създаване на учебно съдържание – динамични ресурси, тетрадки за упражнение, инструменти, видеоклипове, споделяне на устройства.

Платформата представлява следваща стъпка от започналата дигитализация на образованието и предхожда въвеждането на персонализирано обучение. С нея учениците ще имат достъп до

хранилище с персонализирано дигитално учебно съдържание. Новата платформа дава възможност на учителите сами да създават дигитално учебно съдържание – уроци, упражнения, тестове като ползват огромен обем от налични електронни ресурси – текстове, изображения, интерактивни презентации, 3D модели, видео и аудио клипове, виртуална и добавена реалност. Учителите ще могат да предлагат уроците си за национално ползване.

Базисна политика на МОН е въвеждането на компетентностния подход в училище и смяната на фокуса в обучението от преподаване на знания към овладяване на ключови компетентности (включително цифрови, езикови, социални), придобиването на функционална грамотност и развитието на способности за решаване на проблеми. Работи се и по подготовката за въвеждане на нова методика за оценка на добавената стойност в образователните институции. Тя ще отчита ефективността на образователния процес и образователния напредък на учениците, който те показват в различните етапи на своето обучение.

Прилагането на иновативни методи на преподаване, дигитализацията на образователната среда и изграждането на STEM пространства във всички български училища са насочени към повишаване качеството на учебния процес, придобиването и изграждането на умения и целят повишаване на мотивацията на учениците за постигане на по-добри резултати. на всяко училище.

- *Повишаване нивото на компютърните и цифрови умения, на дигиталните умения и компетенции с цел широко използване на ИКТ и базираните на тях услуги, както и на образователните иновации*

Дигиталните умения и компетенции са приоритет за целия образователен сектор. Значението им нараства още повече с провеждането на обучение от разстояние в електронна среда (ОРЕС) по време на пандемията от COVID-19. Поставя се акцент върху иновациите в образованието, които целят промяна на културата на преподаване и създаване на по-привлекателна среда за учене. Интегрирането им в образователния процес води до повишаване на неговата ефективност и стимулира креативното мислене и творчеството в процеса на обучение. Интелигентната цифровизация на образованието се осъществява в синхрон с усилието за изграждане на електронно управление. Функционира Националната електронна информационна система за предучилищното и училищното образование. Избран е изпълнител за реализиране на дигиталната платформа за електронно учебно съдържание.

- *Постигане на цялостен обновен облик на образователните институции*

МОН отделя съществено внимание на инвестициите в образователната инфраструктура и модернизирването на материалната база в детските градини и училищата, за превръщането им в привлекателна социална среда. Инвестициите са насочени към изграждане на нови, разширение и реконструкция на съществуващи детски градини и училища.

В Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), Компонент 1 „Образование и умения“ е включена и започна изпълнението на инвестиционен проект „Модернизация на образователна инфраструктура“ с 4 процедури: за обновяване на съществуващи и за изграждане на нови сгради на детски градини и училища, за изграждане на центрове за високи постижения в професионалното образование и обучение и за ремонт и рехабилитация на общежития в системата на училищното образование. Във връзка с разчетените средства в ЗДБ на РБ за 2023 г. се разработва програма за изграждане на нови и ремонт на съществуващи спортни площадки в държавните и общинските училища. Продължава изграждането на съвременна физическа среда

за деца и ученици, създаването на условия за въвеждане на задължително предучилищно образование на децата, навършили 4-год. възраст, както и увеличаване броя на училищата с организация на учебния ден на едносменен режим. Мерките са залегнали и в програмата за управление на РБ за периода юни 2023 г. - декември 2024 г. С инвестиционните мерки и дейности се цели постигането на цялостен обновен облик на образователните институции с фокус върху създаването на материална база, гарантираща здравословни и качествени условия за образование и обучение.

- *Повишаване на привлекателността и престижа на учителската професия и обезпечаване на системата с необходимите специалисти*

През отчетния период МОН продължи прилагането на целенасочена и устойчива политика за усъвършенстване и обогатяване на ключовите компетентности на педагогическите специалисти, за стимулиране на професионалното им развитие, включително за подкрепа на иновативното преподаване с цел повишаване качеството на обучението, възпитанието и социализацията на децата и учениците. Фокусът се поставя върху дейности за подкрепа на новоназначени учители и директори; обучения за продължаваща квалификация за повишаване на компетентностите на педагогическите специалисти; обмен на педагогически опит, методическа подкрепа и изграждане на професионални общности.

От съществено значение са мерките за поддържане на ниво на учителските заплати от 125% от средното възнаграждение в страната; актуализиране на заплатите на директорите и на останалите специалисти в училищната система; повишаване на заплатите на работещите в детските градини и ясли (на педагогическия персонал и специалистите, на помощник-възпитателите и на другия непедagogически персонал). По силата на Анекс към Колективния трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование, подписан на 10.08.2023 г. от министъра на образованието и науката и социалните партньори, учителските заплати са увеличени с 15%. Увеличението влиза в сила със задна дата от 1 януари 2023 г. С подписания Анекс минималната основна заплата на учителите и на всички останали педагогически специалисти - ресурсни учители, възпитатели, ръководители на направление „Информационни и комуникационни технологии“, логопеди, психолози, педагогически съветници, корепетитори, хореографи, рехабилитатори на слуха и говора и треньори по вид спорт в училищата и детските градини става 1709 лева. Минималната основна заплата за старши учители и старши възпитатели става 1763 лв., а за главните учители и главните възпитатели - 1831 лв. Увеличението обхваща повече от 92 000 учители, работещи в държавни и общински образователни институции.

- *Развитие на личностния потенциал на децата и учениците, откриване и развитие на заложите и талантите им чрез разнообразни педагогически форми и дейности по интереси*

През 2023 г. продължава подкрепата на политики, свързани с насърчаване и развитие на творческите, научните и спортните заложи и потребности на децата и учениците, със заниманията по интереси, със стимулиране на деца/ученици с изяви дарби. Тези занимания развиват ключови компетентности, необходими не само в образователния процес, но и в социален аспект. Те допринасят за стимулиране талантите на учениците, за повишаване на тяхната мотивация, за развиване на личното творчество. В подкрепа на тези политики са и

дейностите, изпълнявани по националните програми за развитието на образованието за 2023 г., одобрени с РМС № 408 от 31 май 2023 година.

- *Разширяване на професионалното образование и обучение, приложимост на училищното образование и постигане на професионална реализация; повишаване компетентностите на хората в трудоспособна възраст и ефективно предлагане на възможности за учене през целия живот (УЦЖ)*

В тази връзка от значение през отчетния период е подкрепата на мерки за осигуряване на специалисти в отговор на потребностите на бизнеса на регионално и областно равнище, разширяването на обхвата на дуалното обучение и увеличаване на възможностите за осъществяването му по различни професии, модернизиране на професионалното образование за предлагане на професии на настоящето и бъдещето с гарантирано качество. Усилията са насочени и към създаване на привлекателни и гъвкави възможности за придобиване на основни умения, на нови компетентности, на квалификация и преквалификация във формалната образователна система и в неформалното обучение, както и създаване на условия за информално учене. За целта се осъществяват редица мерки за ефективно прилагане на Европейската квалификационна рамка за учене през целия живот (УЦЖ) и за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни (ЕПУВ). Прилагат се приоритетите на Новата европейска програма за учене на възрастни за периода 2021-2030 г.

б) Описание на степента на достигане на очакваните ползи/ефекти за обществото и резултати, относими към съответната област на политика

За ефективно постигане на очакваните ползи/ефекти за обществото се разработват и прилагат цялостни и системни политики, обезпечени с необходимите човешки, финансови и материални ресурси и ползващи се с обществена подкрепа. Реализирането на тези политики се базира на ефективното взаимодействие между институциите, на съвместните усилия на регионалните управления на образованието (РУО), на педагогическите специалисти в детските градини и училищата, на родителите и семействата на децата и учениците, както и всички заинтересовани страни.

Изпълнението на политиките в областта на предучилищното и училищното образование през периода 01.01.2023 г. – 30.06.2023 г. е насочено към следните ползи за обществото и гражданите:

- Увеличаване на обхвата в предучилищното образование и улесняване на достъпа до образование чрез премахване на социално-икономическите бариери. Повишено качество на образованието и грижите в ранна детска възраст;
- Постигане на равен достъп на децата и учениците до качествено училищно образование и увеличаване на възможностите за тяхната личностна и професионална реализация;
- Повишаване на образователните резултати на учениците и формиране на ключови компетентности;
- Осигуряване на условия за квалификация и кариерно развитие на педагогическите специалисти за повишаване на социалния статус на българския учител и за осигуряване на образователната система с мотивирани педагогически специалисти;

- Осигуряване на съгласуваност и ефективност на политиката за професионално образование и обучение на национално, регионално и местно равнище;
- Създаване и прилагане на механизми за осигуряване качеството на професионалното образование и обучение и за ориентирането му към пазара на труда, включително за развитие на дуалното обучение;
- Осигуряване на условия за насърчаване и за разширяване на възможностите за учене през целия живот за всички;
- Провеждане на ефективна образователна политика сред българските общности в чужбина и съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство.

➤ **Отчет на показателите за полза/ефект (Приложение № 5)**

<i>Област на политика:</i> Политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот		2023 г.	
Показатели за полза/ефект	Мерна единица	Целева стойност	Отчет* към 30.06.2023 г.
1. Дял на преждевременно напусналите образование и обучение	процент (%)	под 10,2	10,5
2 Дял на обхванатите в предучилищното възпитание и подготовка деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас**	процент (%)	над 90,6	82,3 за 2021 г. по данни на Евростат
3. Дял на 15-годишните със слаби постижения по: ***			
3.1. четене	процент (%)	под 27,6	47,1
3.2. математика	процент (%)	под 34,4	44,4
3.3. природни науки	процент (%)	под 27,6	46,5
4. Население (25-64 г.), участващо в образование и обучение	процент (%)	над 5,4	1.7

* Данните по т. 1 и т. 4 в колона Отчет са публикувани от НСИ в раздел „Специфични показатели“ към 17.03.2023 г.

** Последните данни за този показател, публикувани в Евростат, са за 2021 г.

*** Отчетните данни по т. 3 отразяват участието на българските ученици в Изследването PISA на ОИСР, проведено през 2018 г. Данните за PISA 2022 ще бъдат посочени в годишния отчет за 2023 година.

Стойностите на част от цитираните показатели са достъпни на сайта на НСИ от 17.03.2023 г. Данните по т. 3 са от 2018 г. Изследването PISA на Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) се провежда веднъж на 3 години, като последното изследване, за което са публикувани данни, е проведено през 2018 г. PISA 2022 се проведе в

периода 21 март – 22 април 2022 г. Резултатите от изследването ще бъдат публикувани в края на 2023 година.

Постигането на целите на политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование и на ученето през целия живот се подпомага и чрез реализиране на реформите и инвестициите, заложи в Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), чрез изпълнението на процедурите по Програма Образование 2021-2027 и довършване на процедурите по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“. Реализирани са следните дейности по:

- **Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“**

Проект BG05M2OP001-2.012-0001 „Образование за утрешния ден“

Проектът е насочен към дигитализация в образованието и прилагане на облачни технологии, които ще осигурят достъпност, актуалност и управление на образователните ресурси - основа за качествено образование. Продължителността на проекта е 50 месеца, считано от 15.10.2019 г. Изпълняват се 7 дейности, свързани с: изграждане на облачна среда и внедряване на платформа за образователни услуги и съдържание; изграждане на образователна среда в училищата и детските градини за представяне на учебния материал чрез ИКТ (осигуряване на интерактивни дъски/маси, таблети, мултимедийни проектори, специализирана техника за ученици със сензорни увреждания и др.); обучения на педагогически специалисти за създаване на дигитално съдържание, за преподаване на знания и умения по дигитална грамотност, програмиране/кодиране, киберсигурност и др.; разработване на дигитално образователно съдържание - електронни учебници и е-помагала, интерактивни и мултимедийни уроци, образователни приложения, игри, тестове и др.; използване на международни и национални дигитални образователни ресурси с отворен достъп; повишаване на дигиталната компетентност и умения на учениците чрез извънкласни дейности по ключови дигитални умения, включително и компютърно моделиране/кодиране; информационни кампании за ползите от дигиталната компетентност, кибербезопасност, медийната грамотност, защита на интелектуалната собственост. През отчетния период е изпълнено следното:

По Дейност 1 е приключило внедряването на единна електронна платформа за образователни услуги и съдържание (ЕЕПОУС) и модули към нея. Единната електронна платформа функционира на интернет адрес: <https://edu.mon.bg/> в съответствие със заложеното в договора.

По Дейност 2 на 12.04.2023 г. е обявена процедура за възлагане на обществена поръчка с предмет „Доставка, монтаж и гаранционна поддръжка на 20 броя системи за контрол с поглед за изграждане на модерна защитена образователна среда, базирана на съвременни съоръжения (оборудване за онагледяване) и представяне на учебния материал чрез ИКТ в специалните училища за ученици с увреден слух и нарушено зрение“.

Доставени са 15 броя четящи устройства за изграждане на модерна защитена образователна среда, базирана на съвременни съоръжения (оборудване за онагледяване) и представяне на учебния материал чрез ИКТ в специалните училища за обучение и подкрепа на ученици с нарушено зрение. По този начин е осигурено специализирано оборудване в 2 държавни специални училища за обучение и подкрепа на ученици с нарушено зрение - 15 бр. FM системи, 15 бр. преносими четящи устройства и 20 бр. системи за контрол с поглед.

По Дейност 3 се изпълнява сключеният договор по обществена поръчка с предмет „Обучения на учители за програмиране/кодиране, киберсигурност, защита на интелектуална собственост и др.” от Софийски университет „Св. Климент Охридски“.

На 16.06.2023 г. е обявена обществена поръчка с предмет “Обучение в дигитални умения за създаване на дигитално съдържание за учебния процес” на стойност 2 374 600 без ДДС и срок за получаване на оферти или на заявления за участие: 29.06.2023 г.

По Дейност 4 създаденото дигитално образователно съдържание под формата на електронни уроци продължава да се използва за нуждите на проекта от участващите в дейността педагогически специалисти от образователните институции от цялата страна.

По Дейност 5 функционира електронният Каталог (хранилище) на стойностни дигитални образователни ресурси с отворен достъп. В процеса на предаване е показано и демонстрирано съдържанието и функционалностите на Каталога. Създаден е вход за достъп до електронния Каталог и от edu.mon.bg.

По Дейност 6 се провеждат клубове по интереси по “Компютърно моделиране/Кодиране” за ученици от 5-12 клас и сборни клубове от различни класове за учебната 2022/2023 г.

По дейността са сформирани 2 вида клубове по интереси:

1. За допълнителни занимания по ключови дигитални умения – базови и за напреднали, в които се включиха ученици от I до XII клас;
2. За компютърно моделиране/кодиране, в които се включиха ученици от V до XII клас.

Сформирането на клубовете по интереси започна след обучение на учителите по програмиране/кодиране, киберсигурност, защита на интелектуална собственост и др.

След идентифициране интересите и постиженията на учениците в областта на дигиталните компетентности се оцени степента на усвоените дигитални компетентности – базови и за напреднали чрез анкетни карти, извърши се разпределението на учениците в групи по ниво на усвоени компетентности: основно, самостоятелно, свободно и специализирано. След успешното приключване на заниманията чрез анкетни карти се оцени степента на усвоените дигитални компетентности на учениците.

От обобщените данни по учебни години в анкетните карти се вижда, че усвояването на знанията на учениците в клубовете по интереси по ключови дигитални умения с всяка измината учебна година нарастват, а именно:

- за учебната 2019/2020 година – 52%;
- За учебната 2020/2021 – 56%;
- За учебната 2021/2022 – 59%.

По Дейност 7 са предоставени средства на 28-те РУО, които самостоятелно да организират кръгли маси по места за обсъждане на текущите дейности и резултати от проекта и обратна връзка от родители и ученици като част от информационната кампания за ползите от дигиталната компетентност и инструментите, разработени по проекта.

Изготвен е доклад и предстои да бъде стартирана процедура за избор на изпълнител за изработване на образователна игра под формата на мобилно приложение с учебно съдържание и важни за проекта теми, която да популяризира проекта по интерактивен начин сред учениците и обществеността. Дейността продължава.

Проект BG05M2OP001-2.014-0001 „Подкрепа за дуалната система на обучение“

Целта на проекта е повишаване на съответствието на професионалното образование и обучение с пазара на труда и създаване на възможности за повишаване квалификацията на бъдещата работна сила по професии, ключови за икономиката на страната. Проектът предоставя на работодателите възможност да наемат квалифицирани кадри с подходяща професионална подготовка и опит, придобити по време на обучението в реална работна среда. Изпълняват се 5 дейности, насочени към подобряване на компетентностите на учителите и преподавателите по професионална подготовка и към придобиване на педагогически и методически умения от представители на работодателите.

В проекта участват 170 професионални гимназии и средни училища с професионални паралелки. До момента проектните дейности обхващат 1 262 учители, 10 561 ученика и 1 322 наставници.

За периода от стартирането на проекта до 30.06.2023 г. изпълнението по отделните дейности е както следва:

По Дейност 1 в информационната система по проекта са приложени документи за закупено оборудване, работно облекло и лични предпазни средства, учебни помагала, както и за разработени учебни помагала и материали на следната стойност:

- 160 професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка са закупили оборудване на стойност 3 996 584,34 лв.;

- 163 професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка са закупили работно облекло на стойност 2 125 089,36 лв.;

- 137 професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка са закупили учебни помагала на стойност 1 263 980,82 лв.

- 26 професионални гимназии и училища с паралелки за професионална подготовка са разработили 38 учебни помагала на обща стойност 278 488,57 лв.

Одобрени са 47 учебни помагала и материали за професионална подготовка, разработени от училищата.

От началото на изпълнение на проекта в обучение за повишаване на квалификацията и компетентностите са се включили 904 учители/учители-методици, като са издадени 2 265 бр. сертификати.

Изготвени са насоки за обучението на учители/учители методици.

По дейност 2 ще бъде изработен инструментариум за оценка на качеството на преподаване в дуалната система на обучение и за оценяване на работното място. Създаденият инструментариум е от 6 пакета инструменти и уеб-базирана платформа, позволяваща неговата достъпност и прозрачност. Изготвени са Насоки за разработване или актуализиране на учебни планове, учебните програми и национални изпитни програми.

Разработена и утвърдена е следната учебна документация:

- Учебни планове - 45 бр.;
- Учебни програми - 204 бр.;
- Национални изпитни програми - 51 бр.

По Дейност 3 - в подкрепа на учениците, през отчетния период е извършено следното:

- 9 252 ученици са преминали пробно стажуване и са издадени 24 261 сертификата;

- 3 077 ученици са се включили в допълнителни занимания. Издадени са 4 797 бр. сертификати за преминато обучение, от които по професионална подготовка - 2 869 бр. и за преминато обучение по чужд език - 1 928 бр.

По Дейност 4 са проведени 16 информационни кампании за информиране представителите на предприятията относно нормативните изисквания при включването им в дуалната система на обучение.

Изготвени са Насоки за провеждане на обучение на наставници за придобиване на педагогически и методически умения. Издадени са 1767 сертификата за придобиване на педагогически и методически умения на 1288 наставници.

Издадени са 437 сертификата за провеждане на обучение в реална работна среда на 358 наставници, които обучават ученици от 54 училища.

По Дейност 5 са проведени 13 информационни кампании за подобряване на връзката "ученик – училище – родител - работодател" и популяризиране на дуалната система на обучение. 104 училища са изготвили информационни материали за провеждане на събития, свързани с популяризиране на дуалната система на обучение на обща стойност 106 742,80 лв.

Проект BG05M2OP001-3.005-0004 „Активно приобщаване в системата на предучилищното образование“ се изпълнява в партньорство с Център за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ)

Основната цел на проекта е навременното ранно обхващане и образователното приобщаване на деца от уязвими групи в предучилищното образование, подкрепа на достъпа им до качествено образование, подкрепа на социалното им приемане и сближаване. Проектът се изпълнява в 5 дейности за: допълнително обучение по български език за деца от уязвими групи; подкрепа на деца, вкл. обезпечаване на средства за такси за детски градини с повишена концентрация на деца от уязвими групи; осигуряване на допълнителен педагогически и непедagogически персонал, осигуряване на учебни материали, пособия, помагала и др.; обучения на педагогическия персонал за откриване на обучителни затруднения при децата и за прилагане на методиката за усвояване на българския език, обучение на непедagogическия персонал за работа с родители от уязвими групи и родители на деца със СОП при реализиране на взаимодействието „детска градина-семейство“; подкрепа за родители на деца от уязвими групи за формиране у тях на мотивация за активно приобщаване на децата им в системата на предучилищното образование. Срокът на изпълнение на проектните дейности е удължен до 31.07.2023 г., а бюджетът е увеличен с 4 811 250,40 лв.

От началото на проекта са постигнати следните резултати: в допълнително обучение по български език са включени общо 49 786 деца, а в Дейност 1 са се включили общо 1226 детски градини/училища. От началото на проекта до момента са възстановявани разходи за такси на 46 053 деца. Назначени са 1984 педагогически и непедagogически специалисти. Приключено е разработването на специализираната методика за допълнително обучение по български език за деца от предучилищна възраст, отнасяща се за всички възрастови групи, за прилагане в институциите от системата на предучилищното образование и е проведен уебинар на тема „Представяне на Специализираната методика за допълнително обучение по български език за деца от предучилищна възраст“, който е първата част от обучителна програма с

квалификационни кредити, одобрена от МОН, с наименование „Прилагане на Специализираната методика за допълнително обучение по български език на деца от предучилищна възраст“.

Назначените педагогически специалисти продължават с организирането и осъществяването на присъствена индивидуална и групова работа с деца. Непедагогическите специалисти продължават да изпълняват своите задължения, като при необходимост осъществяват контакт със семействата на децата, които не посещават детска градина.

Обучени са 2009 учители за прилагане на специализираната методика за обучение по български език. Обученията са организирани от МОН. До момента са издадени 2009 сертификата.

Към настоящия момент изпълнението на дейностите на партньора ЦОИДУЕМ е приключило, като от началото на проекта, партньорът е постигнал следните резултати:

Проведени са 60 обучения на непедагогически персонал и други заинтересовани страни (авторитети от и за общността, представители на неправителствени организации, родители и др.) за прилагане на Методиката за работа на непедагогическия персонал с родители от уязвими маргинализирани групи и родители на деца със СОП при реализиране на взаимодействието „детска градина – семейство“. Обучени са 915 лица, от които 225 непедагогически персонал и 690 заинтересовани страни.

Изработен е видеоклип за мотивиране на родители на деца от уязвими групи.

Изготвен е доклад „Проучване и картографиране на средата, в която се реализира взаимодействието детска градина – семейство“.

Разработена е Методика за работа на непедагогическия персонал с родители от уязвими маргинализирани групи и родители на деца със СОП при реализиране на взаимодействието „детска градина – семейство“ и обучителна програма към нея.

Разработен и разпространен е сборник „Добри практики за взаимодействието на детска градина – семейство с участието на непедагогически персонал“. Проведени са 60 мотивационни кампании. Организирани и проведени са 4 Национални конференции за обмен на добри практики.

Организирани и проведени са 3 Национални конференции за обмен на добри практики за мотивиране на взаимодействието с родителите между педагогическите и непедагогическите специалисти.

В резултат на проведена обществена поръчка е изготвен интерактивен образователен филм, насочен към родителската общност с цел изграждане на положителни обществени нагласи към значимостта на предучилищното образование и недопускане на дискриминация при реализиране процеса на предучилищно образование и Наръчник за ползване на образователния филм.

Проект BG05M2OP001-5.001-0001 „Равен достъп до училищно образование в условията на кризи“

Проектът се финансира по линия на Инструмента за подкрепа на преодоляването на последиците от кризата, предизвикана от пандемията от COVID-19, и подготовка за екологично, цифрово и устойчиво възстановяване на икономиката (REACT-EU) и цели да не се допусне прекъсване на образователния процес и приобщаващото образование в условията на кризи, както и да не се допусне отпадане от училище поради наложилото се обучение от разстояние. Предвидените дейности са пряко свързани с преодоляване на последиците, предизвикани от

пандемията от COVID-19 и са свързани с техническото обезпечаване на образователната система и осигуряване на условия за провеждане на обучение от разстояние в електронна среда. Бюджетът на проекта е 109 562 541,936 лв., с период на изпълнение 35 месеца.

Към 30.06.2023 г. са постигнати следните резултати:

По Дейност 1 – Закупуване на технически средства за педагогически специалисти и ученици, от началото на изпълнение на дейността са закупени и предоставени на училищата 85 689 технически устройства за ученици и педагогически специалисти с цел осигуряване на непрекъсваемост на образователния процес и предоставяне на условия за работа и обучение от разстояние в електронна среда.

По Дейност 2 – Сформирани са 18 031 групи за обучение, от които 17 823 са успешно приключили. В сформираните групи са включени 96 189 ученици и са издадени 94 766 сертификати за преминато обучение.

По Дейност 3 – Сформирани са 2143 групи за обучение, от които 2110 са успешно приключили. В сформираните групи са включени 10 934 педагогически специалисти и са издадени 10 767 сертификати за преминато обучение.

По Дейност 4 – Сформирани са 5136 групи за обучение, от които 5071 са успешно приключили. В сформираните групи са включени 26 263 образователни медиатори и родители и са издадени 25 966 сертификати за преминато обучение (в това число 2012 образователни медиатори).

По Дейност 5 – В допълнително синхронно обучение от разстояние в електронна среда са включени 8880 ученика.

Проект BG05M2OP001-2.015 „Ученически практики-2“

Проектът стартира на 19.08.2021 г. и е с продължителност 29 месеца. Насочен е към повишаване на ефективността от партньорствата между училищата, осъществяващи професионална подготовка и работодателите, за подобряване на практическите умения на учениците в съответствие със специфичните нужди на пазара на труда. Проектът се вписва в контекста на заложените европейски и национални цели за подобряване на достъпа и повишаване качеството на професионалното образование и обучение. Целта е да се подкрепи съответствието на професионалното образование и обучение с нуждите на пазара на труда, включително при преодоляване на последиците от кризата COVID-19, да се повиши ефективността от партньорствата между професионалните училища и работодателите за подобряване на практическите умения на учениците, отчитайки специфичните нужди на пазара на труда. Операцията надгражда предходната успешна операция „Ученически практики - Фаза 1“.

За отчетния период в Дейност 1 *„Подкрепа за практическото обучение на учениците, навършили 16 години от училищата, осъществяващи професионална подготовка чрез допълнителни практики в реална работна среда“* са включени 42 училища, а от началото на проекта 283 училища. За визирия период в практическо обучение в реална работна среда са участвали 2786 ученици, а от началото на проекта са участвали 8 610 ученици.

Продължава дейността по подкрепа за създаване и функциониране на учебно-тренировъчни и/или други съществуващи в професионалното образование форми на учебни или тренировъчни фирми (УТФ), вкл. учебни компании в първи и/или втори гимназиален етап. От началото на проекта са създадени 433 УТФ.

Към настоящия момент е приключило изпълнението на дейностите по следните проекти:

- ✓ Проект BG05M2OP001-2.011-0001 „Подкрепа за успех“;
- ✓ Проект BG05M2OP001-2.010-0001 „Квалификация за професионално развитие на педагогическите специалисти“;
- ✓ Проект BG05M2OP001-3.018-0001 „Подкрепа за приобщаващо образование“.

- **Програма “Образование” 2021 – 2027 г.**

- **Проект BG05SFPR001-1.001-0001 „Успех за теб“**

Проектът стартира на 27 януари 2023 г. с подписването на Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ. Той е с продължителност 60 месеца и бюджет 151 123 000 лева. Насочен е към насърчаване и разгръщане на потенциала за личностно развитие на учениците за трайното им приобщаване в училищното образование и подобряване на образователните им резултати. Чрез изпълнение на дейностите се цели подобряване на приобщаващия характер на училищната образователна система с фокус върху учениците от уязвими групи; повишаване на мотивацията на учениците за учене и стимулиране на творческите им изяви; изграждане на подкрепяща общност, в която участниците се чувстват приобщени с оглед повишаване активността на учениците от уязвими групи; както и повишаване квалификацията на педагогическите специалисти за осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие и обучения на непедagogическия персонал. В изпълнението на дейностите по проекта ще бъдат включени ученици от уязвими групи (вкл. от маргинализирани групи, такива с обучителни затруднения, ученици в риск от отпадане от образователната система, ученици със СОП, в риск, с хронични заболявания и изявени дарби), родителите на тези ученици, лица преждевременно напуснали училище, учители, педагогически специалисти и непедagogически персонал и специалисти от екипите за подкрепа за личностно развитие

Към 31.03.2023 г. е извършено класиране на всички държавни, общински и частни училища, подали заявление за участие в дейностите по проекта. Одобрени са 1509 училища, от които 1431 ще се насочат към обща и допълнителна подкрепа за личностно развитие на ученици от уязвими групи, а 188 ще се насочат към допълнителна подкрепа на ученици с изявени дарби.

- **Проект BG05SFPR001-3.001 „Модернизиране на професионалното образование и обучение“**

На 25 май 2023 г. е подписан Административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по проекта и са стартирали подготвителни дейности за изпълнението му.

Реализацията на проекта ще допринесе за подобряване на качеството, приобщаващия характер и ефективността на професионалното образование и обучение. Изпълнението на планираните дейности ще спомогне за развитие на професионално образование и обучение, използващо модерни методи на преподаване и дигитални образователни материали по професионална подготовка с цифрово и интерактивно учебно съдържание. В проекта се предвижда да бъдат изпълнени дейности за: разработване и прилагане на нов Списък на професиите за професионално образование и обучение /СППОО/ и ново учебно съдържание; въвеждане и прилагане на гъвкави пътеки, микроквалификации и кредити в професионалното образование и обучение /ПОО/; повишаване на уменията и компетентностите на учителите по

професионална подготовка и на учениците; разработване и въвеждане на образователни материали с иновативно цифрово учебно съдържание; въвеждане на менторството и тюторинга; провеждане на ученически практики в реална работна среда, повишаване привлекателността на професионалното образование и обучение сред учениците и родителите. Дейностите ще бъдат изпълнени чрез прилагане на секторния подход на работа за постигане на по-тясна обвързаност между ПОО и реалните потребности на пазара на труда и по-бързото адаптиране на ПОО спрямо динамиката на пазара на труда. Включването на нови технологии в обучението, както и различната организация на учебния процес (смесено обучение, обучение в друга физическа среда) ще допринесе за по-голяма атрактивност и привличане на повече кандидати за ПОО. Чрез приложените мерки се цели повишаване на професионалните компетентности и квалификацията на учителите по професионална подготовка и уменията на учениците, за да отговорят на потребностите на пазара на труда. Осигуряването на допълнителна финансова подкрепа под формата на стипендии за учениците и въвеждането на гъвкави образователни пътеки ще намали риска от преждевременно отпадане от училище.

Общата цел на проекта е предлагане на модерно и качествено професионално образование и обучение, отговарящо на бързо променящите се нужди на пазара на труда., като за постигането ѝ ще бъдат реализирани дейности, водещи до постигането на следните специфични цели:

- Модернизирване на ПОО спрямо динамиката на пазара на труда чрез съвместна работа между училищата, предлагачи ПОО, бизнеса, висшите училища и др.;
- Повишаване на уменията и компетентностите на учителите по професионална подготовка и на учениците в партньорство с бизнеса;
- Повишаване привлекателността на професионалното образование и обучение.

Изпълнението на проекта ще допринесе за постигането на специфичните цели на Приоритет 3 „Връзка на образованието с пазара на труда“ на Програма „Образование“ 2021 – 2027.

Кратко описание на показателите за полза/ефект

1. Дял на преждевременно напусналите образование и обучение – по този индикатор е заложена целева стойност под 10,2% за 2023 г. Достигната е стойност 10,5% по данни на НСИ към 17.03.2023 г. Индикаторът се обвързва с политики, основани на принципите за равен достъп до качествено образование и приобщаване на всяко дете и на всеки ученик; равнопоставеност и недопускане на дискриминация, както и със съответната политика на Европейския съюз, по която се осъществява мониторинг на всички държави членки. През 2023 г. продължава осъществяването на мерки за превенция, интервенция и компенсиране на преждевременното напускане на образователната система, успоредно с анализ на причините за отпадане и преждевременно напускане, включително чрез дейности по Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане и включване в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, създаден с ПМС № 100/08.06.2018 г., изм. и доп. ПМС № 259/14.10.2019 г.

Дейности по Механизма и месечният мониторинг от страна на МОН оказват положителен ефект по отношение на:

- броя на новоотпадналите ученици – 2681 (с 1018 по-малко спрямо началото на втория учебен срок на 2021/2022 учебна година);

- върнатите 12 439 и включени трайно деца и ученици в образователната система;
- новообхванатите 7992 деца, които никога не са били записани до сега в детска градина или училище, със 722 повече от миналата учебна година;
- коефициентът на записаните 5-годишни деца;
- намалели са отпадналите ученици като абсолютна стойност в сравнение с миналата година към същия период;
- коефициентът на обхванатите деца и ученици, който е по-висок с 0,01 в сравнение с началото на втория учебен срок на миналата учебна година.

Целта е подобряване на следните резултати:

- намаляване на броя на необхванатите деца и ученици;
- повишаване коефициента на обхванатите 6-, 7-, 9- и 14 -годишни;
- намаляване броя на повторно отпаднали деца и ученици;
- намаляване на процента на учениците, които са отпадали поради културологични причини – 44,09%.

Дейността на екипите за обхват по прилагането на Механизма включва децата и учениците на възраст от 5 до 16 години, като се отчитат и данни за учениците до 18 години включително. Това дава възможност да се следят показателите, свързани с обхващането, включването и предотвратяването на отпадането на децата и учениците освен в задължителната предучилищна и училищна възраст и в целия 12-годишен курс на училищно образование. От началото на функциониране на Механизма до момента екипите за обхват са върнали обратно в училище и детска градина или са записали за първи път общо 65 955 деца и ученици. Само през учебната 2022/2023 година върнатите и трайно включени в образователната система деца и ученици са 12 439, като от тях 7992 никога не са били записвани досега в детска градина или училище. Те са със 722 повече в сравнение със същия период на миналата учебна година.

Продължават дейностите за десегрегация и недопускане на вторична сегрегация в училищата, за привличане и образователно подпомагане на децата и ученици от уязвими групи, включително роми, и за такива, чийто майчин език е различен от българския, за приобщаване и мотивиране на родителите, които имат слабо развито отношение към образованието, с цел разширяване на обхвата и намаляване на отпадащите от образователната система.

2. Дял на обхванатите в предучилищното възпитание и подготовка деца на възраст от 4 г. до постъпване в първи клас – заложен е целева стойност над 90,6% за 2023 г. Последните данни за този показател, публикувани в Евростат, са за 2021 г. с достигната стойност 82,3%.

Ранното включване в предучилищно образование оказва благоприятно влияние върху познавателните и социално-емоционални умения на детето. Ето защо МОН провежда целенасочена и последователна политика за подобряване на обхвата в предучилищното образование и повишаване на неговото качество. С изменение в Закона за предучилищното и училищното образование от 2020 г. се въведе задължително предучилищно образование от 4-годишна възраст. Промяната влиза в сила след осигуряване на условия от съответната община, но не по-късно от 2023 – 2024 г. Въведеното от 01.04.2022 г. пълно повсеместно отпадане на таксите за държавните и общинските детски градини в страната играе допълнителна роля за повишаване на обхвата в предучилищно образование на децата от 4 години до постъпване в първи

клас. Процесът се подпомага и чрез изплащане на компенсация на правоимащи родители по Наредбата за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места. За постигане на заложената цел продължава осигуряването на инвестиции за изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли и детски градини, като за целта са предвидени средства със ЗДБ на РБ за 2023 г. По НПВУ, инвестиционен проект „Модернизация на образователна инфраструктура“ е предвидено построяване на 8 нови детски градини и обновяване на съществуващите сгради на 57 детски градини. Кандидатстването е приключило и се извършва класиране на постъпилите проекти.

3. Дял на 15-годишните със слаби постижения по: четене, математика и природни науки – индикаторът е свързан с резултатите от проучването PISA, провеждано от Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР) и отчита нивото на знанията и уменията, които учениците са придобили в края на задължителното училищно образование и които биха им позволили да се конкурират на трудовия пазар. Изследването PISA се провежда веднъж на 3 години, като последното изследване, за което са публикувани данни е проведено през 2018 г. PISA 2022 се проведе в периода 21 март – 22 април 2022 г. Резултатите от изследването ще бъдат публикувани в края на 2023 година.

Нивото на представянето на българските ученици, измерено чрез PISA се проследява и чрез индикатора „Дял на учениците с резултати, по-ниски от критичните (средно за трите области на изследването), заложен в Приоритет 1 „Образование и умения“ на НПП 2030, като се предвижда до 2030 година стойността на този индикатор да спадне до 25%. В тази връзка се провеждат политики, насочени към повишаване качеството на образованието, към по-добра дигитална подготовка на учащите и към стимулиране на иновациите. Базисна политика е въвеждането на компетентностния подход в училище и смяната на фокуса в обучението от преподаване на знания към овладяване на ключови компетентности и развитие на способности за решаване на проблеми. Иновативните методи на преподаване, дигитализацията на образователната среда и изграждането на STEM пространства във всички български училища създават условия за повишаване качеството на учебния процес, придобиване на умения, както и мотивацията на учениците за постигане на по-добри резултати. По НПВУ, инвестиционен проект „STEM центрове и иновации в образованието“ се предвижда изграждане или обновяване на лаборатории за STEM във всички държавни и общински училища в РБ.

4. Население (25 – 64 г.), участващо в образование и обучение – по този индикатор е заложена целева стойност над 5,4% за 2023 г. Достигната е стойност 1,7 по данни на НСИ към 17.03.2023 г. Значимостта на индикатора се обуславя от недостига на специалисти с необходимата квалификация в определени области, което наред с демографската ситуация в страната се разглежда като съществено предизвикателство по отношение на ускореното икономическо развитие и интелигентния растеж. В тази връзка е необходимо да бъдат привлечени все повече хора на възраст 25 – 64 г. към сектора на ученето през целия живот, за да придобият нови умения, знание и ключови компетентности, които се изискват в отговор на ускорената динамика на процесите на пазара на труда. За целта се осъществяват редица мерки в областта на учене през целия живот (УЦЖ) и в изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни (ЕПУВ). Прилагат се приоритетите на Новата европейска програма за учене на възрастни за периода 2021-2030 г. Разширява се спектърът от възможности за учене чрез

популяризиране на формалното образование, неформалното обучение и информалното учене и мотивиране на лицата за участие във форми на УЦЖ.

Нивото на участие на населението на 25 – 64 навършени години в образование и обучение ще бъде проследявано до 2030 година чрез мониторинг на изпълнението на целите от Приоритет 1 „Образование и умения“ на НПП 2030, където е заложено до 2030 година делът на населението (25 – 64 г.), участващо в образование и обучение, да достигне 7%.

➤ **Други институции, допринесли за постигането на ползата/ефекта**

- други министерства и ведомства – МТСП, ММС, МК, МВнР, МЗ, МРРБ, ДАЗД и др.
- областните управители и областната администрация
- органите на местното самоуправление и на местната администрация
- департаменти за повишаване квалификацията на учителите
- работодателски организации, социални партньори
- неправителствени организации, културни и научни институции и други заинтересовани страни
- български дипломатически представителства зад граница, дипломатически представителства на чужди държави в Р. България

➤ **Източници на информацията за данните по показателите за полза/ефект**

Източници на данни са Националният статистически институт (НСИ), поддържаните регистри на МОН в системата на предучилищното и училищното образование, аналитична и отчетна документация и др.

в) Отговорност за изпълнение на целите в съответната област на политика

Министерството на образованието и науката

Регионалните управления на образованието

Детските градини, училищата, центровете за подкрепа на личностното развитие

Специализираните обслужващи звена в системата на ПУО

г) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период

През периода от 01.01.2023 г. до 30.06.2023 г. са настъпили следните промени/актуализации на нормативната уредба в областта на предучилищното и училищното образование:

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 34 от 8 март 2023 г. за приемане на актуализиран Списък на защитените от държавата специалности от професии за учебната 2023/2024 година и на актуализиран Списък със специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда за учебната 2023/2024 година (публ. 31.03.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 397 от 25 май 2023 г. на МС за удължаване периода за изпълнение на дейностите по Програмата за изграждане и основен ремонт на спортни площадки в държавните и общинските училища, одобрена с Решение № 392 на Министерския съвет от 2022 г. (публ. 29.05.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 408 от 31 май 2023 г. на МС за одобряване на Национални програми за развитие на образованието (от № 1 до № 21), (публ. 02.06.2023 г.);

НАРЕДБА за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците (обн. ДВ. бр.51 от 13 юни 2023 г.)

За изпълнението на Политиката в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот през 2023 година се реализират следните бюджетни програми:

- Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование”
- Бюджетна програма “Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование”
- Бюджетна програма “Училищно образование”
- Бюджетна програма “Развитие на способностите на децата и учениците”
- Бюджетна програма “Образование на българите в чужбина”
- Бюджетна програма „Учене през целия живот”

7. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПОЛИТИКАТА В ОБЛАСТТА НА РАВЕН ДОСТЪП ДО КАЧЕСТВЕНО ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ И РАЗВИТИЕ НА НАУЧНИЯ ПОТЕНЦИАЛ

а) Описание на степента на изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели, допринасящи за нейното постигане

Политиката е насочена към развитие на диференцирана и гъвкава система от висши училища, които функционират като успешни партньори и конкуренти на европейските университети и изпълняват образователна, изследователска и културна мисия в полза на обществото и на отделните индивиди. Изпълнението на политиката осигурява условия за достъп до висше образование, целящо успешна реализация през целия живот; поддържане на необходимото качество на висше образование в отговор на динамиката на обществените процеси; усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС, включително и чрез изграждането на университетски мрежи. Осъществяват се политики за изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и за постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование.

Ключови аспекти на политиката са увеличаване на съгласуването между потребностите на бизнеса и обществото от една страна, и програмите във висшето образование от друга; поддържане актуалността на учебните програми. Стимулира се по-тясното сътрудничество и комуникация между висшите училища, научните институти и бизнеса в рамките на учебния процес, практическото обучение и научно-изследователските дейности, ориентирани към потребностите на икономиката и обществото и увеличаването на тяхната добавена стойност.

Продължава работата по реструктуриране към професионални направления с по-висока оценка за качество и реализация - повече от половината от финансирането на висшите училища вече зависи от оценката за качество на образованието. Повишени са критериите и са прецизирани изискванията за академично израстване на преподавателския състав във висшите училища.

Визията за развитие на науката в България се свързва с повишаване на качеството и международната разпознаваемост на научноизследователската и иновационна дейност. Акцентът

се поставя върху финансиране на научни изследвания в приоритетни и конкурентни области за решаване на важни обществено значими предизвикателства, подпомагане на млади учени и осъществяване на съвместни научни изследвания с български учени в чужбина и привличане на водещи учени от чужбина.

Важен стимул за поддържане на високо научно ниво на изследователите е въвеждането на диференцирано заплащане, обвързано с постигнатите научни резултати. Усилията са насочени към повишаване привлекателността на научната кариера, привличане и задържане на учени и изследователи, както и към по-тясната интеграция на българската научно-изследователска общност в международната, засилвайки присъствието на български учени в партньорски проекти.

За ефективно постигане на заложените стратегически цели Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) съобразява своите дейности с националното законодателство, с европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование. Прилаганата Критериална система за осъществяване на процедури за оценяване, за акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол е в пълно съответствие с европейските стандарти и насоки /ESG/. Акредитационните процедури допринасят за гарантиране качеството на обучението във висшите училища и научните организации.

Целите на Национален студентски дом (НСД) по отношение изпълнението на държавната политика в полза на студентите са за все по-пълното удовлетворяване на техните потребности в извънучебно време - в областта на образованието, науката и културата, развивайки и подкрепяйки широк кръг от извънаудиторни форми на работа с тях чрез организацията на дейности на местно, национално и международно ниво. През първото шестмесечие на 2023 г. НСД отчита изпълнение на заложените стратегически и оперативни цели за разширяване на културната и обществена дейност сред студентите.

За постигане на заложените стратегически и оперативни цели на Политиката в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал допринася и изпълнението на проект **BG 05M2OP001-2.013-0001 „Студентски практики – Фаза 2“** по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж 2014-2020 г.“.

Проектът е насочен към осигуряване на допълнителна практическа подготовка на студенти от българските висши училища в реална работна среда, което благоприятства за повишаване на качеството на висшето образование. Проектът допринася и за създаване и укрепване на ефективни партньорски взаимоотношения между висшите училища и работодателите в съответствие с потребностите на пазара на труда и за укрепване на връзките между институциите за висше образование, научноизследователския сектор и бизнеса.

За отчетния период са регистрирани 82 071 студенти. Броят на студентите, успешно приключили практическо обучение е 43 157. Регистрацията са направили 3823 обучаващи организации, които са публикували 9306 обяви в информационната система за 143 471 позиции за практическо обучение.

По отношение на индикаторите от стартирането на проекта (13.01.2020 г.) до 30.06.2023 г., са постигнати следните резултати:

- Брой студенти, включени в студентски практики – 44 015;

- Студенти, успешно приключили, в област на висше образование "Педагогически науки", подкрепени от дейности по ОПНОИР – 6 521;
- Студенти в технически специалности, включени в практическо обучение – 7 123;
- Студенти в област на висше образование „природни науки, математика и информатика“ – 2 844.

Осигурени са и допълнителен брой практики (и средствата за тях) за висши училища-партньори, които отчитат по-голяма активност и по-висок процент на изпълнение на индикативния брой практики и е извършена корекция на индикативните бюджети.

б) Описание на степента на достигане на очакваните ползи/ефекти за обществото и резултати, относими към съответната област на политика

През 2023 г. усилията на МОН за достигане на очакваните ползи/ефекти за обществото в областта на висшето образование са насочени към:

- подготовка на висококвалифицирани специалисти с висше образование, необходими за всички сфери на обществото;
- осъществяване на приемственост между средното и висшето образование чрез осигуряване на достъп до значителен брой специалности на висшето образование чрез признаване оценките от зрелостните изпити от средното образование;
- изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование. За целта са изпълнявани редица дейности и мерки, сред които: създаване на профил на компетентностите за всяка специалност, поощряване на диалога на висшите училища с бизнеса относно съдържанието на обучението, целево финансиране на стратегически за страната направления (приоритетни професионални направления и защитени специалности, определени въз основа на приети критерии), финансиране на студентски стажове и практики по време на обучението и създаване на обща информационна мрежа на кариерни центрове.
- повишаване на критериите и прецизиране на изискванията за академично израстване на преподавателския състав във висшите училища;
- изграждане на академична общност, споделяща общи принципи, ценности и морални норми.

За достигане на очаквания ефект за обществото и спазване на принципите на обективност и прозрачност на процедурите, НАОА включва:

- в състава на експертните групи като пълноправни членове студенти, докторанти, потребители на кадри и международни експерти;
- в състава на постоянните комисии представители на бизнеса (потребители на кадри), имащи отношение към висшето образование;
- в Комисията за качеството на дейността на НАОА представители на висши училища и научни организации, на МОН, на браншови организации, на студентски съвети, на синдикати;
- в състава на Консултативния съвет (актуализиран през 2022 г.) водещи представители от областите на висше образование, съобразно които се извършва оценяването и акредитацията в НАОА.

НАОА е пълноправен член на Европейската асоциация за осигуряване на качеството във висшето образование /ENQA/ и е вписана в Европейския регистър по осигуряване на качеството на висшето образование /EQAR/, с което способства за разпознаваемост в Европейското

пространство за висше образование на акредитираните висши училища и предлаганото от тях обучение, както и на докторските програми на научните организации.

За достигане на очакваните ползи/ефекти за обществото в областта на науката се акцентира върху следното:

- Изграждане на благоприятна среда за научна дейност чрез:
 - Координация на регионалните, европейските и транс-европейските научни и иновационни програми;
 - Подкрепа за участие на българските учени в двустранни, европейски и международни програми и инициативи на учени;
- Изпълнение и развитие на национална пътна карта за научна инфраструктура, обвързана с приоритетите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания и Иновационната стратегия за интелигентна специализация;
- Привличане, насърчаване и развитие на младите учени, както и привличане на изявени български учени, работили в престижни чуждестранни научни институции.
- Поддържане на достъпа до електронни бази данни;
- Включване в международни научни мрежи и осигуряване на достъп до световни бази данни и обмен на информация на научни знания;
- Модернизация на съществуващата научна инфраструктура;
- Подобряване статута на учените и тяхното място в обществото;
- Дейности, способстващи въвеждането на ефективна система за оценка на научноизследователската дейност на основата на съпоставимост и съизмерване на качеството ѝ със световните и европейските стандарти.
- Насърчаване развитието на научните изследвания в приоритетни научни области, чрез изпълнение на Национални научни програми.

➤ **Отчет на показателите за полза/ефект (Приложение № 5)**

<i>Област на политика:</i>		2023 г.	
Политиката в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал			
Показатели за полза/ефект	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
1. Дял на 30-34 годишните със завършено висше образование	процент (%)	над 36,6	33.4
2. Инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (НИРД) в размер от БВП	процент (%)	над 1,7	0,77

Забележка: Данните в колона Отчет са публикувани от НСИ

Стойностите на първия показател са достъпни на сайта на НСИ, актуализирани към 17.03.2023 г., а информацията по втория показател – за БВП и за НИРД е актуализирана от НСИ към 08.03.2023 г. и отчита данните за 2021 г.

Кратко описание на показателите за полза/ефект

1. Дял на 30 – 34 годишните със завършено висше образование – по този индикатор е заложена целева стойност над 36,6% за 2023 г. Достигната е стойност 33,4 по данни на НСИ към 17.03.2023 г. Чрез този индикатор се отчита напредъкът на България относно провежданите политики във връзка с равния достъп до качествено висше образование. Осъществяват се политики за създаване на по-благоприятни условия за изграждане на устойчива и ефективна връзка между висшите училища и пазара на труда и за постигане на динамично съответствие между търсенето и предлагането на специалисти с висше образование.

През 2023 г. продължава прилагането на политики за повишаване качеството на обучение, за развитие на иновациите и предприемаческите умения на студентите и преподавателите, за кариерно развитие на академичния състав и превръщане на научните изследвания в интегрална част от висшето образование. Свързването и сътрудничеството между висшите училища повишава тяхната ефективност чрез споделяне на ресурси и сътрудничество в мрежи; допринася за повишаване на тяхната разпознаваемост, включително и международна, и им позволява да изведат на преден план своите силни страни. Основен акцент е ускореното интегриране на висшите училища в европейските образователни и изследователски мрежи и привличане на качествени мотивирани млади преподаватели.

Продължава да се изпълнява политиката за обвързване на предлаганото образование с бъдещото търсене на пазара на труда и повишаване качеството на обучение. Приемът и финансирането са реструктурирани към професионални направления с по-висок очакван бъдещ недостиг на пазара на труда и към висши училища с по-висока оценка за качество и реализация - повече от половината от финансирането на висшите училища вече зависи от качествената оценка.

За стимулирането на достъпа до висше образование през 2023 г. продължава прилагането на редица мерки като предоставянето на допълнителни стипендии, освобождаване от такси в направления с очакван недостиг от кадри на пазара на труда и за защитени специалности, както и нововъведения подход за обучение по заявки и договори с работодатели.

2. Инвестиции в научноизследователската и развойна дейност (НИРД) в размер от БВП – по този индикатор е заложена целева стойност над 1,7% за 2023 г. Достигната е стойност 0.77% по данните за БВП и за НИРД, актуализирани от НСИ към 08.03.2023 г. и отчитащи данните за 2021 г.

Чрез инвестирането в научноизследователска дейност се създават възможности за повишаване на конкурентоспособността на българската икономика и трансформирането ѝ в икономика, базирана на знанието и интелигентния растеж. Повишаването на ролята на науката в икономиката на страната, паралелно с развитието на иновативни предприятия, е предпоставка за създаване на високотехнологична индустриална база. Основната цел на политиката в тази област е повишаването на ефективността на публичните разходи за НИРД, при стремеж за повишаване на качеството, експлоатацията и комерсиализацията на резултатите от изследователската дейност, както и модернизацията на оборудването за извършване на НИРД. Усилията са насочени и към изграждането на капацитет и развитие на човешките ресурси в системата на НИРД с фокус върху повишаване на привлекателността на научната кариера, привличане и задържане на учени и изследователи. За постигане на целта допринася и изпълнението на инвестиционен проект „Изследователски университети“ по НПВУ, процедура „Създаване на мрежа от изследователски висши училища в България“, чиято основна задача е създаване на мрежа от изследователски висши училища, които ще изпълняват стратегически научноизследователски и иновационни

програми за развитие на научните изследвания, технологичния трансфер и сътрудничеството с индустрията.

От съществено значение е по-тясната интеграция на българската научно-изследователска общност в международната, засилвайки присъствието на български учени в партньорски проекти и на българските патенти и изследвания в световно признати регистри.

Индикаторът, свързан с инвестиции в НИРД в размер от БВП, е заложен като целева стойност в Националната стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 – 2030 г. Той е заложен и в Приоритет 2 „Наука и научна инфраструктура“ на Националната програма за развитие България 2030, където е предвидено до 2030 година делът на разходите за НИРД да достигне 2,5 % от БВП.

За постигането на ползата/ефекта по отношение на показателите заслуга имат висшите училища, научните организации, МОН, звена и други институции, свързани с висшето образование и науката в Република България.

➤ ***Други институции, допринесли за постигането на ползата/ефекта по отношение на показателите***

Националната агенция за оценяване и акредитация

Висшите училища в Република България

Фонд Научни изследвания

Националният студентски дом

Националният център за информация и документация

➤ ***Източници на информацията за данните по показателите за полза/ефект***

- Справочниците на Националния статистически институт - стойностите на ключовите индикатори (показателите за полза/ефект) за изпълнение на политиката се отчитат на годишна база от Националния статистически институт (НСИ);

- Регистрите, поддържани от Министерството на образованието и науката в изпълнение на чл.10, ал. 2, т 3 от Закона за висшето образование;

- НАОА обнародва в „Държавен вестник“ списък на акредитираните висши училища, техни основни звена, филиали, професионални направления и специалности от регулираните професии, акредитираните докторски програми във висшите училища и научните организации, заедно с получените оценки, съгласно чл. 85, ал. 1, т. 7 от ЗВО;

- Актуална информация и оповестени нормативни, методически и други документи и анализи се публикува и на официалната интернет страница на НАОА;

- Интернет страницата на Националния център за информация и документация;

- Текущо отразяване на дейността на НСД на www.studenthouse.bg

в) ***Отговорност за изпълнение на целите в съответната област на политика***

Министерството на образованието и науката

Висшите училища в РБ

Националната агенция за оценяване и акредитация

Националният център за информация и документация

Националният студентски дом

з) Преглед на настъпили промени на нормативната уредба през отчетния период

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 2 от 4 януари 2023 г. за откриване на филиал в структурата на Софийския университет "Св. Климент Охридски" в гр. Бургас (публ. 13.01.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 33 от 8 март 2023 г. за изменение на Постановление № 54 на Министерския съвет от 2017 г. за откриване на три института в структурата на Университета за национално и световно стопанство (публ. 31.03.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 67 от 3 май 2023 г. за закриване на факултет "Стопанско управление" в структурата на Лесотехническият университет - София (в сила от 01.07.2023 г. публ. 01.06.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 68 от 3 май 2023 г. за допълнение на Постановление № 64 на МС от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на списък на защитените специалности (ДВ, бр. 26 от 2016 г.) (публ. 01.06.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 70 от 11 май 2023 г. за откриване на Институт за продоволствена сигурност в структурата на Тракийския университет - Стара Загора (публ. 01.06.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 71 от 11 май 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за държавните изисквания за признаване на придобито висше образование и завършени периоди на обучение в чуждестранни висши училища, приета с Постановление № 168 на Министерския съвет от 2000 г. (ДВ, бр. 69 от 2000 г.) (публ. 01.06.2023 г.)

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 95 от 27 юни 2023 г. за изменение и допълнение на Наредбата за условията и реда за издаване на удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация на територията на Република България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка, приета с Постановление № 74 на министерския съвет от 2011 г. (ДВ, бр. 28 от 2011 г.) (публ. 04.07.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 30 от 12 януари 2023 г. на МС за изменение на РМС № 47 от 2021 г. за приемане на Национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“ (публ. 17.01.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 32 от 12 януари 2023 г. на МС за актуализиране на Националната карта на висшето образование в Република България за 2022 г. (публ. 16.01.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 184 от 15 март 2023 г. на МС за издаване на държавна гаранция за 2023 г. по Закона за кредитиране на студенти и докторанти (публ. 21.03.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 317 от 26 април 2023 г. на МС за утвърждаване на таксите за кандидатстване и за обучение в държавните висши училища за учебната 2023/2024 година (публ. 09.05.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 318 от 26 април 2023 г. на МС за одобряване на финансиране на политиката за саниране, ремонт и обзавеждане на студентските общежития по чл. 1, ал. 5, т. 2.1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г. (публ. 09.05.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 339 от 3 май 2023 г. за изменение на Национална научна програма „Опазване на околната среда и намаляване на риска от неблагоприятни явления и природни бедствия“,

одобрена с Решение № 577 на Министерския съвет от 2018 г. и актуализирана с Решение № 900 на Министерския съвет от 2020 г. (публ. 09.05.2023 г.)

РЕШЕНИЕ № 441 от 22 юни 2023 г. на МС за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България през учебната 2023 - 2024 година (публ. 29.06.2023 г.)

За изпълнението на политиката в областта на равния достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал през 2023 година се реализират следните бюджетни програми:

- Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“
- Бюджетна програма „Студентско подпомагане“
- Бюджетна програма „Международен образователен обмен“
- Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка „образование - наука – бизнес“ като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“
- Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“.

8. ПРЕГЛЕД НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА БЮДЖЕТНИТЕ ПРОГРАМИ

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.01 „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“

a) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

През 2023 г. продължи изпълнението на заложените в програмата цели чрез:

- Усъвършенстване на нормативна уредба и структурата на образователната система;
- Ориентиране на предучилищното възпитание и подготовка и училищното образование към усвояване на ключови компетентности;
- Осигуряване на съизмеримост на знанията, уменията и компетентностите на учениците от различни видове училища и от различни населени места;
- Подобряване на ефективността на учебния процес, повишаване на обхвата и намаляване броя на напусналите образователната система;
- Модернизиране на системата на предучилищното възпитание и подготовка и училищно образование, подпомагане на децата и учениците в тяхното личностно развитие;
- Мотивиране и подкрепа на педагогическите специалисти и издигане престижа на българския учител;
- Модернизиране на материалната база и на системата на предучилищното и училищно образование.

За постигане целите на бюджетната програма може да се отбележи следното:

Продължават дейностите, насочени към повишаване качеството на общото и професионалното образование, подпомагане на ученици в начален и прогимназиален етап със затруднения при усвояване на учебното съдържание, осигуряване на методическа и

организационна подкрепа на училищата за прилагане на учебните планове, учебните програми и нормативните документи в изпълнение на Закона за предучилищно и училищно образование (ЗПУО).

За постигане на целите в областта на професионалното образование и обучение (ПОО) се осигурява възможност за избор на професионално образование в зависимост от потребностите на пазара на труда чрез съгласуване на държавния план-прием за учебната 2024/2025 година в посока на насърчаване на обучението по STEM професии, актуализиране на списъците на защитените от държавата специалности и на специалностите от професии с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда, разширяване обхвата на дуалната система на обучение и сътрудничество с бизнеса.

За постигане на целите в областта на организацията, координацията и контрола на предучилищното и училищното образование продължават дейностите по усъвършенстване на нормативната уредба, контрол на образователните институции с цел повишаване на ефективността, анализ за състоянието на системата с мерки за нейното усъвършенстване. Дейностите се подпомагат от Регионалните управления на образованието (РУО) като териториални администрации на министъра на образованието и науката.

В изпълнение на заложените цели са разработени и се изпълняват 21 национални програми (НП) за развитие на образованието за 2023 г. Същите са одобрени от Министерския съвет с Решение № 408 от 31 май 2023 г.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.01 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/Услуга № 1 Формиране и реализиране на политики за качествено предучилищно и училищно образование

За реализиране на целите на бюджетната програма е извършено следното:

Изменена и допълнена е Наредба № 10 от 01.09.2016 г. за организацията на дейностите в училищното образование. Целта на промените е да се даде алтернативен, но равнопоставен вариант за балообразуване, ако ученикът е в болничен престой или карантина по време на провеждането на националното външно оценяване и има резултати от областен или национален кръг на олимпиадите по български език и литература (БЕЛ) и/или математика, проведени в годината на кандидатстване, както и ако се е обучавал в училище към Министерството на културата и Министерството на спорта – да се вземат оценките от съответните учебни предмети от специализираната подготовка.

Въведен е четвърти етап на класиране, който да спомогне за максимално запълване на местата по държавен план-прием на базата на бала на учениците.

С установяването на конкретен критерий за класиране при приема, осъществяван от приемащите училища след четвъртия етап на класиране, се запазва принципът на състезателност според бала на ученика.

Обнародвана е Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 11 от 2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците.

Създадени са условия за подобряване на практическото обучение по учебните предмети човекът и природата, биология и здравно образование, физика и астрономия и химия и опазване на околната среда чрез дейности по НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, модул „Подобряване на условията за експериментална работа по природни науки в профилираната подготовка“. По този модул са класирани и финансирани 32 училища. Дейностите са реализирани в учебната 2022-2023 г.

- Разработени са 27 бр. спецификации към УИП за ДЗИ по профилиращите и по общообразователните учебни предмети с примерни задачи към тях;

- Разработени и утвърдени са изпитни материали за ДЗИ по профилиращите учебни предмети и изпитни материали за ДЗИ по общообразователните учебни предмети.

Създадени са условия за повишаване качеството на предучилищното и училищното образование чрез вписване на частни училища и частни детски градини в Регистъра на институциите в системата на предучилищното и училищното образование.

За учебната 2023/2024 година са вписани общо 241 частни училища и частни детски градини, както следва:

- Частни детски градини – общо 127, от които 123 действащи и 4 не провеждат учебен процес.

- Частни училища – общо 114, от които 108 действащи и 6 не провеждат учебен процес.

Организиран са дейностите по събирането на информация и подбор на предложенията за удостояване на педагогическите специалисти с ежегодна награда „Св. Иван Рилски“ и грамота „Неофит Рилски“, Наградите се предоставят за постигнати високи резултати в професионалната дейност и принос в развитието на българското образование и са насочени към повишаване престижа на учителската професия и доверието към българския учител. За 24 май - Ден на славянската просвета и култура са връчени награди „Св. Иван Рилски“ на 4-ма директори, грамоти „Неофит Рилски“ – на 320 учители и директори. Награда „Константин Величков“ се връчва за Деня на народните будители – 1 ноември.

Дейността на Националния инспекторат по образованието (НИО) е насочена към постигане на устойчивост на процесите за осигуряване на качество на предоставеното образование за успешна реализация на децата и учениците. В тази връзка през учебната 2022/2023 година от НИО са извършени инспекции на 121 училища, от които 120 - в град София и една повторна инспекция в СУ „Христо Ботев“, с. Опан, обл. Стара Загора. Изготвени са доклади от осъществените инспекции, както и резюмета на докладите, които са публикувани на електронната страница на НИО.

От Националния музей по образованието – Габрово са организирани 9 изложби; 39 мултимедийни презентации и видео уроци; 5 образователни програми и проекти; 10 уроци по образователни програми; 14 уроци по модул „Културните институции като образователна среда“. Дигитализирани са 103 културни ценности; проведени са 158 екскурзоводни беседи „Пътеки на знанието“, съобразени с възрастта на посетителите и изучавания учебен материал. Обслужени са 4 848 посетители в постоянна и временни експозиции, от които учащи и студенти – 4 253, възрастни – 395. Проведени са 15 тематични беседи с групи работещи по проекти; издадени са 7 исторически справки за потвърждаване чествания на училищни юбилеи и 24

научноинформационни справки, свързани с краезнание и история на училищата. Изготвени са 90 експертни заключения и инвентирани културни ценности.

Продукт/Услуга № 2 Управление на качеството

Подготвени и утвърдени са организационни документи и разработени методически материали (писма, указания, графици, презентации) за провеждане на НВО и ДЗИ на 4 випуска ученици.

Реализирани са дейности по организирането на ДЗИ сесия май–юни на учебната 2022/2023 година и за НВО в IV, VII и X клас;

Организиран са дейностите по изпълнение на Механизма за съвместна работа на институциите за обхващане и включване в образователната система на децата и учениците в задължителна предучилищна възраст.

Осъществено е координиране и контролиране на дейности на РУО по отношение на отпадащите от училище ученици.

През 2023 г. са извършени проверки по следните теми:

- Контрол на училищни политики за повишаване на резултатите от обучението. В тази връзка е извършена тематична проверка: „Дейност на директора за повишаване на резултатите от обучението“ на територията на следните административни области: София-град, Пазарджик, Пловдив в общо 9 училища;

- Контрол по организацията и провеждането на ДЗИ е извършен в 18 училища на територията на 4 административни области;

- Контрол по организацията и провеждането на НВО– IV клас е извършен на територията на 2 административни области – София-град и София област в 6 училища. НВО– 6

- Видеоконтрол по организацията и провеждането на НВО в VII и в X клас в 287 училища и на ДЗИ в 185 училища на територията на цялата страна;

- Проверки по постъпили сигнали и жалби – извършени 16 проверки в общински и държавни училища и в 4 РУО;

- Проверки на дейности на директора в 15 частни училища и в 1 българско държавно училище в чужбина. .

Изготвени са доклади, предприети са мерки в случаи на констатирани пропуски и нарушения; оказана е методическа подкрепа на директори на училища и началници на РУО.

През 2023 година РУО продължават да прилагат националните политики в предучилищното и училищното образование съобразно регионалните специфики, с акцент върху следните приоритети:

- Подкрепа на учениците и учителите за преодоляване на дефицитите в обучението по отделни учебни предмети;

- Подкрепа на всяко дете и ученик за ефективно включване и трайно приобщаване към образователния процес.

През отчетния период са осъществени следните дейности, свързани с училищната документация, с учебниците и учебните помагала:

- изготвен е проект на Постановление за изменение и допълнение на Постановление на МС №79 от 13.04.2016 за осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници и

учебни комплекти. Предложената промяна е свързана с Обнародвания Закон за изменение и допълнение на Закона за предучилищното и училищното образование.

- осигурени със задължителна документация са детски градини, училища, центрове за подкрепа за личностно развитие за края на учебната 2022/2023 година;
- актуализирани са образците и са осигурени регионалните управления на образованието с документи за признаване на училищно обучение, образование или професионална квалификация, придобити в училища на чужда държава;
- координирани са дейностите по внедряване функциониране на всички предвидени функционалности на НЕИСПУО, както и надграждане с нови функционалности, и изпълняване на гаранционна поддръжка на системата по Договор № Д01-162/24.07.2020 г. за разработване, внедряване и поддръжане на НЕИСПУО и по Допълнително споразумение № Д01-287/16.12.2022 г. към него;
- изпълнени са дейностите по Договор № Д01-276/03.12.2021 година с предмет: „Разработване, внедряване и пускане в реална експлоатация на Информационната система за обработка, съхранение и управление на документи в училищата“ (ИСОСУДУ);
- сключен е Договор № Д01-168/05.07.2023 г. за извънгаранционна поддръжка на ИСОСУДУ;
- утвърден е със заповед на министъра на образованието и науката списък с одобрените познавателни книжки, учебници и учебни комплекти, които ще се използват в системата на предучилищното и училищното образование през учебната 2023 – 2024 година;
- изготвено и прието Решение № 430 на Министерския съвет от 2023 г. за одобряване на финансиране за осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници, достъп до електронно четими учебници, учебни комплекти и учебни помагала в общинските детски градини и училища за 2023 година;
- осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници, достъп до електронно четими учебници, учебни комплекти и учебни помагала в държавните детски градини и училища;
- осигуряване за безвъзмездно ползване на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти и учебни помагала в Европейските училища;
- осигурени за безвъзмездно ползване са учебници/учебни комплекти, отпечатани на брайлов шрифт на ученици с нарушено зрение, учебници/учебни комплекти по специалните учебни предмети на ученици с увреден слух в общинските и държавните училища;
- одобрени през 2023 година учебници по учебни предмети: математика и география и икономика за V клас и за VI клас, компютърно моделиране и информационни технологии за VII клас, религия (християнство-православие) за X клас и за XII клас;
- проведени процедури по оценяване и одобряване на проекти на учебници за XI клас и за XII клас по учебните предмети от общообразователната подготовка след извършени обективно необходими промени на графичния дизайн, на полиграфическото изпълнение и на електронното изпълнение в одобрените учебници за XI клас и за XII клас по учебните предмети от общообразователната подготовка; религия - (християнство-православие), чужд език, информатика и физическо възпитание и спорт; учебни комплекти по учебни предмети: чужд език – руски език, за постигане на ниво B2.1 от ОЕЕР (за обучение в XI и в XII клас по рамкови учебни планове) и родинознание за II клас след извършени обективно необходими

промени на съдържанието, графичния дизайн, полиграфическото и/или електронното изпълнение на одобрените учебни комплекти по околени свят за II клас.

- изпълняват се дейностите по НП „Учебници, учебни комплекти и учебни помагала“ за 2023 г.

По отношение на иновативните училища: С РМС № № 601 от 17.08.2022 г. е приет Списък на иновативните училища в Република България за учебната 2022/2023 г. съдържащ 542 училища - с 32 повече от миналата година. Те се намират в 192 населени места в 28-те области в страната. Относителният дял на иновативните училища спрямо общия брой на училищата в страната е 28%. Те разработват и въвеждат нови методи на преподаване, внедряват иновативни елементи в организацията и съдържанието на обучението, усъвършенстват управлението си. Към 31 януари 2023 г. са постъпили 252 предложения от 252 училища за нови иновации за включване в Списъка на иновативните училища за учебната 2023/2024 г.

Продукт/услуга № 3- Оценяване на резултатите от обучението

През отчетния период са реализирани следните дейности:

В изпълнение е НП „Система за национално стандартизирано външно оценяване“ за 2023 г. в т.ч. подготовка, координиране и контрол на провеждането на национално външно оценяване (НВО) в края на етап на образование и държавни зрелостни изпити, вкл. разработване на тестови задачи по учебни предмети, както следва:

- български език и литература, математика и чужд език за прием след VII клас;
- по 2 учебни предмета за НВО в IV клас;
- български език и литература, математика и чужд език за прием след X клас.

Осигурени са изпитни материали, координирана експертна оценка и утвърдени изпитни варианти за 107 изпита (ДЗИ и НВО) за 4 випуска – 4., 7., 10. и 12. клас.

Проведени са ДЗИ по 14 общообразователни учебни предмета. Създадени са 14 комисии за създаване на изпитни задачи и/или текстове, 14 комисии за експертна оценка на изпитните материали и 14 комисии за проверка и оценка на изпитните работи от ДЗИ, сесия май – юни на учебна 2022/2023 година.

Проведени ДЗИ:

- ДЗИ БЕЛ – 45 874 ученици;
 - II ДЗИ – 24 367 ученици;
 - ДЗИ по желание – 1625 ученици.
- Проведено НВО в края на IV клас:
 - БЕЛ – 53 549 ученици;
 - математика – 53 448 ученици.
 - Проведено НВО в края на VII клас:
 - БЕЛ – 60 378 ученици;
 - математика – 60 166 ученици;
 - чужд език (по желание) – 2153 ученици.
 - Проведено НВО в края на X клас:
 - БЕЛ – 51 343 ученици;
 - математика – 50 473 ученици;
 - чужд език (по желание) – 3 474 ученици;

- информационни технологии за измерване на дигитални компетентности (по желание)
1 916 ученици.

Организирано и проведено е оценяване на над 408 766 изпитни работи от ДЗИ и НВО.

Продукт/услуга № 4- Ориентиране на средното образование към пазара на труда

Стратегическите цели в областта на професионалното образование и обучение, заложи в Стратегическата рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Р България (2021 – 2030), са:

- Професионално образование и обучение, съответстващо на динамиката на пазара на труда
- Формиране и развитие на умения за професиите на настоящето и бъдещето
- Развитие на професионалното образование и обучение, базирано на прехода към цифрова и зелена икономика.

Изготвен е проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение, като основните промени са свързани с отпадане на специалностите в Списъка на професиите за професионално образование и обучение и надграждане на степените в рамките на една професия, оптимизиране на рамковите програми, допълване структурата на Държавните образователни стандарти, осигуряване на възможност за обучения за достигане на единици резултати от ученето и обучение от разстояние в електронна среда за лицата, навършили 16 години, осигуряване на междурегистров обмен в Националната агенция за професионално образование и обучение с оглед намаляване на административната тежест за Центровете за професионално образование и обучение, създаване на възможност за трансфер и натрупване на единици резултати от ученето, дефиниране на обучението по част от професия и прецизиране на определението за процеса на осигуряване на качеството.

През месец май 2023 е подписан административен договор по Програма „Образование“ 2021-2027, по процедура BG05SFPR001-3.001, проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ с директен бенефициент МОН и партньор НАПОО. Включените в проекта дейности са: адаптиране на ПОО спрямо динамиката на пазара на труда чрез: разработване и прилагане на нов Списък на професиите за професионално образование и обучение (СППОО), държавни образователни стандарти (ДОС), учебни планове и програми, национални изпитни програми, вкл. междусекторни, по определени сектори и др., чрез използване на Секторни съвети на уменията за съвместна работа между училища и други доставчици на ПОО, бизнеса и др.; въвеждане на гъвкави пътеки, микроквалификации и кредити в ПОО с цел мобилност и проходимост между професии, сектори и образователни нива; въвеждане на компетентностни профили на учители и преподаватели по професионална подготовка и обучението им по специфични за професията умения; съвместно разработване и въвеждане на образователни материали по професионална подготовка за важни за икономиката на региона и пазара на труда сектори с иновативно цифрово учебно съдържание, използване на изкуствен интелект, виртуална реалност и смесено обучение (blended learning). По-подробна информация за проекта е дадена при общия преглед на политиката.

С ПМС № 34 от 8 март 2023 са приети актуализирани списъци със защитените от държавата специалности от професии и специалностите от професии с очакван недостиг на специалисти на пазара на труда за учебната 2023/2024 година.

С РМС № 408 от 31 май 2023 са одобрени Национални програми за 2023, като в областта на ПОО, програмите са: Национална програма „Професионално образование и обучение“ с два модула: „Модернизиране на материално-техническата база“ и „Модернизиране на учебното съдържание“ и Национална програма „ИТ умения и кариера“. През отчетния период стартира подаването на проектни предложения по НП „Професионално образование и обучение“ със срок за представяне на формулярите – 09.07.2023 г.

Към 30 юни 2023 г. степента на изпълнение на индикаторите по НП „Обучение за ИТ умения и кариера“ е следната:

Модул 1 „Обучение за ИТ кариера“

За учебната 2022/2023 г.

За 3-годишния курс на обучение

- Брой ученици, завършили I година на НП (X клас) – 380
- Брой ученици, завършили II година на НП (XI клас) – 219
- Брой ученици, завършили III година на НП (XII клас) – 194
- Брой ученици, завършили НП и придобили III степен на професионална квалификация

– 168

За 1-годишния курс на обучение

- Брой ученици, завършили I година на НП (XII клас) – 6

Създадените през 2017 г. 5 центъра за обучение надграждат и разширяват функционалностите и капацитета си.

Надградени са компетентностите на 52 обучени учители.

Модул 2 „ИТ умения за бъдещето“

За учебната 2022/2023 г.

- Одобрени и финансирани партньорства между училища и ИТ компании – 8
- Брой на обучените учители – 34
- Брой на обучените ученици – 387.

По информация от НАПОО през отчетния период в процес на разработване са 17 проекта на ДОС, от които 4 са внесени за обсъждане в УС на НАПОО и впоследствие са представени в МОН.

Публикувани в Държавен вестник са 15 бр. ДОС за придобиване на квалификация по професии.

В изпълнение на стратегическите цели в областта на ПОО е извършено и следното:

- Участие в подготовката на проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за професионалното образование и обучение;

- Участие в подготовката на проектно предложение (концепция, конкретни параметри и мерки) във връзка с проект „Модернизиране на професионалното образование и обучение“ на МОН, вкл. разписване на предварителен ред за изготвяне на ДОС и НИП съгласно заложените параметри.

Одобрено е внесено от Министерство на отбраната предложение за промени в професионално направление „Военно дело и отбрана“.

Центърът за учебно-тренировъчни фирми (ЦУТФ) е осъществил 130 партньорства между училища и фирми и е провел 1 проучване. С електронните регистри на ЦУТФ от началото на учебната година работят 387 учебно-тренировъчни фирми с 5000 ученици и студенти в 113 средни училища (СУ и професионални гимназии) и 3 университета. За целите на практическото обучение ЦУТФ поддържа работата на 8 служби (Агенция по вписванията, Банка, Национална агенция за приходите, Бурса за търговия на едро, Патентно ведомство, Комисия за финансов надзор, Комисия за защита на личните данни, Учебна служба „Земеделие“), от които 4 с онлайн обслужване и 9 регистъра (Търговски, Регистър БУКТСТАТ, Национален бизнес комуникационен указател, учебни институции с учебно-тренировъчни фирми, регистър на сертифицирани учебни предприятия и регистър на обучавани в УП, обучени учители, регистрация ТФ ФЕЕСТ, регистрация в база данни на Световната мрежа на УП PEN Worldwide).

Продукт/услуга № 5- Информационни и комуникационни технологии в българските училища

Приложението на новите технологии в сферата на образованието създава предпоставка за развитие на екипната работа, креативността и прилагането на интердисциплинарен подход при решаването на казуси. Дигитализираното образование е стимул за икономиката, а предимствата за учениците са много - от по-висока ангажираност в учебния процес до придобиване на умения, които ще им послужат след тяхното завършване.

Дигитализацията на учебния процес е ключов елемент на модерното училище, чрез който се оптимизира процесът на обучение, повишава се неговата ефективност и се подпомага навлизането на иновации, базирани на информационните и комуникационните технологии (ИКТ). Целта е подобряване качеството и възможностите за електронно обучение в системата на предучилищното и училищното образование, достъп до съвременни информационни и комуникационни технологии, внедряване на образователни иновации и създаване на условия за устойчивото им развитие.

През отчетния период продължава изпълнението на дейности за:

- Разширяване на възможностите на единната опорна високоскоростна мрежа за нуждите на образованието и науката, свързваща МОН, регионалните управления на образованието и образователните институции;
- Осигуряване високо ниво на надеждност на услугите, предоставяни от центровете за данни и услуги на МОН;
- Осигуряване на съвременна образователна среда, която да гарантира единен подход при прилагането на ключови компетентности в сферата на формалното образование, неформалното обучение и информалното учене;
- Разширяване на достъпа до облачни ИКТ образователни ресурси. Подпомагане системата на предучилищното образование чрез внедряване на модерни средства за обучение, предоставяне и управление на облачни услуги в хибридна среда;
- Подпомагане обновяването на училищната ИКТ среда чрез осигуряване на интернет свързаност, закупуване на иновативен хардуер и модерно оборудване, изграждане на нови Wi-Fi зони и др.; Осигуряване на образователни електронни ресурси, облачни услуги, софтуер за

професионално обучение, софтуерни продукти за администриране и управление на учебния процес за нуждите на системата на образованието.

Посочените дейности се изпълняват по Национална програма „Информационни и комуникационни технологии (ИКТ) в системата на предучилищното и училищното образование“ за 2023 г.

Центърът за информационно осигуряване на образованието (ЦИОО) обезпечават информационна осигуреност на системата на предучилищното и училищното образование чрез изготвяне на справки с цел подпомагане вземането на управленски решения, свързани с изменение на административни актове, регламентиращи образователния процес; съдейства за усъвършенстване, поддържане и разширяване на управленска информационна система на предучилищното и училищното образование и за актуализиране на данните в регистрите на МОН.

МОН и ЦИОО изготвят и публикуват справки с данни за публична информация в отворен формат на Портала за отворени данни.

Продукт/услуга № 6 - Квалификация, кариерно развитие и диференцирано заплащане

Създадени са условия и са изпълнени конкретните специфични цели:

- Професионално израстване на педагогическите специалисти чрез осигуряване на обучение, в съответствие с потребностите в предучилищното и училищното образование;
- Въвеждане в професията на млади и новоназначени учители. Създаване на позитивна работна среда за мотивиране, привличане и задържане на млади педагогически специалисти в системата на предучилищното и училищното образование;
- Осигуряване на равни възможности за професионално развитие на педагогическите специалисти чрез включването им във форми на продължаваща квалификация на национално и регионално ниво;
- Развиване и усъвършенстване на ключови професионални компетентности на педагогически специалисти с ръководни функции с цел методическа и организационна подкрепа на екипите в образователните институции. Укрепване на административния капацитет на директори, заместник-директори и на други педагогически специалисти;
- Укрепване на възможностите на международното сътрудничество в областта на квалификацията на педагогическите специалисти по хуманитарни и природонаучни теми;
- Формиране на нови политики и подходи в областта на квалификацията на педагогическите специалисти чрез провеждане на изследвания;
- Популяризиране на успешни модели и практики на качествено обучение на педагогическите специалисти. Популяризиране и обмен на иновативни педагогически практики. В тази връзка по НП „Иновации в действие“ за учебната 2022/2023 г. изпълнението е, както следва: по Модул 1 - 602 училища, по Модул 2 седем регионални форума, по Модул 4 - 123 училища. Осъществени и проведени са 7 регионални форума за популяризиране и взаимното учене и провокиране за иновативни решения във всички сфери на училищния живот сред учителите, директорите и експертите от регионалните управления на образованието. Продължава процесът по изграждане на мрежи на иновации чрез създаване на иновативно пространство

между училища, представители на висшите училища и неправителствения сектор, в партньорство с общи цели и теми за обмен на нововъведения.

За повишаване на привлекателността и престижа на учителската професия и обезпечаване на системата с необходимите специалисти през отчетния период продължи работата в следните направления:

- Подкрепа на новопостъпващи педагогически специалисти в институциите от системата на предучилищното и училищното образование;
- Реализиране на политики за връщане в системата на училищното образование на специалистите с професионална квалификация „учител“, придобиване на квалификация „учител“ от специалисти от други професии и включването им в системата на образованието, включително достъп на външни специалисти по определени учебни дисциплини в училищата;
- Актуализиране на нормативната уредба и включване на ключови компетентности в професионалните профили на педагогическите специалисти;
- Повишаване на квалификацията на учителите в съответствие с длъжностните изисквания и резултатите от изпълнението на задълженията им;
- Актуализиране на възнагражденията с цел поддържане на средната брутна учителска заплата на ниво 120-125% от средната брутна работна заплата за страната.

Разработена е и се изпълнява НП „Квалификация на педагогическите специалисти“ за 2023 г. Дейностите в програмата са разработени и осигуряват необходимия системен подход за реализация на квалификациите и повишаване резултатите на учениците.

Програмата е с три модула:

Модул 1 „Подкрепа на новоназначени учители и директори и продължаваща квалификация за повишаване на компетентностите на учители, директори и други педагогически специалисти“;

Модул 2 „Придобиване на професионална квалификация „учител по...“, като допълнителна професионална квалификация на заети в системата на предучилищното и училищното образование учители“;

Модул 3 „Международно сътрудничество в областта на квалификацията на педагогическите специалисти - обучения по международни споразумения за обучение на учители“.

По Модул 1 броят на обучените педагогически специалисти в НЦПКПС е 1250 от цялата страна. Създадена е организация за провеждане на обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в 28 РУО. Съвместно с висши училища е проведена Национална конференция на тема „Проектно базирано обучение в българското образование - теоретични аспекти и методически решения“.

По Модул 2 е заявена необходимостта от обучения, извършен е подбор на кандидатите, изготвен е списък с определените участници. За включване в програмата са определени 80 учители, заети в системата на предучилищното и училищното образование за придобиване на професионална квалификация „учител по...“, като допълнителна професионална квалификация.

По Модул 3 е осъществена комуникация с:

- ЦЕРН, Швейцария във връзка с две обучения в ЦЕРН за учители по природни науки и за учители по професионална подготовка в област на образование „Техника“ и „Информатика“. Организирано е първото обучение в ЦЕРН на 30 учители по природни науки.

- компетентните дирекции в МОН относно организиране на обученията на педагогически специалисти в „Яд Вашем“ и последващ семинар в България за учители с участието на експерт от „Яд Вашем“. Предстои провеждането на двете обучения.

НП „Профилактика и рехабилитация на педагогическите специалисти“, е разработена и разписана в два модула: Модул 1 „Профилактика на педагогическите специалисти“ и Модул 2 „Рехабилитация на педагогическите специалисти“. Целите ѝ са свързани с опазване на живота и здравето на педагогическите специалисти, подобряване на тяхното здравословно състояние и превенцията на рисковите социално значими и професионални заболявания, ранна диагностика на заболявания, осигуряване на условия за рехабилитация. Програмата е в процес на изпълнение. На официалната интернет страница на МОН е публикувана информацията относно реда и условията за участие в програмата.

МОН администрира Информационен регистър на одобрените програми за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти. Регистърът съдържа 5128 одобрени програми. Осигурени са условия за продължаваща квалификация, за професионално развитие и за избор на обученията съобразно спецификата и стратегията за развитие на детската градина или училището за повишаване на образователните резултати на децата и учениците и качеството на образователния процес. За първото полугодие на 2023 г. е извършено следното:

- Одобрени са **267** бр. програми за обучение със **75** бр. заповеди.
- Одобрена е промяна в списъка на учителите в **191** бр. одобрени програми, издадени **36** бр. заповеди.
- Издадени са 4 бр. заповеди за отказ от одобряване на 19 бр. програми.

Продукт/услуга № 7 – Финансова децентрализация

През отчетния период продължи прилагането на усъвършенствания механизъм на делегираните бюджети за подобряване разпределението на средствата от държавния бюджет за финансиране на дейностите в предучилищното и училищното образование.

Координирани са дейностите по управление и изпълнение на делегираните бюджети от директорите на неспециализираните, специализираните и специалните училища.

През отчетния период не са разработвани формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училищата, финансирани от МОН порази това, че към 30.06.2023 г. няма приет Закон за държавния бюджет на Република България за 2023 г. Предстои разработването им през второто шестмесечие предвид факта, че ЗДБ на РБ за текущата година е приет от 49-ото Народно събрание на 28 юли 2023 г.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“	2023 г.		
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Изготвен анализ на ефективността на политика/програма/стратегия по отношение осигуряване на качеството в предучилищното и училищното образование	брой	1	неприложимо /нп/ към 30.06.2023 г.

Разработени и актуализирани законови и подзаконови нормативни актове	брой	4	4
Разработени тестови спецификации за ДЗИ за профилирана и за общообразователна подготовка	брой	24	27
Външна оценка на всеки етап от училищното образование – проведени изпити	брой	13	107
Относителен дял на учениците, положили изпити по НВО по етапи	%	95	99
Проведени национални съвещания за методическа подкрепа на експертите от РУО	брой	12	нп
Брой осъществени партньорства между училища и фирми	брой	100	130
Детски градини, прилагащи модел за осигуряване на подкрепа в периода на преход от семейната среда към детската градина на деца от 2 до 4 години и на други педагогически практики за повишаване на качеството на предучилищното образование	брой	120	62
Детски градини и училища с групи за задължително предучилищно образование, които прилагат мерки за повишаване на качеството на предучилищното образование	брой	55	116
Деца, включени в дейности, свързани с прилагането на мерки за повишаване на качеството на предучилищното образование	брой	1500	11 285
Деца и ученици, участвали в съвместните инициативи с Асоциация „Българска книга”	брой	300 000	20 000
Осигурени със задължителна документация институции в системата на предучилищното и училищното образование	брой институции	4100	4300
Осигурени с документи за признаване на завършено обучение, образование и професионална квалификация, придобити в чужбина – 2 тиража ежегодно	брой РУО	28	28 за тираж първо полугодие
Гаранционна поддръжка на НЕИСПУО	брой етапи	1	1
Одобрени учебници/учебни комплекти, създадени по новите учебни програми	брой	15	37
Разработени, утвърдени и/или актуализирани учебни планове и учебни програми във връзка с въвеждане на дуално обучение, модулно обучение, нови професии за ПОО и новата образователна структура по ЗПУО и ЗПОО;	брой	200	22
Проведени работни срещи и съвещания с началници и с експерти от РУО, с директори на училища, със социални партньори	брой	2	4 в т.ч. 2 раб. срещи и 2 заседания на Отрасловия съвет
Мерки и политики за подsigуряване и развитие на педагогически кадри и наставници	брой	1	1
Извършени проверки в институции в системата на училищното образование и РУО	брой	80	54
Удостоени от министъра педагогически специалисти с ежегодна награда за постигнати високи резултати в	брой	200	324

професионалната си дейност и принос в развитието на българското образование			
Съгласувани предложения за държавен и допълнителен план-прием	брой	28	28
Разработване на административни актове, регламентиращи образователния процес	брой	5	5
Вписани частни училища и частни детски градини в публичния регистър на институциите според ЗПУО	брой	250	241
Извършени проверки в частни детски градини и училища	брой	30	10
Включени в Списъка на иновативните училища за учебната 2022/2023 г.	брой	540	542
Определени училища с национално значение	брой	6	6
Издадени заповеди за открити, преобразувани, променени и закрити държавни и общински училища и ЦСОП в системата на предучилищното и училищното образование	брой	15	11
Училища, финансирани чрез бюджета на МОН	брой	275	270
Ученици, финансирани по стандарти за издръжка на дейностите по обучение и възпитание	брой	91 633	90 781
Разработени, приети и изпълнявани национални програми за развитието на педагогическите специалисти	брой	2	2
Проведени годишни национални съвещания с експерти за квалификация на педагогическите специалисти от РУО	брой	1	предстои през м. 09.2023 г.
Обучения за повишаване на квалификацията на педагогически специалисти (ПС)	Брой обучения/брой ПС, повишили квалификацията си и участници в педагогически форуми	20 / до 2000	1250
Одобрени програми за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти, одобрени промени в съдържанието на програми, одобрени промени на обучителите по програми	брой	200	267
Проведени проучвания и изследвания във връзка с квалификацията и развитието на педагогическите специалисти	брой	1	1
Разработване на програма за наставничество /менторство	брой	1	1
Администриране на дейности по изпълнение на целите, заложи в Националната стратегия за възпитателната работа	брой	1	1
Усъвършенстван функциониращ инструмент (Рамка за инспектиране) за експертна обективна оценка качеството на предоставяното предучилищно и училищно образование	брой	1	1
Прилагани стандарти за качество на образованието по областите на инспектиране	брой стандарти	20	
Институции от системата на ПУО, подкрепени за внедряване на модерни технологии в процеса на обучение (специализиран хардуер и др.)	брой	200	нп

Училища с внедрено електронно образователно съдържание/ електронен дневник/софтуерни продукти за професионално обучение	%	50	нп
Кандидатствали училища на бюджетна издръжка с осигурена интернет свързаност	%	100	в процес на кандидатстване
Училища, подпомогнати в дейностите по изграждане/доизграждане на Wi-Fi мрежи и изграждане на нови Wi-Fi зони за нуждите на училищното образование	брой	50	в процес на кандидатстване
Програма „Пътеки на знанието“ – НМО Габрово	брой	170	158
Тематични беседи- НМО-Габрово	брой	50	15
Исторически справки- НМО-Габрово	брой	20	7
Научно-информационни справки – НМО Габрово	брой	27	24
Обслужени посетители - НМО-Габрово	брой	10 400	4848

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Всички показатели са насочени към отчитане на степента на изпълнение на заложените в програмата цели.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Източници на информация за данните са Националният статистически институт (НСИ), НЕИСПУО; електронните страници на МОН, ЦИОО, РУО и специализираните обслужващи звена; Информационната система за реализация на Механизма; училищата; детските градини; общинските администрации.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

През отчетния период няма забавяне в изпълнението на планираните дейности.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)*

1700.01.01 Бюджетна програма „Осигуряване на качеството в системата на предучилищното и училищното образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	35 335 000	35 335 000	22 020 557
от тях за:			
Персонал	23 826 900	23 826 900	10 547 271
Издръжка	5 156 100	5 156 100	4 012 849
Капиталови разходи	6 352 000	6 352 000	7 460 437
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	35 335 000	35 335 000	22 020 557
от тях за:			
Персонал	23 826 900	23 826 900	10 547 271
Издръжка	5 156 100	5 156 100	4 012 849
Капиталови разходи	6 352 000	6 352 000	7 460 437

2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
от тях за:			
Персонал	0	0	0
Издръжка	0	0	0
Капиталови разходи	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	140 576 800	140 576 800	336 469
от тях за:			
<i>Средства за изпълнение на национални програми за развитие на образованието по чл. 286 от Закона за предучилищното и училищното образование (ЗПУО)</i>	<i>125 460 800</i>	<i>125 460 800</i>	<i>0</i>
<i>Средства за възстановяване на част от извършените разходи за транспорт или за наем на педагогическите специалисти по чл. 219, ал. 5 от ЗПУО</i>	<i>14 700 000</i>	<i>14 700 000</i>	<i>0</i>
<i>Участие на Република България в международни сравнителни изследвания за качеството на образователния продукт</i>	<i>400 000</i>	<i>400 000</i>	<i>327 469</i>
<i>Награди за особени заслуги към българската държава и нацията</i>	<i>6 000</i>	<i>6 000</i>	<i>3 000</i>
<i>Ежегодни награди за директори и учители с принос в развитието на образователното дело</i>	<i>10 000</i>	<i>10 000</i>	<i>6 000</i>
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	368 489 800	374 003 800	12 657 150
от тях за:			
<i>Национални програми за развитие на образованието по други бюджети</i>	<i>105 000 000</i>	<i>105 000 000</i>	<i>0</i>
<i>Средства за възстановяване на част от извършените разходи за транспорт или за наем на педагогическите специалисти по чл. 219, ал. 5 от ЗПУО</i>	<i>0</i>	<i>5 514 000</i>	<i>0</i>
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	<i>263 489 800</i>	<i>263 489 800</i>	<i>12 657 150</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	509 066 600	514 580 600	12 993 619
Общо разходи по бюджета (I.+II)	175 911 800	175 911 800	22 357 026
Общо разходи (I.+II.+III.)	544 401 600	549 915 600	35 014 176
Численост на щатния персонал	689	689	569

Общият размер на отчетените разходите по програмата е 35 014,2 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са в размер на 46 027,4 хил. лв., от които ведомствени разходи 22 357,0 хил. лв. за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. Администрираните разходи по бюджета на МОН са в размер на 336,5 хил. лв. и включват: платени такси за участие в международни изследвания IEA за 2023 г., TIMSS 2023, PISA 2025 и ICCS 2022, средства за връчени Ежегодна награда "Св. Иван Рилски" за постигнати високи резултати в професионалната дейност и принос в системата на българското образование, както и за Държавна парична награда за особени заслуги към българската държава и нацията (Решение на Народното събрание ДВ бр.62 от 6.8.2019 г.).

Разходите по други бюджети и сметки за средства от ЕС допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 12 657,2 хил. лв. Същите са администрирани разходи по проекти с бенефициент МОН, ВРБ на МОН и общини по оперативни програми на Европейския съюз.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани експерти от дирекции „Политики за стратегическо развитие, квалификация и кариерно развитие“, „Информационни и комуникационни технологии“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“, „Учебници и училищна документация“, „Организация и контрол“, „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Управление и изпълнение на проекти“, „Финанси“, регионалните управления на образованието, Националният инспекторат по образованието, Центъра за информационно осигуряване на образованието, Център за оценяване в предучилищното и училищното образование, Център за учебно-тренировъчните фирми, Национално издателство за образование и наука „Аз Буки“, Национален център за повишаване квалификацията на педагогическите специалисти и Национален музей на образованието – Габрово.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.02 „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Изпълнението на програмата пряко допринася за осъществяване на цел „Максимално обхващане и ефективно включване на децата и учениците в образователната система“. Постигането на целта през отчетния период беше насочено към повишаване обхвата на децата и учениците в детските градини и училища и задържането им в училище и предотвратяване на отпадането на децата и учениците от детските градини и от училище.

- В изпълнение на целта, заложена в програмата, по отношение на по-пълно обхващане на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование и предотвратяване на отпадането им от образователната система, се поддържа Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ); осигурена е превенция на отпадащите от училище ученици и е поставен акцент върху обхващането и включването в системата на предучилищното и училищното образование на 5 и 6 годишните;

- Осигурени са условия за равен достъп до предучилищно и училищно образование чрез определяне на средишни и защитени детски градини и училища, както и чрез осигуряване на безплатен транспорт за децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците от I до XII клас включително.

- По отношение на приобщаващото образование са създадени условия за:

- осигуряване, въвеждане и развитие на приобщаващо образование, насочено към отчитане на образователните потребности на всички деца и ученици и с акцент върху децата и учениците със специални образователни потребности;

- осъществяване на приобщаващо образование и образователна интеграция на деца и ученици от етническите общности при съхраняване и развиване на културната им идентичност, както и на образователно приобщаване на мигранти и търсеци или получили закрила, включително чрез усвояване на български език като чужд;

- реализиране на новите функции на специалните училища и центрoвете за специална образователна подкрепа за предоставяне на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици;

- осигуряване на подкрепа с оглед равен достъп до качествено образование и личностно развитие на учениците със специални образователни потребности, които се обучават в училища и в центрове за специална образователна подкрепа (ЦСОП), но не постигат държавния образователен стандарт за общообразователната подготовка.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.02 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1- Формиране и реализиране на политики за достъп до качествено образование

Аналитичните показатели за резултатите от функционирането на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането от образователната система на деца и ученици, са следните:

Отпадналите деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст са 54 381, включително 2681 новоотпаднали, които през първия срок на учебната 2022/2023 година са били в системата на предучилищното и училищното образование и са отпаднали през втория учебен срок. За 40 397 от отпадналите екипите за обхват са получили сведения, че семействата са заминали за чужбина.

Броят на новоотпадналите ученици към момента е намалял на 2681 в сравнение с началото на втория учебен срок на 2021/2022 учебна година, когато броят им е бил 3699. В началото на втория учебен срок на настоящата учебна година новоотпадналите деца на 5 години са 152, на 6 години са 165, а на 7 години са 108, през миналата учебна година съответно са били 313, 247, 179. Пред екипите за обхват стои задачата за връщане в училище или в детска градина на 273 повторно отпаднали деца и ученици (362 през 2021/2022 г.), както и на посочените по-горе 2681 новоотпаднали деца и ученици.

Коефициентът на обхванатите, определен като относителен дял на записаните в предучилищното и училищното образование деца и ученици на задължителна предучилищна и училищна възраст спрямо броя на населението за съответната година на раждане по данни на ГРАО, намален с броя на децата със статус „в чужбина“ към началото на втория учебен срок на 2022/2023 учебна година, е 95,08 (към началото на учебната 2021/2022 г. същият е 95,07). В сравнителен план е с 0,01 по-висок спрямо февруари – март на учебната 2021/2022 година. По възраст спад на коефициента на обхванатите спрямо февруари – март на учебната 2021/2022 година има при 6-, 7-, 9- и 14 -годишните. Забелязва се повишаване обхвата на 5-годишните (таблица 4) спрямо същия период.

И през 2023 година продължава работата по НП „Заедно за всяко дете“. Изпълнението на дейностите е свързано с политиките на Министерството на образованието и науката за обхващане на децата и учениците в системата на предучилищното и училищното образование и за предотвратяване на отпадането от училище. В рамките на този Механизъм освен образователните институции и общините специфична роля изпълняват държавните институции

и местните органи, които имат правомощия по предприемане и налагане на мерки и санкции в случаи на отсъствие от учебния процес. Съвместните усилия на членовете от междуинституционалните екипи за обхват са ключови за своевременното предприемане на действия за предотвратяване на отпадането на децата и учениците от образователната система.

Програмата дава възможност да се организират дейности, в които се ангажират всички заинтересовани страни за привличането на родителите на децата и учениците в предучилищна и училищна възраст, които не са обхванати в образователната система, за които има риск от отпадане от училище и детска градина. Взаимодействието с децата, учениците и родителите за създаване на положително отношение към образованието се реализира чрез разработване и прилагане на конкретни дейности за съвместна работа. Разработен е нов модул 3 „Партньорски модел за включване в образователната система на деца и ученици в риск от отпадане“.

Приключват дейностите по модул 3 „Участвай и променяй – родителят, активен партньор в училищния живот“ от НП „Заедно за всяко дете“ за 2022 г., които се изпълняват през учебната 2022/2023 г.

Във връзка с организиране и координиране на дейностите, свързани с движението на учениците, Центърът за информационно осигуряване на образованието (ЦИОО) изготвя справки за брой ученици по класове и форми на обучение по различни критерии.

РУО организират, координират и контролират изпълнението на дейностите по Механизма, осъществяват координация и ръководство на екипите за обхват на областно ниво съвместно с областния управител и осигуряват равен старт за включване на децата в първи клас.

За реализиране на политиките за достъп до качествено образование е извършено и следното:

Прието е Решение № 994 на Министерския съвет от 09 декември 2022 г. за приемане на Списък със защитените детски градини и защитените училища в Република България за учебната 2022/2023 година. Определени са защитените институции в Република България за 2022/2023 учебна година. Включени са **78 защитени детски градини** и 24 части от детски градини от 102 населени места, от 77 общини, от 26 области, и **164 защитени училища** от 164 населени места, от 105 общини, от 26 области или общо 266 защитени институции.

С Решение № 991 на Министерския съвет от 08 декември 2022 г е приет Списък на средишните детски градини и училища за учебната 2022/2023 година. Определени са средишните институции за 2022/2023 учебна година и са включени общо **957 средишни институции** – 194 детски градини, 39 части от детски градини и 724 училища, от 647 населени места, от 242 общини, от 28 области. По данни на РУО към началото на учебната 2022/2023 година в тях се обучават общо 17 412 деца и 172 586 ученици, като пътуващите деца в задължителна предучилищна възраст в детските градини са 2609, а учениците до 16-годишна възраст са 37 691.

Предложенията в Списъците на защитените и на средишните детски градини и училища са изготвени от междуведомствена комисия, определена от министъра на образованието и науката, с представители на Министерството на образованието и науката, Министерството на финансите, Министерството на регионалното развитие и благоустройството, Министерството на здравеопазването и Националното сдружение на общините в Република България.

Осигурен е безплатен транспорт за 90 779 децата в задължителна предучилищна възраст и за учениците от I до XII клас включително посредством 5453 маршрута. Извършено е събиране,

обобщаване, систематизиране и анализ на информацията за пътуващите деца в задължителна предучилищна възраст и за учениците до държавните и общински училища и детски градини свързана с разпределяне на средства по чл. 283, ал. 1 от ЗПУО.

Осигурени са за безвъзмездно ползване: познавателни книжки по всички образователни направления – за децата (от I до IV възрастова група) в предучилищна възраст, вкл. в Европейските училища; учебници, учебни комплекти, учебни помагала (одобрени в единна система с учебниците) и достъп до електронно четими учебници на учениците от I до VII клас в държавните и общинските училища, и на учениците от I до VII клас, обучавани в Европейските училища.

Продукт/услуга № 2 – Приобщаващо образование на деца и ученици със специални образователни потребности

Реализирани са дейности по осигуряването на условия и ресурси за изграждане на подкрепяща среда в детските градини и училищата за осъществяване на приобщаващо образование, както и за осигуряването на обща и на допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със специални образователни потребности.

Осигурена е подкрепяща среда в самите детски градини и училища или от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващо образование на общо 24 500 деца и ученици в системата на предучилищното и училищното образование и обучение, от които 19 000 в училища (от I клас до XII клас в това число и специалните училища) и 5500 в детски градини. Децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в системата на предучилищното и училищното образование (в това число и тези, които се обучават в специалните училища и в специални групи в детските градини) се подпомагат от 5166 педагогически специалисти, назначени в детските градини и училищата, като от тях: ресурсни учители – 1478, психолози – 1256, логопеди – 941, рехабилитатори на слуха и говора – 70, учители за деца с нарушено зрение – 134, учители на деца с увреден слух – 36; педагогически съветници – 713, учители на деца с умствена изостаналост – 19, възпитатели – 441, педагози други – 103. Непедагогическият персонал е 124 души, от тях рехабилитатори – 5, социални работници – 115, ерготерапевти – 2 и кинезитерапевти – 2.

На 9811 от децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в училищата и детските градини (без специалните училища и центрове за специална образователна подкрепа) е предоставена допълнителна подкрепа от 1031 педагогически специалисти от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование (ресурсни учители – 718, психолози – 141, логопеди – 143, рехабилитатори на слуха и говора – 18, учители на деца с нарушено зрение – 11). Непедагогически персонал – 8 души, от тях: социални работници – 1, ерготерапевти – 6 и кинезитерапевти – 1.

В детските градини и училищата са назначени и 573 помощници на учителя, от тях в детски градини са назначени 333, а в училища – 240.

Осъществена е цялостна организация и координация на дейностите за осигуряване на подкрепяща среда за участието на ученици със специални образователни потребности в НВО и в ДЗИ през учебната 2022/2023 година:

в НВО IV, VII, X клас - 67 ученици с нарушено зрение и 153 ученици с обучителни трудности;

в сесия май-юни на учебната 2022/2023 година на ДЗИ – 17 зрелостници с нарушено зрение и 31 – с обучителни трудности.

Осъществени са следните дейности по изпълнението на Закона за българския жестов език и за въвеждането на българския жестов език в образованието:

- проведени са четири заседания на Съвета на българския жестов език;
- проведени са работни срещи и са обсъдени въпроси, които се отнасят до българския жестов език в областта на образованието – възложено продължаващо научно изследване на лексиката и граматиката на българския жестов език, изготвяне на продукти – методически ръководства, електронни образователни ресурси, материали на основата на българския жестов език, за обучението на глухи и сляпо-глухи деца, ученици и студенти;
- проведени са работни срещи, свързани с дейността по разработването на Дигитален онлайн речник и сайт на български жестов език в подкрепа на обучението деца с увреден слух (4 – 11 г.);
- заснети са новини на български жестов език в сферата на образованието;
- осъществено е участие на експерт от МОН в IX Световен конгрес на Световната федерация на глухите с фокус върху развитието и използването на жестовия език в Жежу, Южна Корея. Осъществени са множество контакти и е споделена научна литература, която ще бъде използвана за бъдещата ни работа.

Координирани са дейности, свързани с членството на България в Европейската агенция за специални образователни потребности и приобщаващо образование.

Организиран и осъществени са дейности, свързани с промяна на нагласите в подкрепа на приобщаващото образование.

Продукт/услуга № 3- Приобщаващо образование на деца и ученици от етническите малцинства

- Осъществено е администриране на дейности, свързани с осигуряването на равен достъп до качествено образование на децата и учениците от уязвими групи, включително роми.
- Осъществено е междуинституционално сътрудничество с цел приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, включително роми, в системата на предучилищното и училищното образование.
- Изготвен е отчет по изпълнението на Националния план по Приоритет „Образование“ за периода 2022-2023 по Националната стратегия за равенство, приобщаване и участие на ромите (2022-2030).
- Изготвена е информация за европейските институции (Европейската комисия, Европейския съвет), касаеща изпълнението на Националната стратегия на Република България за равенство, приобщаване и участие на ромите (2021 – 2030).
- Осъществена е оценка на разработените проекти по Национална програма „Подпомагане на общините за образователна десегрегация”, на базата на която е изготвена заповедта на министъра на образованието и науката за одобрените общини за 2023 г. по програмата.
- Осъществени са мерки и дейности за образователно приобщаване на деца и ученици от уязвими групи, включително роми по проект „Успех за теб“ на Програма „Образование“ (2021-2027).
- Организирано е провеждането на осмата научнопрактическа конференция за разпространение на добри практики в областта на образователната интеграция и на

образователното приобщаване на деца и ученици от уязвими групи, вкл. роми, която ще се състои през месец октомври 2023 г. в гр. Плевен. В конкурса със свои разработки ще се включат педагогически специалисти от цялата страна. В конференцията ще участват и представители на академичната общност в областта на образователната интеграция от водещи университети – СУ „Св. Климент Охридски“, ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“, ЮЗУ „Неофит Рилски“ и Педагогическия колеж – Плевен.

- Осъществено е участие на представители на МОН в заседанията на Управителния съвет на Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства (ЦОИДУЕМ).

Продукт/услуга № 4 – Приобщаващо образование на деца и ученици, търсещи или получили международна закрила, и мигранти

В резултат на разселването на милиони украинци, в това число и деца, страните в Европа са изправени пред предизвикателствата да приемат голям брой деца от Украйна в детските градини и училищата, да се погрижат за нуждите им, свързани с разселването и осигуряването на подходяща помощ, с предоставяне на обучение по език и др.

В тази връзка е осъществено следното:

За всички деца и ученици, търсещи или получили международна или временна закрила, се осигурява безплатно образование и обучение в държавните и общинските детски градини и училища в Република България. Приемането и обучението на търсещите и получилите закрила лица е залегнало в основните образователни документи:

- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Наредба № 11 от 01.09.2016 г. за оценяване на резултатите от обучението на учениците - отнася се за случаите, когато търсещите или получилите международна закрила имат документ за завършен клас, етап или степен;
- Наредба № 3 от 06.04.2017 г. за условията и реда за приемане и обучение на лицата, търсещи или получили международна закрила - отнася се за случаите, когато търсещите или получилите международна закрила нямат документ за завършен клас, етап или степен на образование;
- Наредба № 10 за организацията на дейностите в училищното образование – промените в този нормативен акт са направени през 2022 г. и регламентират приема на ученици от Украйна, притежаващи българско гражданство, които не притежават документ за завършен клас, етап или степен на образование.

Министерството на образованието и науката създаде ред за информиране, подаване на заявления, насочване и записване в образователната система на децата и учениците от Украйна.

МОН осигурява допълнително обучение по български език като чужд след записване на децата и учениците от Украйна в детските градини или училищата при условията и по реда на Наредба № 6 от 11.08.2016 г. за усвояването на българския книжовен език. Допълнителното обучение се провежда индивидуално или в група съобразно потребностите на всяко дете и е със следната продължителност:

- 60 педагогически ситуации – за децата в подготвителни групи;
- 90 учебни часа – за учениците, обучаващи се в начален етап;

120 учебни часа – за учениците, обучаващи се в прогимназиален етап;

180 часа – за учениците, обучаващи се в първи гимназиален етап.

Обучението може да бъде проведено през учебно време, изцяло или частично интензивно по време на ваканциите или в друго неучебно време при желание, изявено от родителя (настойника, попечителя, представителя на непридружените малолетни и непълнолетни лица, търсещи или получили закрила).

Допълнителното обучение по български език като чужд се финансира целево чрез бюджета на МОН. Общият брой на децата и учениците, за които е осигурено допълнително обучение по български език за учебната 2022/2023 година е 751. То се осъществява съгласно учебни програми, одобрени от министъра на образованието и науката: Учебна програма по български език като чужд за търсещи или получили международна закрила и за мигранти в задължителна училищна възраст и Учебна програма по български език като чужд за възрастни, търсещи или получили международна закрила.

През 2023 г. е обявена процедура за изготвяне на учебно помагало по български език като чужд за прогимназиален етап на ученици, търсещи или получили международна закрила, и мигранти по Национална програма „Учебници, учебни комплекти и учебни помагала“.

На децата и учениците от Украйна, записани в образователната система, при необходимост се осигурява психологическа подкрепа както от психолози в детските градини и училищата, така и от Националната мобилна група за психологическа подкрепа към МОН. При необходимост се осигурява и допълнителна подкрепа за личностно развитие, включително ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности. За извършване на оценка на индивидуалните потребности на децата и учениците и за предоставяне на ресурсно подпомагане съдействие се оказва и от регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование.

За учебната 2022/2023 година в групи за предучилищно образование в детските градини и училищата са записани 512 деца, а в училищата – 1738 ученици, записани в 220 детски градини и 431 училища. Малкият брой постъпили в образователната система деца и ученици от Украйна, търсещи или получили закрила, се дължи на възстановеното обучение от разстояние в електронна среда в училищата в Украйна, както и на изискването на Министерството на здравеопазването на Р България за уеднаквяване на имунизационните календари между двете страни.

Продукт/услуга № 5 - Реформиране и модернизиране на специалните училища и на централните за специална образователна подкрепа

Осъществена е работна среща на експерти от МОН с директорите на специалните училища за ученици с нарушено зрение и увреден слух във връзка с оказване на методическа подкрепа за осъществяване на по-качествен образователен процес.

Изготвено е подкрепящо писмо до УНИЦЕФ – България, във връзка с провеждане на интервюта с педагогически специалисти от ВУИ „Ангел Узунов“ – гр. Ракитово и ВУИ „Христо Ботев“, с. Подем и с ученици, настанени във ВУИ „Ангел Узунов“ – гр. Ракитово и ВУИ „Христо Ботев“, с. Подем. Интервютата се провеждат във връзка с проучване на тема: „Оценка на процеса на осъществяване и на резултатите от реформите на системите за грижа за децата и за деинституционализация в седем държави в Европа и Централна Азия 2009 – 2022 г.“.

За постигане на целите на бюджетната програма допринася и изпълнението на дейности по Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, финансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство 2014 – 2021 г. Отговорност за изпълнението на Програмата има дирекция „Външни европейски програми“ (ВЕП) в МОН, която изпълнява функции на Програмен оператор. Съгласно заповед на министъра на образованието и науката № РД09-3367/15.10.2022 г. директорът на дирекция ВЕП е определен за Ръководител на Програмния оператор (ПО).

В периода януари - юни 2023 г. продължава изпълнението на проектите, финансирани чрез процедури „Образование и грижи в ранна детска възраст“ и „Интегрирани мерки в подкрепа на ромското включване“, както и дейността на младежките центрове, изградени по ФМ на ЕИП, които реализират набор от дейности в подкрепа на децата и младите хора в неравностойно положение, вкл. от ромски произход.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Поддържане, развитие и управление на Информационна система за реализация на механизма	Брой	1	1
Изготвяне на регулярни анализи на ефективността от прилагането на механизма	Брой	1	1
Изготвяне отчет за изпълнението на механизма	Брой	1	1
Деца и ученици със СОП с осигурено ресурсно подпомагане от специалисти на РЦПППО	Брой	9000	9811
Деца и ученици със СОП с осигурена допълнителна подкрепа от екипите за подкрепа за личностно развитие, назначени в детските градини и училищата	Брой	21 000	24 000
Дял на децата и учениците със СОП, включени за обучение в общообразователна среда.	%	10	2,6
Дял на ресурсните учители и на други педагогически специалисти, подпомагащи приобщаващото образование.	%	8	7,4
Проведени обучения по български жестов език на педагогически специалисти, родители и др.	брой	50	нп
Провеждане на научни изследвания върху лексиката и граматиката на българския жестов език, и неговото приложение в образованието	Брой	1	1 възложено
Провеждане на обучения, семинари и други форуми за директори и педагогически специалисти за въвеждане и прилагане на Международната класификация на функционирането на човека, уврежданията и здравето (ICF)	Брой	1	-
Деца и ученици, търсещи или получили международна закрила, и мигранти в задължителна предучилищна и училищна възраст, преминали обучение по български език като чужд	Брой	40	751

Педагогически специалисти и експерти от РУО, участвали в семинари и др. форуми за подготовката им за работа с деца и ученици, търсещи или получили международна закрила, и мигранти;	Брой	50	-
Провеждане на национална научнопрактическа конференция за разпространение на добри практики в областта на образователната интеграция и приобщаващото образование на деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския, включително роми	Брой	1	подготовка за провеждане през м. октомври
Провеждане на информационни кампании сред родители и общественост за разясняване на взаимните ползи от образователната интеграция и приобщаващото образование на деца и ученици, чийто майчин език е различен от българския, в това число роми	Брой	2	регулярно
Деца в задължително предучилищно образование, осигурени с познавателни книжки за безвъзмездно ползване в държавните и общинските детски градини и училища	Брой	213 000	207 578
Ученици от I до IV клас, осигурени с учебни комплекти за безвъзмездно ползване в държавните и общинските детски градини и училища	Брой	230 000	225 095
Ученици от V – VII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване в държавните и общинските детски градини и училища	Брой	181 000	176 583
Ученици от VIII – XII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване	Брой	0	0
Ученици от I до VII клас, осигурени с учебни комплекти за безвъзмездно ползване по учебния предмет майчин език	Брой	0	0
Ученици от I до XII клас, осигурени с учебници за безвъзмездно ползване по учебния предмет религия	Брой	0	0
Ученици с нарушено зрение, осигурени с учебници или учебни комплекти, отпечатани на брайлов шрифт	Брой	100	80
Ученици със сензорни увреждания – с увреден слух, осигурени с учебници или учебни комплекти по специалните учебни предмети	Брой	200	194
Деца и ученици, осигурени с учебници и учебни комплекти по български език и литература, обучавани в Европейските училища	Брой	200	217
Организиран безплатен транспорт за децата и учениците по чл. 283, ал. 2 от ЗПУО	Брой	91 400	90 779
Включени в Списъка на средищните детски градини и училища	Брой	960	957
Включени в Списъка на защитените детски градини и защитените училища	Брой	260	266

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Показателите за изпълнение измерват броя на децата и на учениците, които са включени в образователната система и отчитат:

- по-пълно обхващане и приобщаване на децата и учениците, подлежащи на задължително образование и предотвратяване на отпадането им от образователната система;
- осигуряване на обща и допълнителна подкрепа за деца и ученици със СОП;
- социализиране и интегриране в образователния процес на деца, чийто майчин език е различен от българския;
- осигуряване на условия за въвеждане и развитие на приобщаващо образование, в т.ч. и за деца и ученици от етническите малцинства, от семейства на мигранти и на бежанци, при съхраняване и развиване на културната им идентичност.
- осигуряване на средства за закупуване на познавателни книжки, учебници, учебни комплекти, учебни помагала (одобрени в единна система с учебниците) и достъп до електронно четими учебници, предоставяни за безвъзмездно ползване.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информацията е от НСИ, от НЕИСПУО (обобщена от Центъра за информационно осигуряване на образованието), от Информационната система за реализация на механизма (ИСРМ), от регионалните управления на образованието и от общините, както и от изпълнението на национални програми за развитие на образованието и на проекти по ОП НОИР и ПО.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

През отчетния период изпълнението на дейностите/целевите стойности беше регулярно в рамките на заложените срокове и показатели.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и административни разходи (Приложение № 7)*

1700.01.02 Бюджетна програма „Улесняване на достъпа до образование. Приобщаващо образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	184 679 700	184 679 700	45 794 956
от тях за:			
Персонал	168 775 000	168 775 000	41 698 915
Издръжка	15 904 700	15 784 700	4 019 608
Капиталови разходи	0	120 000	76 433
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	101 970 500	101 970 500	24 032 191
от тях за:			
Персонал	96 553 000	96 553 000	22 046 452
Издръжка	5 417 500	5 417 500	1 974 389
Капиталови разходи	0	0	11 350
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	82 709 200	82 709 200	21 762 765
от тях за:			
Персонал	72 222 000	72 222 000	19 652 463
Издръжка	10 487 200	10 367 200	2 045 219
Капиталови разходи	0	120 000	65 083
	0	0	0

II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	63 640 000	63 640 000	6 965 949
<i>от тях за:</i>			
<i>Средства за учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване от децата и учениците по ПМС № 79/2016 г.</i>	46 624 000	46 624 000	0
<i>Средства за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства по чл. 8 на ПМС № 4 /2005 г.</i>	1 100 000	1 100 000	0
<i>Стипендии на ученици след завършено основно образование по ПМС № 328/2017 г.</i>	15 916 000	15 916 000	6 965 949
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	95 237 400	112 523 400	14 526 439
<i>от тях за:</i>			
<i>Подпомагане на равния достъп и за подкрепа за личностно развитие, в т.ч. транспорт на деца и ученици и др. мерки, насочени към обхвата и достъпа до образование на децата и учениците</i>	63 000 000	80 286 000	0
<i>Стипендии на ученици след завършено основно образование по ПМС № 328/2017 г. по други бюджети</i>	22 469 400	22 469 400	13 188 802
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	9 768 000	9 768 000	1 337 637
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	0	0	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	158 877 400	176 163 400	21 492 388
Общо разходи по бюджета (I.+II)	165 610 500	165 610 500	30 998 140
Общо разходи (I.+II.+III.)	343 557 100	360 843 100	67 287 344
Численост на щатния персонал	1 340	1 340	1 417

Общият размер на отчетените разходите по програмата е 67 287,3 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са в размер на 30 998,1 хил. лв. за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. Във ведомствените разходи по бюджета на МОН се включват и разходите на регионални центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, прилагащи делегиран бюджет, както и разходите за закупуване на познавателни книжки, учебници и учебни помагала за безвъзмездно ползване и за подпомагане храненето на децата и учениците от държавните училища, финансирани от МОН. Администрираните разходи са в размер на 6 965,9 хил. лв. за стипендии на учениците след завършено основно образование.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са включват разходи за ресурсно подпомагане на деца и ученици в общинските детски градини и училища, както и за стипендии на учениците след завършено основно образование от училища, финансирани чрез бюджетите на общините, на ММС и на МК. В администрираните разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС са отчетени разходите по Програма “Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“, съфинансирана от Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство, както и разходи на общински институции от системата на предучилищното и училищното образование, финансирани със средства от ЕС .

e) Отговорност за изпълнението на програмата

Дирекции в МОН – „Приобщаващо образование”, „Организация и контрол”, „Учебници и училищна документация”, „Образование на българите зад граница и училищна мрежа”, „Финанси”, дирекция „Външни европейски програми“ като Програмен оператор по Програма „Местно развитие, намаляване на бедността и подобро включване на уязвими групи“ на ФМ на ЕИП, отдел „Политики за стратегическо развитие“ на дирекция ПСРККР, Регионалните управления на образованието (РУО), Центъра за образователна интеграция на децата и учениците от етническите малцинства, Държавния логопедичен център – София и регионалните центрове за подкрепа на процеса на приобщаващото образование, общински администрации, директори на институции в системата на предучилищното и училищното образование.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.03 „Училищно образование”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

За изпълнение на заложените в програмата цели през 2023 година се осъществяват дейности по осигуряване на условия за провеждане на ефективен образователен процес и качествена училищна подготовка, както и дейности по стопанисването и управлението на материалната база на училищата. Стремешът е да се създаде съвременна образователна среда чрез модернизиране на образователните институции и превръщането им в благоприятна среда за учене и иновации.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.03 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Училищна подготовка

За изпълнение на програмата през отчетния период са създадени условия за:

- организиране и провеждане на училищната подготовка и ефективен образователен процес в училищата, финансирани чрез бюджета на МОН;
- модернизиране на образователните институции за по-привлекателна и качествена среда за учене и иновации;
- стопанисване и управление на материалната база на училищата;
- разработване на стратегии за развитие на училищата и прилагане на собствени училищни политики, разработени съвместно с родителите, учениците, местната общност и други заинтересовани страни.

Продукт/услуга № 2 - Финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание

- организиране и координиране на дейностите по разработване на формули и правила за разпределение на средствата по стандарти между училищата, финансирани от МОН – услугата не е предоставена, тъй като към 30.06.2023 г. няма утвърден Закон за държавния бюджет на Република България за 2023 г. Разработването на формулите ще се реализира през второто шестмесечие предвид факта, че ЗДБ на РБ за текущата година е приет от 49-ото Народно събрание (НС) на 28 юли 2023 г.

- координиране и контрол на дейностите по управление и изпълнение на делегираните бюджети от директорите на училищата – текущо през отчетния период МОН подпомага директорите и счетоводителите на училищата и ЦСОП, ВРБ към министъра на образованието и науката по въпроси, свързани със съставянето, изпълнението и управлението на делегираните бюджети;

- финансово осигуряване на дейностите по обучение и възпитание на учениците в училищата, финансирани от МОН – на сайта на Министерството е публикувана информация за броя на децата и учениците, финансирани от министерства, по които са разчетени средствата за образование съгласно Закона за държавния бюджет за 2023 г. /в изп. на чл. 290, ал. 1, т. 2 от ЗПУО и РМС № 337 от 02 май 2023 г. / и Информация за броя на децата и учениците, на паралелките и групите, както и на образователните институции към 1 януари 2023 г. съгласно информационната система на МОН - НЕИСПУО, по ПРБ – общини. След приемането от НС на 28 юли 2023 г. на ЗДБ на РБ за 2023 г. е публикувана и информация за броя на децата и учениците, на паралелките и групите, както и на образователните институции, за които са разчетени средствата за образование, получени от ПРБ съгласно Закона за държавния бюджет за 2023 г.

Продукт/услуга № 3 - Стопанисване и управление на материалната база на училищата

Осъществени са дейности, свързани със стопанисването и управлението на материално-техническата база на училищата. Целта е да се създадат условия за подобряване на образователната среда и осъвременяване на материалната база, за осигуряване на достъпна архитектурна среда и прилагане на енергоефективни мерки, за създаване на условия за активен спорт в училище.

След приемането на ЗДБ на РБ за 2023 г. от 49-то Народно събрание и обнародван в ДВ. бр. 66 от 01.08.2023 г. ще бъде утвърдена инвестиционна програма на МОН за текущата година.

През отчетния период са извършвани дейности, свързани със следното:

- Поддържане регистъра на имотите.
- Проверка и анализ на състоянието на материалната база.
- Поддържане на база данни със заявки от училищата и звената в системата на МОН за инвестиционни разходи за 2023 г.
- Предоставяне на средства за ремонт на ДМА съгласно одобрен доклад от министъра на образованието и науката № 802-57/20.02.2023 г.
- Поддържане на регистъра на обществените поръчки на МОН и европейски проекти.
- Администриране на дейности по Модул 2 „Площадки за обучение по безопасност на движението по пътищата“, Модул 3 „Създаване на достъпна архитектурна среда“ и Модул 4 „Сигурност в училище“ от НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“ за 2023 г. – събиране на проектни предложения, разглеждане и класиране на одобрените проекти.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Училища, финансирани чрез бюджета на МОН	Брой	270	270
Ученици, финансирани по стандарти за издръжка на дейностите по обучение и възпитание	Брой	92 515	90 781
Сключени договори за безвъзмездно предоставяне за ползване на движимо и недвижимо имущество - публична държавна собственост	Брой	2	нп
Сключени договори за отдаване под наем на движимо и недвижимо имущество - публична държавна собственост	Брой	4	нп
Училища с изпълнени основни ремонти и размер на инвестираните средства	Брой Лева	3 500 000	0
Училища с изпълнени текущи ремонти и размер на инвестираните средства	Брой Лева	20 700 000	0
Реализирани бюджети за създаване на достъпна архитектурна среда и размер на инвестираните средства	Брой Лева	20 700 000	0
Проекти за енергоефективно саниране на училищните сгради и размер на инвестиционните средства	Брой Лева	6 600 000	0
Проекти за спорт в училище и размер на инвестираните средства	Брой Лева	2 200 000	0

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- ◆ Брой училища с изпълнени основни ремонти;
- ◆ Брой училища с изпълнени текущи ремонти;
- ◆ Брой реализирани проекти за създаване на достъпна архитектурна среда;
- ◆ Брой реализирани проекти за енергоефективно саниране на училищните сгради;
- ◆ Брой реализирани проекти за спорт в училище.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Национална електронна информационна система за предучилищно и училищно образование (НЕИСПУО), Регистри, поддържани от МОН и от Центъра за информационно осигуряване на образованието

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Неприложимо

д) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)

1700.01.03 Бюджетна програма „Училищно образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	5 025 740 800	4 993 402 185	2 157 817 964
от тях за:			
Персонал	4 069 248 600	4 069 248 600	1 698 898 335
Издръжка	822 522 500	790 182 445	374 621 195
Капиталови разходи	133 969 700	133 971 140	84 298 434
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	546 232 500	546 232 500	200 230 219
от тях за:			
Персонал	465 572 100	465 572 100	176 235 322
Издръжка	77 905 400	77 905 400	22 526 064
Капиталови разходи	2 755 000	2 755 000	1 468 833
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	4 479 508 300	4 447 169 685	1 957 587 745
от тях за:			
Персонал	3 603 676 500	3 603 676 500	1 522 663 013
Издръжка	744 617 100	712 277 045	352 095 131
Капиталови разходи	131 214 700	131 216 140	82 829 601
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	38 937 000	38 937 000	1 844 364
от тях за:			
<i>Средства за преходни остатъци по делегирани бюджети за държавните училища</i>	33 000 000	33 000 000	0
<i>Финансиране на духовните училища</i>	5 937 000	5 937 000	1 844 364
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	160 634 300	160 634 300	62 963 695
от тях за:			
<i>За издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в частните детски градини и училища</i>	25 972 900	25 972 900	8 630 042
<i>За разширяване на достъпа и обхващане в задължително предучилищно образование на 4-годишни деца и компенсиране превишението на приходите над разходите за държавните училища, прилагащи делегиран бюджет</i>	35 000 000	35 000 000	0
<i>За изграждане, пристрояване, надстрояване и реконструкция на детски ясли, детски градини и училища, за ремонт и оборудване на училищни сгради и за изграждане и ремонт на спортни площадки и закупуване на училищни автобуси</i>	95 000 000	95 000 000	0
<i>Младежки програми</i>	4 661 400	4 661 400	-4 910
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	0	0	54 338 563
Общо администрирани разходи (II.+III.):	199 571 300	199 571 300	64 808 059
Общо разходи по бюджета (I.+II)	585 169 500	585 169 500	202 074 583
Общо разходи (I.+II.+III.)	5 225 312 100	5 192 973 485	2 222 626 023
Численост на щатния персонал	11 621	11 621	11 495

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 2 222 626,0 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са в размер на 202 074,6 хил. лв. и включват разходите за предоставяните продукти/услуги от МОН и ВРБ по програмата. В тях се включват и разходите за дейностите по възпитание и обучение на учениците в неспециализираните и специалните училища, прилагачи делегиран бюджет. Администрираните разходи по бюджета на МОН в размер на 1 844,4 хил. лв. включват предоставеното финансиране за духовните училища за отчетния период.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата включват разходи за дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в общинските детски градини, училища и центрове за специална образователна подкрепа, в специализираните спортни училища, финансирани от ММС и в училищата по изкуства и култура, финансирани от МК. Администрираните разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС включват средствата за издръжка на дейностите по възпитание и обучение на децата и учениците в частните детски градини и училища, включени в системата на държавно финансиране, както и за дейности за обновяване и модернизация на образователна инфраструктура чрез подобряване на материално-техническата база на държавни професионални гимназии в системата на МОН, финансирани по ОП „Региони в растеж“ и за проекти, финансирани от ДФ „Земеделие“.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекциите „Финанси“ и „Държавна собственост и обществени поръчки“ на МОН, регионалните управления на образованието, специализирани обслужващи звена, неспециализирани и специализирани училища.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.04 „Развитие на способностите на децата и учениците”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

С дейностите по проекти и програми, свързани с възможност за личностно развитие чрез занимания по интереси, са създадени условия за стимулиране и развитие на способностите на деца с изяви дарби в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, както и за подпомагане на физическото, социалното и личностното развитие на децата и учениците.

- Осигурени са възможности за включване на училищата с проектно участие в национални програми и/или европейски проекти за развитие на способностите на учениците чрез занимания по интереси, включително и чрез обучение от разстояние в електронна среда.

- Подкрепени са национални прояви за децата и учениците в областта на науките, изкуствата, технологиите и спорта, организирани от различни институции; създадени са условия за участието на учениците в изяви и състезания;

- Осигурени са възможности за учениците от държавни училища, финансирани от МОН, и от общински и частни училища, класирани по мярка, включена в Раздел II от Програмата на мерките за закрила на деца с изяви дарби, да придобият право на закрила по Наредбата за условията и реда за осъществяване на закрила на деца с изяви дарби и да получават стипендии.

- Създадени са условия за личностно развитие на децата и учениците чрез предоставяне на стипендии.

- Създадени са условия за кариерно ориентиране и консултиране на учениците.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.04 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Дейности за занимания по интереси в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта. Ученически спорт, отдих и туризъм

В подкрепа на политиката на МОН, насочена към откриване и разгръщане на творческия потенциал на децата и учениците и стимулиране на техните заложби и таланти се изпълняват следните национални програми за развитие на образованието за 2023 г., одобрени с РМС № 408/31.05.2023 г.:

- ✓ Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“
- ✓ Национална програма „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“
- ✓ Национална програма „Хубаво е в детската градина“
- ✓ Национална програма „Иновации в действие“
- ✓ Национална програма „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“
- ✓ Национална програма „България-образователни маршрути“
- ✓ Национална програма „Заедно в изкуствата и в спорта“.

По НП „Осигуряване на съвременна, сигурна и достъпна образователна среда“, модул „Съвременна среда за качествено обучение по хуманитарни науки, изкуства и спорт“ е изготвен формуляр за кандидатстване на училища и публикуван на електронната страница на МОН. Документите за кандидатстване се внасят в деловодството на МОН до 19.07.2023 г. До 60 дни след крайната дата за подаване от училищата и ЦСОП на документите за кандидатстване екипът за управление на модула, определен със заповед на министъра на образованието и науката, разглежда, оценява, класира и представя на министъра на образованието и науката предложение за класиране.

С цел успешна адаптация на децата от семейната среда към детската градина е разработена НП „Хубаво е в детската градина“. За 2022 г. са класирани проектните предложения на 116 детски градини на обща стойност 534 776 лв. Дейностите се изпълняват през учебната 2022-2023 година.

НП „Подкрепа за личностно развитие на децата и учениците“ предоставя възможност на ЦПЛР да осигурят условия за развитие на интересите, способностите и компетентностите на децата и учениците. Средствата, осигурени по тази НП за 2023 г., са на обща стойност 1 300 000 лв., като от тях 1 000 000 лв. по Модул 1. и 300 000 лв. по Модул 2.

По Модул 1. „Подкрепа на децата и учениците за работата в ЦПЛР по чл. 49, ал. 1, т. 1 и ал. 4 от ЗПУО – центрове за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта и астрономически обсерватории и планетариуми, в НДД – специализирано обслужващо звено по чл. 50, ал. 1, т. 2 от ЗПУО, и в специалните училища за обучение и подкрепа на ученици със сензорни увреждания – увреден

слух или нарушено зрение, по чл. 44, ал. 1, т. 1 от ЗПУО“ са постъпили 56 проектни предложения от ЦПРЛ и 5 от специалните училища в страната.

По Модул 2 „Училище без агресия за сигурна училищна среда“ са постъпили 328 училищни проектни предложения.

Предстои проектните предложения да бъдат оценени от комисиите по двата модула, след което списъците с класираните училища ще бъдат публикувани на електронната страницата на МОН.

По НП „България-образователни маршрути“ се създават условия за придобиване на знания чрез преживяване извън училището, в реална среда чрез различни образователни маршрути, които включват обекти в тематичните направления. По програмата са одобрени 400 училища – общински, държавни, частни, БНУ (2751 групи, 27009 ученици, 2658 ръководители и 49 медицински лица.

По НП „Заедно в изкуствата и спорта“, която се реализира за първи път през учебната 2022/2023 година, участват общински, държавни и частни училища от цялата страна. Целта на програмата е да подпомогне формирането в учениците на умения за екипна работа чрез участието им в колективни спортове и изкуства, насочени към стимулиране на техните интереси, способности и компетентности. Програмата се изпълнява в два модула – Модул 1. Изкуства и Модул 2. Спорт. Кандидатствали са държавни и общински училища. В програмата са се включили и ученици от частните училища, но само когато частното училище кандидатства в партньорство с държавно или общинско училище. За учебната 2022/2023 година по програмата са се включили около 49 745 ученици в 3845 групи.

Продукт/услуга № 2 - Стимулиране и подпомагане на деца и ученици с изяви дарби

На 16 зрелостници от випуск 2022/2023 година беше връчено почетното отличие на МОН „Национална диплома“ за отличен (6,00) успех по всички учебни предмети, вписани в дипломата за средно образование, и за изяви способности в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта.

Осъществена е координация при провеждане на изявите от Националния спортен календар (НСК) и Националния календар за изяви по интереси (НКИИ) на МОН за учебната 2022/2023 година.

Проведени са общо 85 изяви - 77 национални и 8 международни изяви. Участие са взели над 43 800 деца и ученици от повече от 1600 колектива и отбора към ЦПРЛ, училища, читалища, младежки клубове и др.

Продукт/услуга № 3 - Ученически олимпиади и състезания

Дейностите се изпълняват по национална програма „Ученически олимпиади и състезания“.

- По модул 1 „Национални и международни ученически олимпиади и състезания“ е осигурена възможност на учениците да демонстрират своите способности чрез участие в национални и международни ученически олимпиади и състезания по различни общообразователни предмети и направления. До 30.06.2023 г. са проведени 72 национални и 4 международни олимпиади и състезания, в които са взели участие, съответно 113 852 в областен кръг и 9281 в национален кръг;

- По Модул 2 „Осигуряване на обучение на таланти ученици за участие в ученическите олимпиади“ към 30.06.2023 г. са осигурени обучения на 8619 ученици за подготовка за участие в национални олимпиади и състезания.

Продукт/услуга № 4 – Психологическа подкрепа за личностно развитие на децата и учениците. Развитие на училищни политики и на форми за ученическо самоуправление

С цел осигуряване на повече възможности за психологическа подкрепа в училище МОН откри безплатни горещи телефонни линии за нуждаещите се деца и работещи в системата на образованието. Откритите линии помагат за преодоляване на стреса, предизвикан от онлайн обучението и пандемията като цяло. На позвъняванията отговарят училищни психолози, а при необходимост и техни колеги от Националната мобилна група за психологическа подкрепа към МОН. Безплатните телефонни линии са активни от началото на 2022 г., включително във връзка със създалата се ситуация на криза, свързана с военните действия в Украйна и усложнената геополитическа ситуация.

През отчетния период е извършено и следното:

- Осъществени са дейности, свързани с работата на кариерните консултанти в ЦПЛР и с кариерното ориентиране и консултиране на учениците. Администрира се Националният портал за кариерно ориентиране на учениците.
- Осъществени са дейности по предоставяне на стипендии за постигнати образователни резултати; подпомагане на достъпа до образование и предотвратяване на отпадането; подпомагане на ученици с трайни увреждания; ученици без родители; ученици, които се обучават в дуална система на обучение в класовете от първи гимназиален етап и ученици, които са приети за обучение в VIII клас по защитените от държавата специалности от професии или специалности от професии, по които е налице очакван недостиг от специалисти на пазара на труда.
- Прилага се пакет от гъвкави мерки, с фокус върху повишаване капацитета на учители, директори, психолози, педагогически съветници и т.н., свързани с преодоляване на агресията в образователните институции, повишаване на чувствителността към различните форми на насилие, в т.ч. и домашното насилие.
- Администрирана и координирана е дейността на Националната мобилна група за психологическа подкрепа (НМГПП), създадена с цел превенция и кризисна интервенция в случаи на насилие, като е предоставена психологическа подкрепа по 11 критични ситуации. Изготвени са редица документи във връзка с дейността на мобилната група; организирани са супервизия и обучение на членовете на НМГПП за 2023 г.
- Провеждат се дейности по разработване на цялостна политика за работа с родителите във всяка детска градина и всяко училище като ключови участници при превенция и справяне с агресията и насилието в образователните институции и в рамките на проекта „Подкрепа за приобщаващо образование“.
- Осъществява се партниране с други институции и неправителствени организации в дейностите по превенция на агресията в образователните институции. Много успешно в това отношение е партньорството с Министерството на вътрешните работи. Осъществени са участия в конференции, работни срещи и др. съвместно с НПО сектора за обсъждане на възможности за подобряване на психологическата подкрепа при децата и учениците.

- Осъществени са дейности, свързани с превенция на агресията, насилието и рисковото поведение на децата и учениците, с развиване на социални умения, гражданско и здравно образование, с работа с училищните общности.

- Осъществени са дейности, свързани с апробирането на цялостна училищна програма за сигурна училищна среда с цел превенция на насилието и тормоза сред децата и учениците в училище „Стъпки заедно“, осъществяваща се по Дейност 6 на проект „Подкрепа за приобщаващо образование“, като са обучени 650 педагогически специалисти.

- Министерството на образованието и науката иницира информационна кампания „Училище без агресия“, в която през 2022 г. бяха събрани 196 истории, модели и добри практики от училищни психолози, директори на училища и ученици. От тях бяха подбрани и филмирани 3 истории, базирани на истински преживявания на ученици, учители и родители, като идеята е да достигнат до най-широка аудитория и да постигне търсения ефект – да наведе на размисъл и да насърчи към действия цялата училищна общност, от която неразделна част са и родителите, да се подкрепят усилията за постигане на позитивен организационен климат и подкрепяща среда. МОН направи представяне на тези филми на 1 юни с дискусия с ученици от различни училища в страната, като се допита до мнението им те бъдат разпространени до училищата в страната като методическа подкрепа с оглед използването им при работата с учениците и родителите по темата агресия, дискусии за превенция на агресията и създаване на приобщаваща образователна среда.

- Осъществени са дейности по подготовка на Годишния доклад по проблемите, свързани с употреба на наркотици в Република България през 2022 г.: събрана и обобщена е информация от училищата в страната във връзка с употребата на наркотици сред учениците.

- За да стимулираме ученическото участие и за засилване на ролята на учениците в училищния живот като част и от работата по създаване на сигурна училищна среда МОН обяви провеждането на конкурс между ученическите съвети за най-добра инициатива на ученически съвет. Конкурсът отбеляза голям интерес, като в първия етап – до 31.12.2022 г., бяха оценени постъпилите 188 проектни предложения, които бяха класирани от журито съгласно регламента на конкурса – по десет във всеки раздел – „Изграждане на гражданско съзнание в т.ч. доброволчески, благотворителни инициативи, обществено полезни дейности и съхраняване на националното самосъзнание“, „Училище без агресия“, „Здравословен и/или екосъобразен начин на живот“ и „Интеркултурно взаимодействие“. Бяха отличени най-добрите реализации на проекти във всеки един от разделите на конкурса и учениците бяха наградени за успешно реализираните от тях инициативи.

- Осъществена е кореспонденция с фондация „Лъчезар Цоцорков“ за апробиране на методика за повишаване на социално-емоционалните умения при децата и учениците от I-IV клас.

- В резултат от участие в инициатива на НБУ, във формата на създадения от тях Национален експертен съвет за целите на подобряване на дейността на Алгоритъма за взаимодействие между институциите в системата на предучилищното и училищно образование и дирекциите „Социално подпомагане“ по отношение осигуряването на подкрепата за личностно развитие на децата и учениците, се изготви проект на подобрен документ за реализиране на тази мултисекторна политика.

- Извършена е тематична проверка, свързана с прилагането на Механизма за противодействие на училищния тормоза между децата и учениците в образователните

институции като са посетени 27 училища в 5 области – Пазарджик, Ловеч, Велико Търново, Благоевград и Бургас. Резултатите показват, че няма затруднение в прилагане на документа, той е познат на училищата и се работи по него за постигане на сигурна училищна среда.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Изяви по Националния календар за изяви по интереси на децата и учениците	Брой	75	85
Ученици, взели участие в състезания и спортни активности в Националния спортен календар – (вкл. в Ученическите игри за ученици от V до XII клас и в Ученическите игри за деца и ученици със СОП).	Брой	65 000	55 500
Деца и ученици, получили средства по проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта– държавни училища на МОН	Брой	70 000	83 803
Осъществени кризисни интервенции от специалисти на Националната мобилна група за психологическа подкрепа	Брой	10	11
Обучения, методическа и друга подкрепа на педагогически специалисти и на експерти от РУО, свързани с осигуряване на психологическа подкрепа за личностно развитие на децата и учениците	Брой	10	текущо
Провеждане на психологически и на други научни изследвания, свързани с приобщаващото образование и с подкрепата за личностно развитие на децата и учениците	Брой	2	-
Проведени национални олимпиади и състезания	Брой	75	72 национални и 4 международни
Ученици, взели участие в олимпиади и състезания	Броя	120 000	Областен кръг - 113 852 Национален кръг - 9281
Национални отбори за участие в международни олимпиади и състезания	Брой	20	4
Ученици, включени в обучения за подготовка за участие в състезания и олимпиади	Брой	7500	8619

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

През отчетния период са организирани ученически олимпиади и състезания; осигурява се подпомагане на подготовката на изявените ученици по всички общообразователни предмети. Реализират се изяви от НКИИ и НСК, подкрепят се национални прояви за децата и учениците в областта на науката, изкуствата, технологиите и спорта.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информация за изпълнението на дейностите по НКИИ се получава от НДД, за НСК – от протоколите от областните и националните състезания, а за резултатите от ученическите олимпиади и националните състезания – от протоколите на националните комисии и от отчета на Национална програма „Ученически олимпиади и състезания“.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Всички дейности по програмата се изпълняват в заложените срокове и показатели.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)*

1700.01.04 Бюджетна програма „Развитие на способностите на децата и учениците“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	63 449 100	63 449 100	23 385 342
от тях за:			
Персонал	50 936 500	50 936 500	17 205 257
Издръжка	12 512 600	11 827 600	5 487 138
Капиталови разходи	0	685 000	692 947
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	8 560 200	8 560 200	3 649 110
от тях за:			
Персонал	3 549 000	3 549 000	1 860 912
Издръжка	5 011 200	5 011 200	1 778 748
Капиталови разходи	0	0	9 450
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	54 888 900	54 888 900	19 736 232
от тях за:			
Персонал	47 387 500	47 387 500	15 344 345
Издръжка	7 501 400	6 816 400	3 708 390
Капиталови разходи	0	685 000	683 497
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	0	68 040
от тях за:			
<i>Стипендии за стимулиране на деца с изявени дарби</i>	0	0	68 040
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	2 000 000	2 000 000	0
от тях за:			
<i>Средства по Програмата на мерките за закрила на деца с изявени дарби по други бюджети</i>	2 000 000	2 000 000	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	2 000 000	2 000 000	68 040
Общо разходи по бюджета (I.+II)	8 560 200	8 560 200	3 717 150
Общо разходи (I.+II.+III.)	65 449 100	65 449 100	23 453 382
Численост на щатния персонал	96	96	95

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 23 453,4 хил. лв. Разходите по бюджета на МОН включват разходите на МОН, като ПРБ и на ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата, както и разходи по НП „Ученически олимпиади и състезания“ и НП „Заедно в изкуствата и спорта“. Отчетените администрирани разходи по бюджета на ПРБ в размер на 68,0 хил. лв. са за стипендии, изплащани от ВРБ по програмата с мерки за закрила на деца с изявени дарби.

Разходите по други бюджети и сметки за средства от ЕС допринасящи за изпълнение на целите на програмата включват разходи на общинските центрове за подкрепа за личностно развитие на децата и учениците.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорности за изпълнение на програмата имат дирекции Приобщаващо образование“, „Съдържание на предучилищното и училищното образование“, „Професионално образование и обучение“ на МОН, Националният STEM център, РУО на МОН.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.05 „Образование на българите в чужбина”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Усилията на МОН в изпълнение на бюджетната програма са насочени към успешно осигуряване на образователните дейности на българите зад граница и провеждане на ефективна образователна политика, за съхраняване и разширяване на българското етнокултурно пространство извън пределите на Република България, включително инициативи в подкрепа на образователните дейности на българските общности в съседните балкански страни; осигуряване на завръщането на децата и учениците в родината без приравнителни изпити по български език и литература, история и география на България, както и създаване на условия за продължаване на обучението във висши училища в България.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.05 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Оценка на образователната политика, насочена към българите в чужбина

Дейности за предоставяне на продукта/услугата:

- Актуализиране на Списъка на българските неделни училища в чужбина;
- Мониторинг и контрол на дейността на българските неделни училища – осъществени проверки на място на дейността на българско неделно училище в Чиривея, Испания;
- Осъществен мониторинг на обучението в неделните училища чрез он-лайн наблюдение на уроци;
- Проверка на отчети на неделни училища – бенефициенти по НП „Роден език и култура зад граница“ и по ПМС № 90/2018 г. за българските неделни училища в чужбина;

За осигуряването на преподаватели в средните училища, в които се обучават ученици с българска народност е извършен анализ на потвърждения, заявки и отчети на командированите преподаватели на основании на чл. 8 от ПМС № 103/1993 г. за учебната 2022/2023 година. Към 30.06.2023 г. е взето решение от проведено едно заседание на Комисията за подбор на преподаватели за командироване на 13 преподаватели за Р Молдова и Сърбия за учебната 2023/2024 година. Осъществен е контрол и анализ на заетостта на преподавателите, чрез проучване на предоставените от тях отчети и получените мнения от приемащите институции.

Продукт/услуга № 2- Обучение в български държавни училища в чужбина (БДУЧ)

Дейности за предоставяне на продукта/услугата: Обучение по български език и литература, история и география на България в българските държавни училища в чужбина – Българско средно общообразователно училище „Христо Ботев“, Братислава, Словакия и Българско средно общообразователно училище „Д-р Петър Берон“, Прага, Чехия.

Продукт/услуга № 3 - Осигуряване на условия за реализиране на образователна политика на българите в чужбина

Дейности за предоставяне на продукта/услугата:

- Реализиране на дейностите по ПМС № 90/2018 г. за българските неделни училища зад граница и по НП „Роден език и култура зад граница“;
- Финансиране на образователните и извънкласните дейности на българските неделни училища в чужбина;
- Предоставяне на всички БНУ в чужбина информация и указания за безплатни електронни платформи, обучителни електронни ресурси, Национална електронна библиотека на учителите за ефективно провеждане на електронно обучение;
- Продължава поэтапното издаване на учебници по адаптирани учебни програми по български език и литература, история и география на България за българските неделни училища.
- Анализ на получените заявки от квалификационните центрове в РУ, ТУ, ЮЗУ, ВТУ, ДИУУ при СУ. Разпределение на участниците в предложените курсове за квалификация съобразно поисканата издръжка и стипендии от квалификационните центрове и предвидените средства в бюджета на МОН за реализиране на дейността.
- Във връзка с провеждане на летен отход на чуждестранни ученици и студенти от българска народност на основание чл. 8а от ПМС № 103/1993 г., през 2023 г. е изготвен доклад с разпределение на участниците в летния отход. Информирани са посолствата на Р България в съответните страни за възможностите за неговата реализация.
- Извършен е анализ на получените заявки за учебна литература от посолствата на Р България в Р Молдова, Р Сърбия, Румъния и Косово. Изготвен е доклад с разпределение на средствата за закупуване на заявената литература.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Проведени конкурси за директори на държавни училища в чужбина	брой	1	0
Проведени процедури по подбор за заемане на длъжността „учител“ в държавните училища в чужбина	брой	5	6
Извършени проверки на дейността на държавните училища в чужбина	брой	1	1
Финансирани образователни проекти по НП „Роден език и култура зад граница“	брой	150	138
Разгледани и оценени отчети по НП „Роден език и култура зад граница“	брой	150	130
Български неделни училища в чужбина, финансирани по ПМС № 90/2018	брой	250	260
Разгледани и оценени отчети по ПМС № 90/2018	брой	250	245
Брой учебно-помощна литература, изпратена да задоволи нуждите както на училищата на българските общности зад граница, така и на българистиката в чужбина като цяло	брой тома	2500	нп
Брой учители, студенти и ученици от българските общности зад граница, за участие в квалификационни и езикови курсове за една учебна година	брой участници	50 преподаватели; 90 ученика и студента	нп
Брой изпратени преподаватели в средните училища на българските общности зад граница	брой участници	20	17
Брой чуждестранни ученици и студенти от българската народност, посетили България за летен отдих	брой участници	100	нп

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Командиrowане на учители, осигуряване на необходимата учебна документация. Организиrowане и провеждане на държавни зрелостни изпити и национални външни оценявания в двете държавни училища в чужбина.

Осигурено е финансиrowане на образователни проекти на българите в чужбина с акцент върху осигуряването на обучение по български език и литература, история и география на България.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Български неделни училища в чужбина, Министерство на външните работи и задграничните представителства на Република България в чужбина, Доклад на Междуведомствената комисия за българските неделни училища зад граница, Електронна система за отчитане на дейността на българските неделни училища в чужбина, подпомогнати от МОН по ПМС 90/2018 г. и НП „Роден език и култура зад граница“.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Заложените дейности се осъществяват в предвидените срокове и показатели.

д) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)

1700.01.05 Бюджетна програма „Образование на българите в чужбина“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	7 671 000	7 671 000	2 129 222
от тях за:			
Персонал	2 940 800	2 940 800	1 219 814
Издръжка	4 730 200	4 730 200	908 449
Капиталови разходи	0	0	959
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	7 671 000	7 671 000	2 129 222
от тях за:			
Персонал	2 940 800	2 940 800	1 219 814
Издръжка	4 730 200	4 730 200	908 449
Капиталови разходи	0	0	959
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	13 560 000	13 560 000	431 892
от тях за:			
Средства за българските неделни училища в чужбина съгласно чл. 20 от ПМС № 90/2018 г.	13 560 000	13 560 000	431 892
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	13 560 000	13 560 000	431 892
Общо разходи по бюджета (I+II)	21 231 000	21 231 000	2 561 114
Общо разходи (I.+II.+III.)	21 231 000	21 231 000	2 561 114
Численост на щатния персонал	59	59	55

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 2 561,1 хил. лв. Ведомствените разходи включват разходите на МОН и държавните училища в чужбина за предоставяните продукти/услуги по програмата. Администрираните разходи са в размер на 431,9 хил. лв. и включват предоставено финансиране за отчетния период по ПМС № 90 от 2018 г. за българските неделни училища в чужбина за организиране на обучение за българите, живеещи извън Република България.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекциите „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“, „Международно сътрудничество“ и „Стопански и счетоводни дейности“ на МОН.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.01.06 „Учене през целия живот”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Бюджетната програма цели осигуряване на напредък за разширяване на възможностите за учене през целия живот (УЦЖ) и насърчаване на участието във всички форми на УЦЖ за професионално и личностно развитие. УЦЖ е ключов фактор за икономическия растеж, заетостта и социалното приобщаване. Усилията са насочени към създаване на привлекателни и гъвкави възможности за придобиване на основни умения, на нови компетентности, на квалификация и преквалификация във формалната образователна система и в неформалното обучение, както и създаване на условия за информално учене.

Министерството на образованието и науката предприема собствени инициативи и синхронизира действията си с други институции, вкл. Министерството на труда и социалната политика, Агенцията по заетостта, както и с организации, общини, професионални училища и местния бизнес за оказване на подкрепа за ограмотяване, усвояване на учебно съдържание и придобиване на квалификация за намиране на работа.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.01.06 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Разработване на политики за учене през целия живот

Политиките за УЦЖ са ориентирани към:

- Институционално и съдържателно развитие на системата за професионално обучение на лица, навършили 16 години;
- Създаване на условия за стратегическо развитие на Националната агенция за професионално образование и обучение.

В изпълнението на тези политики са постигнати следните резултати:

- Разработвани 4 проекта на ДОС, от които 4 са внесени за обсъждане в УС на НАПОО и впоследствие са представени в МОН;
- Публикувани в Държавен вестник 15 бр. ДОС за придобиване на квалификация по професии.
- Три предложения за промени в СППОО са внесени и обсъдени съгласно действащата процедура от ЕК и УС на НАПОО, две от тях (за Професионално направление „Военно дело и отбрана“) са подкрепени и изпратени в МОН за утвърждаване с наредби на министъра на образованието и науката.
- Внедрени са елементи от Модела за мониторинг и контрол на качеството на професионалното обучение, предоставяно от ЦПО разработен по проект Качество и ефективност (финансиран от ОПРЧР) на НАПОО – напр. нови модули в ИС (за оценка на удовлетвореността, за самооценка на качеството и др.);
- В процес на внедряване е Информационна система на НАПОО, надграждаща съществуващата с нови модули за самооценка на качеството, валидиране, сравнение между ЦПО по определени показатели. Системата поддържа интеграция през Regix с всички регистри, от които се ползват данни в процеса на лицензиране и проверка на провежданото от ЦПО професионално обучение, вкл. издадените сертификати. През системата има възможност за изпращане на ползвателите

нотификации за изтичащи срокове, нормативни промени, проверки от НАПОО и др. ИС има условия за ел. плащане на лицензионните такси.

- В процес на актуализиране е Интернет страницата на НАПОО – с няколко цели – привеждане в съответствие с указанията на МЕРУ, създаване на рубрика в услуга на гражданите, които искат да започнат професионално обучение (как да изберат професия, какви документи ще получат, на какви изпити следва да се явят, как да изберат ЦПО в което да учат – като сравнят избрани ЦПО по конкретни индикатори) и др.

Изпълнени дейности по Проект № 101051614 — IRPEAAL „ERASMUS-EDU-2021-AL-AGENDA-IBA” – „Изпълнение на обновените приоритети на Европейската програма за учене на възрастни:

- Проведена среща в гр. Пловдив с членовете на Координационни съвет, областна администрация – гр. Пловдив, РУО и училища на тема „Обучение за прилагане на различни комуникационни подходи за популяризиране на валидирането на професионални знания, умения и компетентности“
- Проведени Националните дни за учене през целия живот в периода 26-28 април 2023 г. в гр. Бургас
- Проведени онлайн обучения и уебинар за обмен на добри практики и на техники и подходи за повишаване на информираността на населението относно валидирането.

Продукт/услуга № 2 - Ограмотяване на възрастни

Политиките за ограмотяване на възрастни са ориентирани към:

- Професионализация на персонала в сектора за учене на възрастни в изпълнение на приоритетите на новата Европейска програма за учене на възрастни 2021-2030 г.;
- Осигуряване на условия за национална подкрепа за функционалното и съдържателно развитие на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE).

Постигнати са следните резултати:

- Разработен проект на Рамка на Комуникационна стратегия на Националното звено за подкрепа на EPALЕ по работни пакети, дейности, резултати и събития;
- Разработени: проект на Модел на мрежи за умения (Споделени отговорности между заинтересованите страни за повишаване уменията на възрастните), проект на Междупартньорско споразумение и проект на Комуникационна стратегия за насърчаване на валидирането, пилотирани мрежи на уменията с подписани споразумения в четирите области – Търговище, Силистра, Враца и Бургас.

Продукт/услуга № 3 - Лицензиране и последващ контрол на центрове за професионално обучение и центрове за информиране и професионално ориентиране

Лицензионната процедура и последващият контрол се осъществяват от Националната агенция за професионално образование и обучение (НАПОО) и са насочени към осигуряване на условия за предоставяне на качествено професионално обучение, удовлетворяващо изискванията на гражданите и потребностите на бизнеса. Получените лицензии покриват почти целия списък с професии и специалности от Списъка на професиите за професионално образование и обучение (СП ПОО) с професии от първа до трета степен на професионална квалификация.

Мрежата на ЦПО в страната към 30.06.2023 г. включва общо 890 Центъра с активна лицензия, които са разпределени сравнително равномерно във всички региони на страната, включително и в по – малки населени места. Това е предпоставка за по-лесен достъп до обучение и възможност за избор на по-голям брой професии, включително и за граждани с по-ниски доходи;

В периода от 01.01.2023 г. до 30.06.2023 г. е извършен последващ контрол през ИС на НАПОО и на място е осъществен на 87 ЦПО и 1 ЦИПО.

Запазен брой на лицензирани ЦИПО – 38. Дейността на ЦИПО е насочена към подпомагане на гражданите при промяна на професията или за избор на дейност/курс за повишаване на квалификацията.

Подготвят се информационни материали за ЦПО във връзка с промените в нормативната база, осигуряване на качество на професионалното обучение, недопускане на пропуски и грешки при попълване и поддържане на документацията, свързана с лицензията.

Усъвършенства се механизмът за последващ контрол на ЦПО, като процедурата за последващ контрол е актуализирана и е разширена с осъществяване на контрол през Информационната система (ИС) на НАПОО.

С данни от ИС на НАПОО се поддържат публични регистри с информация за:

- данни за контакт с ЦПО, притежаващи лицензия за обучение по конкретна професия – за улеснение на гражданите и бизнеса, които търсят възможност за квалификация по определени професии;
- ЦПО с прекратени права по издадената им лицензия – вкл. и с временно отнети лицензии, които нямат право да организират обучение по ЗПОО;
- издадени от ЦПО от 2014 г. документи за професионална квалификация;
- справки за проведените в ЦПО обучения – по професионални направления, региони, години и др.

Информационната система на НАПОО обменя с Агенция по заетостта данни, свързани с лицензирани ЦПО, обучени лица и издадени документи. Данни от ИС на НАПОО са публикувани в портала за Отворени данни на държавната администрация.

Модулът към ИС на НАПОО за проверка на издаваните от ЦПО Свидетелства за професионална квалификация и Свидетелства за валидиране на професионална квалификация преди включването им в регистъра с издадени документи по чл.42, т.11 от ЗПОО функционира ефективно и е надежден инструмент за бързо и качествено осъществяване на проверката на документите. Възможността за проверка на легитимността на издаваните документи от институции, граждани и работодатели прави и самите обучавани лица да бъдат по-взискателни към ЦПО, в които се осъществява обучението им. По данни от ИС, до 30.06.2023 г. са подадени за проверка 4361 Свидетелства за професионална квалификация и Свидетелства за валидиране на професионална квалификация. От тях в Регистъра по чл.42, ал.11 от ЗПОО са включени 2498 Свидетелства, 1738 са върнати след първа проверка за отстраняване на констатирани нередовности, 125 броя са отказани за публикуване като несъответстващи на изискванията на ЗПОО и ДОС за добиване на квалификация по професии.

През отчетния период продължи изпълнението на проект „Качество и ефективност“, договор BG05M9OP001-3.020-0001-C01, финансиран от Оперативна програма „Развитие на

човешките ресурси“ 2014-2020 г., съфинансирана от Европейския социален фонд, изпълняван съвместно с МТСП и АЗ, насочен към повишаване качеството на професионалното обучение. Завършено е разработването и тестването на новата Информационна система на НАПОО. Предстои внедряване. Въведени са автоматични контроли с цел недопускане на грешки от ЦПО при стартиране на квалификационен курс, по-строг контрол при лицензиране, нотификации както в рамките на лицензионния процес така и последствие при установяване и последващ контрол и проверки от страна на НАПОО. Разширени са интеграциите през REGIX с други администрации (ГРАО, НАЦИД, МРРБ, АВ). Автоматизиран е процеса по самооценяване на качеството в ЦПО, създадени са нови модули с възможности за проследяване и оценка на удовлетвореността на завършилите професионално обучение в ЦПО, вкл. и с възможност за визуализация на резултатите. Провежда се обучения за работа в системата на представители на министерства, работодателски и синдикални организации, ЦПО и ЦИПО.

Продукт/услуга № 4 - "Еразъм+"

Програма „Еразъм+“ на ЕС обхваща областите на образованието, обучението, младежта и спорта за периода 2021-2027 г. Тя предоставя възможности за над 4 милиона участници да учат, да се обучават, да придобиват опит и да извършват доброволческа дейност в чужбина. В програмата за 2021—2027 г. се обръща особено внимание на социалното приобщаване, екологичния и цифровия преход и насърчаването на участието на младите хора в демократичния живот. С „Еразъм+“ се подпомагат също преподаването, научните изследвания, контактите и политическите дебати по теми, свързани с ЕС. По направлението за спорта се насърчава масовият спорт. Програма „Еразъм+“ се състои от три ключови дейности (КД): КД1 – Образователна мобилност за граждани, КД2 – Сътрудничество между организации и институции, КД3 – Подкрепа за разработване на политики за сътрудничество.

В подкрепа на младежките дейности е и Програма „Европейският корпус за солидарност“ (ЕКС

). Тя има за цел да допълни усилията, полагани от държавите членки, за подкрепа на младите хора и облекчаване на техния преход от образование към пазара на труд в рамките на Младежката гаранция, като им предостави допълнителни възможности за стартиране на пазара на труда под формата на стажове или работни места в области, свързани със солидарността в съответната държава членка или в чужбина.

В България отговорен за програмите е Центърът за развитие на човешките ресурси (ЦРЧР). Основни дейности на ЦРЧР са: администриране на програмите „Еразъм+“ (всички децентрализирани дейности) и „Европейски корпус за солидарност“, съпътстващите дейности и инициативи – eTwinning, Европас, Еврогайдънс, Евридика и Национален експертен екип по ПОО ESCVET. ЦРЧР участва като партньор в редица други инициативи и проекти като Болонски процес, Платформата за образование на възрастни (EPALE).

Съпътстващите дейности и инициативи: „Europass“, „Euroguidance“, „eTwinning“, „Eurydice“, „Eurodesk“ и „National VET Teams“ са насочени към подпомагане изпълнението на програмите "Еразъм+" и „ЕКС“ и осъществяването на приоритетите в редица европейски и национални стратегически документи.

За реализиране на посочените приоритети Център за развитие на човешките ресурси провежда множество обучения с настоящи и потенциални бенефициери по програмите „Еразъм+“ и „Европейски корпус за солидарност“; организира цели и с високо качество информационни кампании; предоставя редовно информационни материали по електронна поща на кандидати и бенефициери; организира тематични семинари и конференции с цел постигане целите на двете програми и съпътстващите дейности; поставя редовно информационни съобщения на своя сайт и Фейсбук страница; активно осигурява и медийни съобщения. Голяма популярност има и профилът на Националната агенция в социалните мрежи, чрез които се достига по-бърз и лесен начин до заинтересованите целеви групи, като се предоставя актуална информация за предстоящи кампании и събития, както и за отворени покани за кандидатстване и резултати от селекция на приключили такива.

Към 30.06.2023 г. са информирани и консултирани по темите на посочените инициативи (сайт, Фейсбук, на място, по телефон, по електронна поща, уебинари) около 9000 потребители.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.01.06 Бюджетна програма „Учене през целия живот“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Регистрирани потребители на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE)	брой	1550	1400
Публикувано съдържание на EPALE (брой публикувани ресурси)	брой	120	100
Публикувани национални бюлетини със съдържание на български език	брой	12	6
Последователи и харесвания на страниците на EPALE-България във Facebook	брой	Facebook - 1590	1400
Актуализиран общ комуникационен план с Националния координатор за изпълнение на Европейската програма за учене на възрастни и ЦРЧР за ангажиране на активни потребители на EPALE	брой	1	1
Функциониращ Координационен съвет на Националната платформа „Обединени за ученето за възрастни“ с актуализирана база данни	брой	1	1
Актуализирана база данни в Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ)	брой	1	1
Прилагане на модел за споделен ангажимент и подход за развитие на уменията между различни заинтересовани страни в сектора за учене на възрастни на местно ниво	брой	1	1
Прилагане на Комуникационна стратегия за популяризиране на валидирането	брой	1	1

Организиране и провеждане на обучения за повишаване на уменията за живот	брой участници	200	200
Организирано събитие Национални дни на ученето през целия живот	брой годишно	1	1
Лицензиране на ЦПО и ЦИПО (съгласно броя подадени заявления)	брой	20	22
Изменение на лицензия на ЦПО (съгласно броя подадени заявления)	брой	10	2
Последващ контрол на ЦПО и ЦИПО -проверки на място и/или в информационната система(ИС) на НАПОО	брой проверки	130	88
Последващ контрол на данни за ЦПО в информационната система на НАПОО	брой проверки	900	890

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Разширени възможности за учене през целия живот;
- Съгласуваност и ефективност на политиката за УЦЖ на национално, областно и местно ниво;
- Поддържане на Националната информационна система за учене на възрастни (НИСУВ) и на съдържащите се в нея база с данни, вкл. на областно и местно равнище на управление;
- Разширено участие в Националната мрежа за учене на възрастни и Националната контактна мрежа „BG-EPALE“ чрез привличане на нови потребители и на заинтересовани страни;
- Публично вземане на решения и отворени комуникационни канали за общуване между заинтересованите страни в сектора за учене на възрастни;
- Проведени ежегодните национални Дни за УЦЖ за популяризиране на ползите от ученето и на резултатите от образованието и обучението на възрастни.

Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение

За изпълнение на програмата се обработва и анализира актуална статистическа информация, публикувана от НСИ и Статистическата служба на Европейския съюз (ЕВРОСТАТ). Използва се и информация от официална страница на МОН, от Центъра за информационно осигуряване на образованието (ЦИОО), данни от НЕИСПУО, от Информационната система на НАПОО, базата данни на Националната информационна система за учене на възрастни, Електронната платформа EPALE, електронния сайт на националния координатор за учене на възрастни, платформата за проекти на ЕК, извадка от EPlusLink – електронната система за управление на Програма „Еразъм+“ и „ЕКС“.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Няма непостигнати целеви стойности.

д) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)

1700.01.06 Бюджетна програма „Учене през целия живот“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	3 309 600	3 309 600	2 626 073
от тях за:			
Персонал	2 706 600	2 706 600	1 725 342
Издръжка	603 000	603 000	895 831
Капиталови разходи	0	0	4 900
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	3 309 600	3 309 600	1 771 139
от тях за:			
Персонал	2 706 600	2 706 600	1 516 431
Издръжка	603 000	603 000	254 708
Капиталови разходи	0	0	0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	854 934
от тях за:			
Персонал	0	0	208 911
Издръжка	0	0	641 123
Капиталови разходи	0	0	4 900
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	0	0
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	107 973 600	107 973 600	27 183 864
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	0	0	536 181
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	107 973 600	107 973 600	26 647 683
Общо администрирани разходи (II.+III.):	107 973 600	107 973 600	27 183 864
Общо разходи по бюджета (I.+II)	3 309 600	3 309 600	1 771 139
Общо разходи (I.+II.+III.)	111 283 200	111 283 200	29 809 937
Численост на щатния персонал	101	101	97

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 26 809,9 хил. лв. От тях разходите по бюджета на МОН са 1 771,1 хил. лв. и включват разходите на МОН и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата.

Разходите по други бюджети и сметки за средства от ЕС допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 28 038,8 хил. лв. Същите включват отчетените разходи по бюджета на МТСП по функция „Образование“ и разходи по проект изпълняван от НАПОО в партньорство с МТСП и Агенция по заетостта по ОП РЧР и по проекти, финансирани по програма „Еразъм+“, управлявана от Центъра за развитие на човешките ресурси.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнение на бюджетната програма имат Дирекция ПОО на МОН, НАПОО, ЦУТФ, ЦРЧР, ресорните министерства, работодателите и социалните партньори. Отговорности за изпълнението на Програмата имат и членовете на Националната координационна група за учене през целия живот и Координационния съвет на Националната платформа „Обединени за ученето на възрастни“ – представители на широк кръг институции и организации, както и екипите на националния координатор за учене на възрастни и Националното звено за подкрепа на Електронната платформа за учене на възрастни в Европа (EPALE).

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.01 „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Осъществени са дейности за насърчаване на висшите училища за усъвършенстване на качеството на предлаганото висше образование. Подпомага се въвеждането на вътрешни системи за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на развитието на академичния състав, създаване на условия за включване на българските висши училища в Европейското пространство за висше образование и усвояване на добрите практики от висшите училища на държавите членки на Болонския процес.

За стимулирането на достъпа до висше образование през отчетния период продължава прилагането на редица мерки като предоставяне на допълнителни стипендии, освобождаване от такси в направления с очакван недостиг от кадри на пазара на труда и за защитени специалности, както и нововъведения подход за обучение по заявки и договори с работодатели – така студентите, сключили договор, няма да заплащат такси за времето на обучението си в университет, като в същото време ще имат стаж при съответния работодател по специалността си. След успешно завършване същите студенти ще продължат работа при работодателя си за минимум 5 години, в които ще получават възнаграждение в размер не по-малко от средната основна заплата в предприятието.

В съответствие със Закона за висшето образование, въз основа на показателите от системата за рейтинг на висшите училища, част от субсидията за издръжка на обучението се предоставя на база комплексна оценка на качеството на обучението и съответствието му с потребностите на пазара на труда.

Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА) осъществява дейности по оценяване на проекти за откриване и преобразуване на висши училища, основни звена, филиали, териториално изнесени звена в страната и в чужбина. В процедурите за програмна акредитация НАОА извършва регулярен мониторинг на учебните програми в професионалните направления/специалности от регулираните професии и тяхната актуализация съобразно развитието на научните знания и технологии. Агенцията осъществява следакредитационно наблюдение и контрол върху прилагането на вътрешната система за оценяване и поддържане на качеството на обучение и на академичния състав на висшите училища и подпомага усъвършенстването ѝ.

Националният център за информация и документация (НАЦИД) организира процедурата по признаване на придобито висше образование в чуждестранни висши училища, изпълнява

административни услуги за академично и професионално признаване на образователни документи, води и поддържа информационна система на висшите училища, регистър на академичния състав и защитените дисертационни трудове; поддържа информационна система за признаване на ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“, придобити в чужбина.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.01 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 Разработване и изпълнение на политики в областта на висшето образование и актуализиране и усъвършенстване на нормативната уредба, регулираща системата на висшето образование, в съответствие с европейското законодателство и европейските и световни измерения и тенденции в областта на висшето образование:

1. Разработени проекти и приети нормативни актове:

- Изготвено и прието е Решение № 441 на Министерския съвет от 22 юни 2023 г. за утвърждаване броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и научните организации на Република България през учебната 2023-2024 година;
- Изготвено и прието е Постановление № 68 на Министерския съвет от 3 май 2023 г. за допълнение на Постановление № 64 на Министерския съвет от 2016 г. за условията и реда за утвърждаване на броя на приеманите за обучение студенти и докторанти в държавните висши училища и за приемане на Списък на приоритетните професионални направления и на Списък на защитените специалности;
- Изготвен е проект на Постановление за изменение и допълнение на нормативни актове на Министерския съвет (ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г.);
- Изготвен е проект на Решение на Министерския съвет за утвърждаване на списък на работодателите, които имат право да сключват договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от Закона за висшето образование през учебната 2023 – 2024 година;
- Изготвена е Наредба за определяне на изискванията към квалификацията на лицата по чл. 14, ал. 1, т. 4-7 от Закона за оръжията, боеприпасите, взривните вещества и пиротехническите изделия, с които трябва да разполагат стратегическите обекти (съвместно с МТСП и МВР; водещо ведомство МТСП).

2. Приети актове, регулиращи мрежата на висшите училища и структурата на държавните висши училища:

- Изготвено и прието е Постановление № 33 на Министерския съвет от 08 март 2023 г. за изменение на Постановление № 54 на Министерския съвет от 2017 г. за откриване на три института в структурата на Университета за национално и световно стопанство;
- Изготвено и прието е Постановление № 2 на Министерския съвет от 04 януари 2023 г. за откриване на филиал в структурата на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ в гр. Бургас;
- Изготвено и прието е Постановление № 70 на Министерския съвет от 11 май 2023 г. за откриване на Институт за продоволствена сигурност в структурата на Тракийския университет – Стара Загора;

- Изготвено и прието Постановление № 67 на Министерския съвет от 3 май 2023 г. за закриване на факултет „Стопанско управление“ в структурата на Лесотехническият университет – София;
- Изготвен проект на постановление на Министерския съвет за откриване на Институт за системни иновации в храните и виното в структурата на Университета по хранителни технологии – Пловдив.

3. Осъществяване на дейности по координация и контрол

- Осъществени проверки за контрол по законовите изисквания за дейността на висшите училища:

➤ Извършени 11 проверки по реда на чл. 30, ал. 2 от Закона за развитието на академичния състав в Република България и изготвени заповеди за назначаване на комисии по допустимост на сигналите и протоколи за допустимост, от тях:

- проверки по сигнали за нарушения в процедурата – 9;
- проверки по сигнали за недостоварност на научните данни в представените резултати – 2;
- проверки по сигнали за наличие на плагиатство в дисертационните трудове и представяните за оценяване публикации – 3;
- сигнали за нарушения в процедурата и конфликт на интереси на членове на научното жури – 1 бр.

Съпътстващи проверки:

- възложени със заповед проверки на Комисията по академична етика при министъра на образованието и науката – 5;
- извършени проверки по постъпили сигнали от Комисията по академична етика, назначена по реда на чл. 30, ал. 5 от ЗРАСРБ – 2;
- публикувани доклади на КАЕ за приключили проверки – 6.
 - Извършени проверки по реда на Закона за висшето образование – 127 броя, в това число:
 - по кандидатстване и прием във ВУ – 34 броя;
 - по студентски статут – 51 броя;
 - по докторантски статут – 6 броя;
 - по семестриални такси – 11 броя;
 - по получаване на стипендии от студенти и докторанти – 8 броя;
 - по обезпечаване на учебния процес – 5 броя;
 - по издаване/признаване на дипломи – 4 броя;
 - по зачитане на становище на Студентски съвет или студентско мнение – 2 броя;
 - по сигнали и жалби на преподаватели във ВУ – 4 броя;
 - по бюджета на ВУ – 2 броя.
 - Извършени проверки във висшите училища по трудово-правни въпроси – 1 броя;
 - Извършени проверки по реда на ПМС № 103/1993 г. и ПМС №228/1997 г. във връзка с кандидатстването и приема за обучение за учебната 2022/2023 година – 7 броя;
 - Изготвени 430 становища, доклади, заповеди, протоколи и отговори на запитвания, становища и доклади по запитвания във връзка с прилагане на ЗВО и ЗРАСРБ;
- Предоставена административна услуга по приравняване на образователно-квалификационни степени на висше образование – изготвени 11 удостоверения за правата на завършилите полувисше и/или висше образование преди 1995 г.

- **Организиране и координиране на дейностите за прием на студенти, докторанти и специализанти:**
- Установено е взаимодействие с отрасловите министерства и ведомствата – потребители на кадри с цел установяване на потребности от специалисти с висше образование в съответните обществено-икономически области;
- Установено е взаимодействие с държавните висши училища по отношение възможностите за обучение по професионални направления;
- Събрани са и обобщени данни за броя на обучаваните студенти по професионални направления, специалности и форми на обучение във връзка с план-приема за учебната 2023-2024 година;
- Анализирани са информацията, свързана с капацитета на висшите училища за обучение на студенти по съответните професионални направления във връзка с план-приема за учебната 2023-2024 година;
- Подготвен е проект на Решение на Министерския съвет за броя на приеманите студенти и докторанти в държавните висши училища на Р България през учебната 2023-2024 година;
- Въз основа на събрана и обобщена информация от висшите училища, Националната агенция за оценяване и акредитация и Националния център за информация и документация е направен анализ на изпълнението на приема във висшите училища и научните организации за учебната 2022/2023 година;
- Извършени са проверки и контрол по отношение представените от висшите училища документи за издаване на виза „D“ за дългосрочно пребиваване на кандидат-студенти от трети страни за обучение в РБ – издадени 347 удостоверения и писма до МВнР и МВР;
- Изготвени са становища при съгласуване на проекти на спогодби, програми и други междуправителствени актове, свързани с двустранното сътрудничество в областта на висшето образование.
- **Организиране и координиране на дейностите за прием за обучение в Република България на чуждестранни граждани от българска народност:**
- Подготвена и проведена е информационна кампания за прием на студенти, докторанти и специализанти по реда на ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г.
- Изготвен е план-график, който е разпратен до всички заинтересовани страни, вкл. МВнР, ИАБЧ и е публикуван на интернет-страницата на МОН;
- Изготвени са Правила за приемане на студенти, докторанти и специализанти за обучение в български ДВУ съгласно ПМС № 103/1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и ПМС № 228/1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България през учебната 2023/2024 година;
- Проведени са заседания на Постоянната междуведомствена комисия по въпросите на образователната дейност сред българите в чужбина.
- **Поддържане, усъвършенстване и разширяване на управленската информационна система за висшето образование (регистър на всички действащи и прекъснали студенти и докторанти; регистър на завършилите студенти и докторанти; регистър на акредитираните висши училища в Република България; регистър на академичния състав на висшите училища; база данни за настанените лица в студентските общежития)**
- НАЦИД поддържа информационната система за висшето образование, която съдържа следните регистри:
 - Регистър на висшите училища, в който се вписват данни относно техните основни звена, филиали и откритите от тях професионални направления и специалности, както и информация за

оценките и препоръките от процедурите за акредитация и за оценяване на проект и за констатациите и препоръките от следакредитационното наблюдение и контрол;

– Регистър на академичния състав на висшите училища на основен и допълнителен трудов договор;

– Регистър на всички действащи , прекъснали и завършили студенти и докторанти (РДПЗСД) по степени на обучение и по професионални направления с Модул „Национална електронна студентска карта“;

– Регистър на издадените удостоверения за целите на издаване на виза за дългосрочно пребиваване (виза вид „D“) на граждани на трети страни, приети за обучение в български висши училища и научни организации (Регистър виза “D”);

– Регистър на сключените договори между студенти, работодатели и висшите училища по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО.

• Съгласно Наредбата за ползване на студентските общежития и столове Министерството на образованието и науката поддържа централизирана информационна система за управление и контрол на студентски общежития и столове. За целта МОН имаше сключен договор за осигуряване и поддръжка на необходимите софтуерни лицензи, който изтече в началото на 2023 г. За сключването на нов договор беше разработена техническа спецификация, която по надлежния ред е съгласувана с Министерството на електронното управление и беше извършено проучване на пазарната стойност на предстоящите за възлагане дейности, след което беше изготвен доклад до министъра с предложение за стартирана на обществена поръчка чрез договаряне без обявление по чл. 79, ал. 1, т. 3, букви „в“ от ЗОП с предмет: „Поддръжка на централизираната информационна система за управление и контрол на студентски общежития и столове и обновяване на притежаваните от Министерството на образованието и науката лицензи за ползването ѝ“. Предстои провеждане на процедура и сключване на нов тригодишен договор за обезпечаване поддръжката и надграждането на информационната система.

• В изпълнение на национална програма „Популяризиране на българското висше образование и улесняване на достъпа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища“ Министерството на образованието и науката създаде пилотна електронна платформа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища. До края на изпълнението на националната програма платформата следва да се надгради, усъвършенства и поддържа. За целта бяха разработени технически задания и проведени две обществени поръчки (през април 2022 г. и януари 2023 г.), които бяха прекратени тъй като участниците не отговарят на предварително обявените условия за изпълнение на поръчката. В резултат на провалените обществени поръчки и опасността от неизпълнение на националната програма, на основание чл. 2 във връзка с чл. 3, ал. 2 и ал. 4 и чл. 7, ал. 2 от Постановление № 3 на Министерския съвет от 10.01.2020 г. за създаване и функциониране на Механизъм за възлагането и изпълнението на научни консултации от Българската академия на науките беше сключено Споразумение № Д01-126/29.05.2023 г. между МОН и Института по математика и информатика към БАН за предоставяне на научна консултация с предмет „Надграждане на електронната платформа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища“. Съгласно Споразумението ИМИ – БАН ще надгради електронната платформа за кандидатстване, както и ще осигури провеждането на 4 кандидатстудентски кампании – за учебните 2023/2024, 2024/2025, 2025/2026 година и 2026/2027 година.

• Участие в Национална работна група за изпълнение на Диалог по въпросите на младежта в ЕС в рамките на стратегията на ЕС.

4. Дейности, свързани с Комисията по академична етика и антиплагиатство:

- Извършване на проверки по допустимост и насочване към Комисията по академична етика на постъпили в МОН сигнали за нарушения по процедури по реда на ЗРАСРБ:
 - Обработване на сигнали, постъпили в МОН за осъществяване на проверка по реда на чл. 30, ал. 2 от ЗРАСРБ;
 - Извършване на проверки по постъпили сигнали от Комисията по академична етика, назначена по реда на чл. 30, ал. 5 от ЗРАСРБ;
 - Изготвяне на протоколи за допустимост на постъпилите сигнали;
 - Изготвяне на заповеди за назначаване на проверка от Комисията по академична етика;
 - Публикуване на доклади на Комисията по академична етика за приключили проверки;
 - Дейности във връзка със съдебни решения/определения по конкретни процедури.
 - Осигуряване на софтуер за антиплагиатство за нуждите на висшите училища. Същият е въведен във всички висши училища и в повечето научни организации. Създадени са заложените брой акаунти по договора, проведени са 1834 броя обучения. Активно се ползват 30 943 индивидуални акаунта. Заявеният брой акаунти за следващата година от висшите училища и научните организации е 70 470.
 - Организирана и проведена е голяма конференция на 23.03.2023 г. в аулата на Минно-геоложкия университет „Св. Иван Рилски“ – София с участието на представители на всички висши училища и научни организации, ползватели на системата, представители на фирмата-изпълнител, НАЦИД и НАОА за мотивиране на висшите училища и научните организации за по-пълноценно и ефикасно използване на платформата.
 - Данните показват, че осигуреният от МОН и предоставен безвъзмездно софтуер на висшите училища и научните организации се ползва динамично.
 - По статистика, предоставена от изпълнителя, до 11.06.2023 г. са проверени 87 216 документа и съответно 1 857 090 264 броя символи, което е равно на 1 031 716 страници.

5. Провеждане на образователна политика сред българските общности в чужбина:

- Дейности в изпълнение на Постановление № 103 на МС от 31.05.1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и Постановление № 228 на МС от 20.05.1997 г. за приемане на граждани на Република Македония за студенти в държавните висши училища на Република България:
 - Изготвен е доклад и отчет от проведената кандидат-студентска кампания за учебната 2022/2023 година;
 - Подготовка на провеждането на информационна кампания за прием на студенти, докторанти и специализанти по реда на двете постановления за учебната 2023/2024 година;
 - Изготвяне на план-график за провеждане на информационната кампания за учебната 2023/2024 година;
 - Проведени информационни кампании за кандидат-студентите – онлайн за Украйна и Молдова и на място в държавите Албания, Косово, Сърбия и Република Северна Македония;
 - Изработени, утвърдени и оповестени на сайта на МОН Правила за приема на кандидатите, График на кампанията и Таблица за образуването на състезателен бал;

- Публикувани на интернет страницата на МОН презентации с информация за кандидат-студентската кампания;
- Отваряне на достъпа до електронната платформа за кандидатстване за регистрация на кандидатите;
- Създаване на организация за предстоящото провеждане на кандидат-студентски изпити;
- Публикуване на информация за свободните места за първо класиране.
- Постоянната междуведомствена комисия по въпросите на образователната дейност сред българите в чужбина:
 - Проведено заседание на комисията на 21.02.2023 г.;
 - Проведено заседание на комисията на 18.05.2023 г.;

6. Политики във висшето образование:

- Договори с работодател:
 - През отчетния период няма сключени нови договори с работодатели, които следва да бъдат вписани в Информационната база данни за сключените договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО;
 - Изготвени са Списък на специалностите, за обучението по които се осигуряват средства от държавния бюджет и Списък на работодателите, които имат право да сключат договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО, за учебната 2023/2024 г.;
 - Издадена е Заповед № РД09-1532 от 18.07.2023 г. на министъра на образованието и науката за утвърждаване на Списък на специалностите, за обучението по които се осигуряват средства от държавния бюджет за учебната 2023-2024 година;
 - Подготовка на проект на РМС за утвърждаване на Списък на работодателите, които имат право да сключат договори по реда на чл. 95а, ал. 1 от ЗВО, за учебната 2023-2024 г.
- Политики за развитие на висшите училища и договори за управление с ректорите:
 - Ежегодно оценяване на изпълнението на договорите за управление на ректорите на държавните висши училища – през периода в МОН бяха представени и оценени отчетите на 5 от общо 33 ректори на държавни висши училища;
 - Актуализирана е политиката за развитие на Националната спортна академия „Васил Левски“ – София;
 - Утвърдени са нови политики за развитие за периода 2023-2027 година на следните висши училища:
 - Тракийския университет – Стара Загора;
 - Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“;
 - Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас;
 - Висшето училище по телекомуникации и пощи – София;
 - Химикотехнологичния и металургичен университет – София;
 - Техническият университет – Варна;
 - През отчетния период са сключени договори за управление с ректорите на:
 - Тракийския университет – Стара Загора;
 - Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“.

6. *Визия за бъдещо развитие на системата на висшето образование и устойчивост на постигнатите резултати:*

- Стратегия за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 година:
 - Изпълнение на дейности по Стратегията за развитие на висшето образование в Република България за периода 2021-2030 година, съгласно тригодишния Оперативен план за периода 2022 – 2024 г. за изпълнение на Стратегията за развитие на висшето образование в РБ за периода 2021–2030 година.
 - Предстои събирането на отчетна информация.
- Рейтингова система на висшите училища в Република България:
 - Изготвена е документация по ЗОП за провеждане на процедурата. Документацията е съгласувана съобразно утвърдените Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в МОН и с Министерството на електронното управление. Получено одобрение на техническото задание от МЕУ.
 - В процес на провеждане е открита процедура по ЗОП с предмет: „ Създаване на електронна Национална карта на висшето образование в РБ чрез надграждане и развитие на рейтинговата система на висшите училища “.
 - Изискани са данни от НАОА, НОИ, НАЦИД във връзка с предстоящото издание на РСВУ.
- Национална карта на висшето образование в Република България:
 - Изготвена е документация по ЗОП за провеждане на процедурата. Документацията е съгласувана съобразно утвърдените Вътрешни правила за управление на цикъла на обществените поръчки в МОН и с Министерството на електронното управление. Получено одобрение на техническото задание от МЕУ.
 - В процес на провеждане е открита процедура по ЗОП с предмет: „Създаване на електронна Национална карта на висшето образование в РБ чрез надграждане и развитие на рейтинговата система на висшите училища“.
 - Изискани са данни от НАОА, НОИ, НАЦИД във връзка с предстоящото издание на НКВОРБ.
- Разработване на проектни предложения за развитие на системата на висшето образование към ЕК:
 - Проект GRADE (Проследяване на професионалната реализация на дипломираните висшисти в България), финансиран по програма „Еразъм+“:
 - На 31 януари е проведена откриващата пресконференция, на която е представен проектът пред обществеността и значимостта му както за българското висше образование, така и европейското пространство за висше образование;
 - Подготвено и проведено проучване на завършилите висше образование в България през академичните 2016/2017 и 2020/2021 година;
 - Обобщаване на резултатите и адаптирането им за синхронизиране с масивното европейско проучване;
 - Проект START (Социално включване, толерантност, приемане и реализация за всички студенти), финансиран по програма Еразъм +:

- Проведени са регулярни срещи на международния екип за изпълнение на проекта;
- Стартирани са дейности по проучване за съществуващи практики за осигуряване на качеството по отношение на социалното измерение;
- Изготвен е анализ и проект на индикатори;
- Подготовка на обобщаващ доклад за добри практики и съществуващи механизми за микрокредити;
- Подготовка на обобщаващ доклад за съществуващи добри практики за валидиране на резултати от предходно учене;
- Подготовка на интернет страница на проекта;
- Подготовка на учебни визити.

8. Изпълнение на национални програми в областта на висшето образование:

- По национална програма „Повишаване компетентностите на преподавателите от държавните висши училища, подготвящи бъдещи учители“ през периода са изпълнени следните дейности:
 - Отпечатани са и са разпространени двата наръчника (Наръчник за прилагане на компетентностния подход в обучението на бъдещи учители и Наръчник по иновативни образователни технологии);
 - Стартира създаването на Национална мрежа от университетски центрове за иновативни образователни технологии;
 - Продължава съставянето на видеолекции и мултимедийни презентации за лекции по основните теми на програмата.
 - В създадената през месец декември 2021 година фейсбук група за споделяне на опит от преподаватели, подготвящи бъдещи учители, до този момент са се включили над 660 души.
 - Сключени са допълнителни споразумения с 21 висшите училища;
 - В създадената и функционираща Виртуална библиотека са осъществени над 250 000 посещения. В библиотеката са добавени нови мултимедийни интерактивни презентации, видеолекции и други материали;
 - Обучени са над 500 преподаватели по иновативни образователни технологии и прилагане на компетентностния подход;
 - Открита е пилотната зала към Центъра по ИОТ в Университета „Проф. д-р Асен Златаров“ – Бургас. В процес на създаване са още 19 зали;
 - Прието е Решение № 30 на Министерския съвет от 17.01.2023 г. за удължаване срока на Националната програма с 12 месеца.
- По национална програма „Дигитална квалификация“ през периода са изпълнени следните дейности:
 - В периода 25 – 27.01.2023 г. в Стара Загора е проведен работен семинар. По време на събитието екипът, разработил примерните учебни програми за четирите групи обучаеми, представи в детайли обучителните материали и даде насоки за провеждане на обученията.
 - В резултат на проведени разговори с обучителните екипи, са изготвени проекти на споразумения за изпълнение на дейности, заложи в Националната програма „Дигитална квалификация“. Споразуменията следва да бъдат сключени с Русенския университет „Ангел Кънчев“, Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и Техническия университет – София,

за провеждане на обучителни дейности по т.2 от утвърдената план-сметка на дейностите по изпълнение на Национална програма „Дигитална квалификация“.

- По национална програма „Популяризиране на българското висше образование и кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища“ през периода са изпълнени следните дейности:
 - Проведени са информационни кампании във връзка с кандидатстудентската кампания за учебната 2023-2024 година по ПМС № 103/1993 г. за осъществяване на образователна дейност сред българите в чужбина и ПМС 228/1997 г. за приемане на граждани на Република Северна Македония за студенти в държавните висши училища на Република България през учебната 2023-2024 година, на място в държавите Албания, Косово, Сърбия и Македония.
 - Проведени са три онлайн информационни кампании във връзка с кандидатстудентската кампания за учебната 2023-2024 година по ПМС № 103/1993 г. за държавите Молдова и Украйна;
 - Успешно приключена е обявената обществена поръчка за осигуряване на рекламни флашки с информация за предоставяното обучение от българските висши училища на кандидат-студентите по ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г., които са раздадени безплатно на кандидатите по време на информационните кампании;
 - Сключен е договор с Български информационен център в гр. Кишинев – Молдова за популяризиране на българското висше образование в Молдова на стойност 21 551,40 лв.;
 - Сключено е споразумение с Института за български език „Проф. Любомир Андрейчин“ към БАН за организиране и провеждане на подготвителни кандидатстудентски курсове по български език в Косово на стойност 4200 лв.;
 - Сключено споразумение с Института по математика и информатика към БАН за предоставяне на научна консултация с предмет „Надграждане на електронната платформа за кандидатстване на лица от българска народност, живеещи в чужбина, за обучение в български висши училища“;
 - Разработени са тестови въпроси от Центъра за оценяване в предучилищното и училищното образование във връзка с провеждането на кандидат-студентски изпити по ПМС № 103/1993 г. и ПМС № 228/1997 г., както следва:
 - По български език, литература и история на България - за Общобразователен тест;
 - По биология и химия за Специализиран тест за кандидатстващите за обучение по специалностите „Медицина“, „Фармация“ и „Дентална медицина“.

Продукт/услуга № 2 Оценяване и поддържане качеството на висшето образование

В изпълнение на оперативната цел НАОА регулярно реализира:

- оценяване на дейността и качеството на обучението във висшите училища и научните организации; даване или отказ на институционални акредитации и програмни акредитации на специалност от регулираните професии; на професионално направление; на докторска програма от регулираните или нерегулираните професии;
- проверка на качеството на обучение на студентите и докторантите във всички предлагани форми на обучение на образователно-квалификационни степени и на образователната и научна степен „доктор“;

- изпълнението на ежегоден график за следакредитационно наблюдение и контрол на вътрешните системи за качеството на ВУ и за дейностите по препоръките в решенията на Акредитационния съвет и Постоянните комисии;

- текущ анализ на получаваните доклади и констативни протоколи от извършвани проверки и изработване на график със сроковете за отстраняване на допуснатите неточности;

Във връзка с изтичането през 2023 г. на членството на НАОА в ENQA и регистрацията ѝ в EQAR от 2022 г. в НАОА започна процес за външно оценяване. Външното оценяване се проведе на 2 етапа.

В първия етап Агенцията изготви доклад-самооценка за дейността на Агенцията в периода 2018-2022 г., покривайки времеви период от последното външно оценяване през 2017-2018 г. Във втория етап, в периода 27-29 септември 2022 г. НАОА беше посетена от комисия (панел), назначена от ENQA, с членове Fiona Crozier (Великобритания), Sandra Bezjak (Хърватия), Jordi Villà i Freixa (Испания) и Damir Solak (Чехия). Бяха проведени срещи както с ръководството и служителите на НАОА, така и с представители на висшите училища, студентите, работодателите. В края на посещението беше проведена окончателна среща, на която комисията представи своите констатации от оценяването на база доклада-самооценка и проведените срещи.

Финалният доклад-оценка от външния преглед е приет от Комисията за преглед на агенциите в ENQA на 17 февруари 2023 г.

- За осигуряване на обективност и професионализъм при осъществяване на акредитационните процедури в институциите за висше образование и научните организации по чл. 47 от ЗВО, за периода януари – юни 2023 г. Акредитационният съвет на НАОА е утвърдил 127 Експертни групи с експертен състав от: 311 хабилитирани лица; 53 студенти; 54 докторанти; 16 потребители на кадри; 2 чуждестранни експерти. През периода са номинирани – 148 експерти.

- НАОА се стреми да подпомага създаването на условия за усвояване на добрите практики на висшите училища от държавите-членки на ЕС. НАОА участва като партньор в европейски проект „Social Inclusion, Tolerance, Acceptance and Realization for all sTudents - START“ с координатор Министерството на образованието на Република България. Проектът е финансиран от програма Еразъм2027, с продължителност от юни 2022 до май 2025 г. и е фокусиран върху изготвянето на конкретни предложения за политики, инструменти и законодателни промени, както и върху осигуряването на необходимото ниво на разбиране, което ще улесни прехода към по-отворени и приобщаващи академични общности.

Председателят на НАОА участва в ежегоден форум и заседание на Общото събрание на ENQA през април 2023 г. в град Тбилиси, Грузия.

В края на май и началото на юни 2023 г. представител на НАОА взе участие в две срещи, свързани с качеството на висшето образование в гр. Астана, Казахстан - заседание на Bologna Thematic Peer Group C on Quality Assurance и в годишната Генерална асамблея на CEENQA.

В периода януари – юни 2023 г. бяха подписани два меморандума за сътрудничество между НАОА и Агенцията за качество във висшето образование на Република Северна Македония (AQHE) и между НАОА и Евразийския център за акредитация и осигуряване на качеството в образованието и здравеопазването (ЕСАQA), Република Казахстан.

Продукт/услуга № 3 Акредитация (институционална и програмна) и следакредитационно наблюдение и контрол

Акредитацията и следакредитационното наблюдение и контрол, реализирани през периода, допринасят за подобряването на условията и качеството на обучение и научноизследователската работа на студентите и докторантите във висшите училища и научните организации, както и за по-добрата им практическа подготвеност и реализация.

При изпълнение на заложените оперативни цели, свързани с осъществяването на акредитационните дейности, НАОА обективно оценява:

- съответствието на висшите училища с мисията им и постигането на определените цели;
- резултатността и ефективността на системите на висшите училища за повишаване качеството на обучение в области на висшето образование и на професионалните направления;
- осигуреността с академичен състав на предлаганото обучение;
- докторски програми във висшите училища и научните организации;
- материалната база на висшите училища и специфичните материални ресурси, осигуряващи обучението;
- мобилността на студенти, докторанти и преподаватели;
- реализацията на завършилите.

За посочения период НАОА е реализирала дейности за приключване на акредитационни процедури за: последваща институционална акредитация – 4; програмна акредитация на професионални направления – 22; програмна акредитация на специалности от регулираните професии – 2; програмна акредитация на докторски програми, в това число и докторски програми от регулираните професии – 228 решения; изменение на капацитета на специалности от регулираните професии и професионални направления – 1; оценяване на проекти за откриване на професионални направления – 4; оценяване на проекти за откриване на специалности от регулираните професии – 4; оценяване на дистанционна форма на обучение – 2. **Общ брой: 267.**

- НАОА е приключила процедури, свързани със следакредитационното наблюдение и контрол за изпълнение на дадените от Акредитационния съвет или Постоянните комисии по области на висшето образование препоръки, от които: 9 за институционална акредитация, 37 за програмна акредитация на професионалните направления; 24 за програмна акредитация на специалности от регулираните професии. **Общ брой: 70.**

Продукт/услуга № 4 Академично и професионално признаване на образователни документи

НАЦИД изпълнява функциите на Национален информационен център за академично признаване и мобилност по смисъла на чл. IX.2 от Конвенцията за признаване на квалификациите, отнасящи се до висшето образование в Европейския регион.

НАЦИД организира процедурата по признаване на придобитото висше образование в чуждестранни висши училища с цел улесняване на достъпа до пазара на труда, както и за други цели, когато заявителят има правен интерес.

НАЦИД изпълнява и административната услуга по издаването на удостоверения за придобита професионална квалификация на територията на Р. България по нерегулирани професии съгласно чл. 3, ал. 2 от Наредбата за условията и реда за издаване на удостоверения, свързани с придобита професионална квалификация на територията на Р. България, необходими за достъп или за упражняване на регулирана професия на територията на друга държава членка.

НАЦИД изпълнява и административни услуги за проверка на академичен статут на чуждестранни висши училища, за проверка на автентичността на дипломи и документи за висше образование от чуждестранни висши училища и изготвяне на препоръка за признаване на висше образование, придобито в чуждестранни висши училища.

НАЦИД организира и извършва дейностите по издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища, от институциите в системата на предучилищното, училищното и професионалното образование и от МОН и неговите звена.

НАЦИД води и поддържа регистър на академичния състав и защитените дисертационни трудове;

НАЦИД поддържа информационна система за признаване на ОНС „доктор“ и НС „доктор на науките“, придобити в чужбина.

НАЦИД води организацията по поддържане на информационната система за висшето образование, която съдържа: Регистър на висшите училища, Регистър на академичния състав, Регистър на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти, Регистър виза “D”, Регистър на банките, отпускащи кредити по Закона за кредитиране на студенти и докторанти.

НАЦИД поддържа и Регистър на сключените договори между студенти, работодатели и висшите училища по чл. 95а, ал. 1 от ЗВО.

- Проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писма:

Дейността се извършва от МОН и цели повишаване на достъпа и мобилността с цел обучение, научни изследвания, упражняване на професия и насърчаване на академичния обмен на лица, завършили средно и висше образование в България. Дирекция „Човешки ресурси и административно обслужване“ обезпечава академичното и професионално признаване на образователни и удостоверителни документи, издадени от български образователни институции като извършва проверки за тяхната автентичност. Извършени са проверки за автентичност на образователни и удостоверителни документи, във връзка с постъпилите вербални ноти на чуждестранните дипломатически представителства и искания от Областни дирекции на полицията, СДВР, съд, прокуратура и др. Актуализирана е базата с данни за дипломирани чуждестранни студенти. Проверките се извършват в регистрите на МОН, а за документи, издадени преди внедряване на регистрите – чрез писмени запитвания до съответното училище, издало образователния документ. За отчетния период са проверени 779 документа.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Разработени проекти на нормативни актове	брой	10	8
Извършени проверки по реда на ЗРАСРБ (по документи)	брой	3	11

Извършени проверки по реда на ЗВО	брой	6	196
Студенти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС	брой	40 000	42 597
Студенти в държавните (вкл. военните) висши училища, за обучение срещу заплащане, по Решение на МС	брой	15 000	15 453
Студенти – граждани на Република Македония, в държавните висши училища, съгласно ПМС № 228/1997г	брой	300	300
Студенти – българи, живеещи извън РБ в държавните висши училища, съгласно ПМС №103/1993г.	брой	2000	2000
Докторанти в държавните (вкл. военните) висши училища по Решение на МС	брой	2100	2237
Докторанти в научните организации по Решение на МС	брой	300	349
Акредитационни процедури	брой	480	267
Постъпили заявления за академично признаване	брой	380	538
Признати чуждестранни дипломи за ВО	брой	370	499
Проверки на автентичност на дипломи/годишно	брой	380	635
Постъпили заявления за удостоверяване на придобити професионални квалификации	брой	100	47
Издадени удостоверения за професионални квалификации, в т.ч. Комплексна административна услуга "Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверения за професионални квалификации"	брой	100/20	36
Проверка на автентичност на професионални квалификации	брой	100	36
Проверки на статут на висши училища по чл.17, ал.3 от Наредбата за академично признаване (НАП)	брой	250	161
Проверки на автентичност на дипломи/академични справки по чл.17, ал.3 от НАП	брой	217	160
Организиране на заседания на съвета по академично признаване	брой	12	11
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от институциите в системата на предучилищното и училищното образование	брой	6000	2726/ от тях: е-Апостил- 611, хартиени- 2115
Издаване на удостоверение APOSTILLE на образователни и удостоверителни документи, издавани от висшите училища и научните организации в Р България	брой	14 500	6519/ от тях: е-Апостил- 430, хартиени- 6089
Издаване на удостоверение APOSTILLE на удостоверение за професионална квалификация по нерегулирана професия, придобита на територията на Р България, необходимо за достъп или упражняване на регулирана професия на територията на друга държава	брой	35	44/ от тях: електронни- 31, хартиени- 13

Вписани заявки в Регистъра на академичния състав и защитените дисертационни трудове	брой	40 000	41 472
Признати дипломи за ОНС Доктор и НС Доктор на науките	брой	30	19
Проверка на автентичността на образователни документи по постъпили писма	брой	150	350

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Разработени проекти на нормативни актове, с които се прилагат разпоредбите от законите за висшето образование (ЗВО) и за развитие на академичния състав (ЗРАС).
- Проверки във висшите училища – назначават се от министъра на образованието и науката при получени сигнали за сериозни нарушения на действащото законодателство.
- Проверки на национално ниво в студентските общежития и столове – извършват се от комисии, назначени със заповед на министъра на образованието и науката.
- Оценени проекти за промени в структурата на висшите училища – индикатор за усъвършенстване на управлението на отделните висши училища.
- Проверки по сигнали за нарушения по процедури за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности по реда на ЗРАСРБ.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Български и чуждестранни висши училища

Работодателските организации

Съсловните организации

Националната агенция за оценяване и акредитация (НАОА)

Националният център за информация и документация (НАЦИД)

ENIC/NARIC мрежите

Регистрите, поддържани от МОН/НАЦИД в изпълнение на чл.10, ал. 2, т 3 от Закона за висшето образование

Информация за изпълнените дейности се извлича и от Системата за управление на документооборота и работния поток Eventis R7.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Намаляващият брой младежи, завършващи успешно средното си образование, може да окаже влияние върху изпълнението на утвърдения план-прием във висшите училища.

д) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)

1700.02.01 Бюджетна програма „Подобряване на достъпа и повишаване на качеството във висшето образование“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	1 042 644 900	1 042 644 900	508 141 926
от тях за:			
Персонал	825 077 700	825 077 700	391 744 381
Издръжка	147 786 300	147 786 300	76 005 362
Капиталови разходи	69 780 900	69 780 900	40 392 183
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	18 030 800	18 030 800	2 483 949
от тях за:			
Персонал	3 194 600	3 194 600	1 404 049
Издръжка	14 096 200	14 096 200	358 143
Капиталови разходи	740 000	740 000	721 757
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	1 024 614 100	1 024 614 100	505 657 977
от тях за:			
Персонал	821 883 100	821 883 100	390 340 332
Издръжка	133 690 100	133 690 100	75 647 219
Капиталови разходи	69 040 900	69 040 900	39 670 426
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	162 700	162 700	73 643
от тях за:			
<i>Пълноправно членство на Националната агенция за оценяване и акредитация в Европейската асоциация на агенциите за осигуряване на качеството на образованието (ENQA) и в Централната и източноевропейската асоциация на агенциите за осигуряване на качеството на образованието (CEENQA)</i>	12 700	12 700	3 616
<i>Средства по чл. 73а, ал. 6, т. 1 от Закона за висше образование за Националното представителство на студентските съвети</i>	150 000	150 000	70 027
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	81 848 500	81 848 500	31 746 709
от тях за:			
<i>Членски внос ДВУ</i>	780 000	780 000	241 441
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	81 068 500	81 068 500	25 911 470
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	0	0	5 593 798
Общо администрирани разходи (II.+III.):	82 011 200	82 011 200	31 820 352
Общо разходи по бюджета (I.+II)	18 193 500	18 193 500	2 557 592
Общо разходи (I.+II.+III.)	1 124 656 100	1 124 656 100	539 962 278
Численост на шатния персонал	65	65	65

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 539 962,3 хил. лв. Разходите по бюджета на МОН са в размер на 2 557,6 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. От тях администрираните разходи са в размер на 73,6 хил. лв. и включват разходите на НАОА за платен членски внос за EQAR (European Quality Assurance Register for Higher Education) и предоставените на Националното представителство на студентските съвети средства от държавния бюджет за по чл. 91, ал. 1, т. 1 и чл. 73а, ал. 6 от Закона за висшето образование в размер на 70,0 хил. лв.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата включват разходите на държавните висши училища и на Академията на МВР за издръжка на дейностите по обучение на студенти. Администрираните разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС в размер на 31 746,7 хил. лв. включват отчетените средства от държавните висши училища и Академията на МВР за членски внос и за изпълнение на проекти по оперативни програми на ЕС и по международни програми и договори (разходи по форми КСФ, ДЕС и ДМП).

е) Отговорност за изпълнението на програмата:

Дирекции „Висше образование“ и „Човешки ресурси и административно обслужване“ в МОН, Висши училища в Република България, НАОА, НАЦИД, Национален студентски дом.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.02 „Студентско подпомагане”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Събрани са данни за първото полугодие на 2023 година за реализираните натурални показатели – леглодни в студентските общежития и хранодни в студентските столове и стипендии за студенти, докторанти и специализанти от държавните висши училища и научни организации, предоставяни със средства от държавния бюджет, за зимния и летния семестър на учебната 2022/2023 г.

От висшите училища са събрани проекти за спортуване на студентите и докторантите по реда на ПМС № 46/2020 г. Информацията е обобщена за изготвяне на проект на ПМС за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2023 г. за изплащане на минимално диференцирани размери на парични средства за физическо възпитание и спорт.

НСД развива и реализира разнообразни проекти за студентите и младите хора, инициирани както от ръководството на институцията, така и от партньорски обществени, културни и академични организации, от студентите и националните студентски организации. НСД осъществява и международни дейности чрез партньорство с трети страни – студентски и други неправителствени организации от чужбина.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.02 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 Разработване на политика за студентско подпомагане

- Разработване и актуализиране на нормативни актове, установяващи реда и условията за ползване на студентски общежития и столове, реда и условията за получаване на стипендии от студенти, докторанти и специализанти.
- Изпълнение и отчитане на Програмата за подпомагане на студенти и докторанти, настанени в студентски общежития, стопанисвани от държавните висши училища и „Студентски столове и общежития“ ЕАД за периода октомври 2021 г. – декември 2021 г.:
 - Изпълнението на програмата стартира в началото на месец декември 2022 година.
 - В периода декември 2022 – април 2023 г. поетапно беше събирана и обобщавана отчетната информация и документация от висшите училища и ССО ЕАД.
 - Комисията за изпълнение на Програмата, определена със заповед на министъра на образованието и науката проведе заседание на 24.04.2023 г., на което с протокол прие представените от висшите училища и ССО ЕАД отчетни документи.
 - С писмо № 0216-55/28.04.2023 г. отчетната информация е представена в Министерството на енергетиката.
- Методическо подпомагане на висшите училища и ССО ЕАД - периодично консултиране по въпроси, свързани с управлението и ползването на студентските общежития и столове;
- Методическо подпомагане на висшите училища и студентските съвети по въпроси, свързани с предоставянето на стипендии със средства от държавния бюджет по реда и при условията на ПМС № 90/2000 г.

Продукт/услуга № 2 Субсидиране на студентски столове и общежития

- Във всички студентски столове и общежития се използва софтуера за настанените лица в студентските общежития и за лицата, ползващи субсидия за хранене в студентските столове, осигурен от МОН, съгласно Наредбата за ползването на студентските общежития и столове;
- Събрана е информация за реализираните от висшите училища леглодни и хранодни за първото полугодие на 2023 година.
- Координира се работата с информационната система за настанените лица в студентските общежития.

Продукт/услуга № 3 Студентски стипендии

- Определяне на размера на необходимите средства за стипендии на българските докторанти и чуждестранни студенти и докторанти, за които размерите на стипендиите са точно определени с нормативен акт:
 - Събрана е информация за броя на българските и чуждестранните студенти, докторанти и специализанти, получаващи стипендии, помощи и награди през зимния и летния семестър на учебната 2022/2023 година.
 - Изготвена е актуализирана справка за необходимите средства от държавния бюджет за стипендии на студентите и докторантите от държавните висши училища за 2023 година.
- Предоставени стипендии от държавните висши училища по реда и при условията на ПМС № 90/2000 г. през зимния семестър на учебната 2022/2023 година:
 - Общият брой български студенти, получаващи стипендии, е 260716 или 25,7 на сто от студентите в редовна форма на обучение. От тях 4340 студенти са получаващи стипендии по

критериите „минимален успех добър 4,00“ и „средномесечен доход на член от семейството“, 11213 студенти – само по критерий "среден семестриален успех", 7645 студенти – по критерий "среден семестриален успех" за обучение в приоритетните професионални направления, 193 студенти – за значими постижения в научноизследователската, спортната или художествено-творческата дейност и 2908 студенти – по социални показатели, без изискване за минимален успех. Въведените през учебната 2021/2022 година нови стипендии за студенти с най-високи резултати от държавните зрелостни изпити са 417.

- Чуждестранните студенти-стипендианти, приети за обучение по актове на МС и по междуправителствени спогодби, които са получавали месечни стипендии по 240 лв., са били 2360, от които 2347 приети по актове на Министерския съвет и 13 по междуправителствени спогодби за образователен обмен.

- Българските докторанти-стипендианти са били 2574, като 49 от тях са получили еднократно по 1000 лв. по чл. 7, ал. 5, т. 1 и 40 докторанти – еднократно по 1000 лв. по чл. 7, ал. 5, т. 2 от ПМС № 90/2000 г.

- Чуждестранните докторанти-стипендианти, обучаващи се по актове на МС и по междуправителствени спогодби, са 44.

- Чуждестранни специализанти-стипендианти с месечни стипендии по 1000 лв. – 1.

• Предоставени стипендии от държавните висши училища по реда и при условията на ПМС № 90/2000 г. през летния семестър на учебната 2022/2023 година:

- Общ брой български студенти, получавали стипендии – 28478 или 29,2 на сто от студентите в редовна форма на обучение. От тях 5833 студенти са получавали стипендии по критериите „минимален успех добър 4,00“ и „средномесечен доход на член от семейството“, 11430 студенти – само по критерий "среден семестриален успех", 7307 студенти – по критерий "среден семестриален успех" за обучение в приоритетните професионални направления, 159 студенти – за значими постижения в научноизследователската, спортната или художествено-творческата дейност и 3392 студенти – по социални показатели, без изискване за минимален успех. Стипендиите за студенти с най-високи резултати от държавните зрелостни изпити са 357.

- Чуждестранните студенти-стипендианти, приети за обучение по актове на МС и по междуправителствени спогодби, които са получавали месечни стипендии по 240 лв., са били 2275, от които 2241 приети по актове на Министерския съвет и 34 по междуправителствени спогодби за образователен обмен.

- Българските докторанти-стипендианти са били 2616, като 33 от тях са получили еднократно по 1000 лв. по чл. 7, ал. 5, т. 1 и 33 докторанти – еднократно по 1000 лв. по чл. 7, ал. 5, т. 2 от ПМС № 90/2000 г.

- Чуждестранните докторанти-стипендианти, обучаващи се по актове на МС и по междуправителствени спогодби, са 46.

- Чуждестранни специализанти-стипендианти – 9.

Продукт/Услуга № 4 - Кредитиране на студенти и докторанти

В изпълнение на дейностите и процедурите, свързани с кредитиране на студентите и докторантите по Закона за кредитиране на студенти и докторанти (ЗКСД) към момента типов договор са подписали шест банки – „Банка ДСК“ АД, „Юробанк България“ АД, „Първа

инвестиционна банка“ АД, „Българо-американската кредитна банка“ АД, „Инвестбанк“ АД и „Обединена български банка“ АД.

С шестте банки са сключени споразумения за издаване на държавна гаранция за кредитиране на студентите и докторантите от 38 държавни и 14 частни висши училища.

За периода от 01.09.2010 г. до 30.06.2023 г. по ЗКСД са сключени общо 22 188 броя кредити на студенти и докторанти.

В условията на членство на България в Европейския съюз (ЕС), студентското кредитиране по чл. 3, ал. 1 от ЗКСД е достъпно и за студенти и докторанти, граждани на други държави-членки на ЕС, на държави от Европейското икономическо пространство (ЕИП) и Конфедерация Швейцария, които също имат право да сключат договор за кредит.

Отказаните от банките кредити за държавна финансова подкрепа по ЗКСД до 30.06.2023 г. са 949. Причините за отказ могат да бъдат сведени до:

- невалидни лични документи на кредитоискателите;
- възрастта на кредитоискателите надвишава 35 години;
- наличие на лоша кредитна история по погасени кредити, категория под наблюдение с просрочие от страна на клиента;
- кредитоискателите са чужденци от държави, различни от посочените в ЗКСД;
- кандидатите за кредит възнамеряват да провеждат обучение в българско висше училище по споразумение с чуждестранно висше училище без доказана акредитация.

Общият брой на напълно погасените кредити по ЗКСД от 2010 г. до 30.06.2023 г. е 13 383, от които през 2023 г. – 443.

В изпълнение на чл. 4, т. 2 от ЗКСД държавата предоставя финансова подкрепа при кредитирането на студентите и докторантите, като погасява кредитното задължение или част от него в случаите, предвидени в този закон – при раждане/осиновяване на второ или следващо дете, при настъпване на смърт на кредитополучателя или при настъпване на трайна неработоспособност. В тези случаи държавата погасява задължението на кредитополучателя към банките, а кредитополучателят или неговите наследници не дължат връщане на сумата, която държавата е платила на банката. За периода от 01.09.2010 г. до 30.06.2023 г. държавата е погасила задълженията на 46 починали кредитополучатели, на 240 кредитополучатели, при които е настъпило обстоятелството раждане на второ или следващо дете, и на 17 кредитополучатели поради настъпване на трайна неработоспособност.

Държавата погасява неизпълнената част от задълженията на кредитополучателите по Закона за кредитиране на студенти и докторанти и при настъпване на предсрочна изискуемост на кредита в случаите, когато кредитополучателите не си погасяват задълженията към банките. Броят на предсрочно изискуемите кредити от 01.09.2010 г. до 30.06.2023 г. е 1463.

Когато държавата изплати задълженията на кредитополучателите към банките, в нейна полза възниква правото да получи от тях всичко, което е платила за тяхна сметка, заедно със законната лихва от момента на плащането. Вземанията на държавата срещу кредитополучателите са частни държавни вземания и се установяват и събират от Националната агенция за приходите (НАП) по реда на Закона за Националната агенция за приходите (чл. 14, ал. 4 от Закона за кредитиране на студенти докторанти). От 01.01.2023 г. До 30.06.2023 г. НАП е събрала от

длъжниците сума в общ размер на 340 709,93 лв. – главници, лихви и съдебни разноски, присъдени с изпълнителен лист.

С РМС 184/15.03.2023 г. е издадена държавната гаранция за 2023 година в общ размер до 40 000 000 лв. Изготвен е „Анализ на резултатите от прилагането на системата за кредитиране на студентите и докторантите за 2010-2022 година“.

В процес на подготовка е РМС за одобряване на максималния размер на новите държавни гаранции, които могат да се издават през 2024 г. от името и за сметка на държавата по ЗКСД.

Методически се подпомагат банките, висшите училища и научните организации; поддържа се актуална информация в рубриката „Студентско кредитиране“, достъпна от електронната страница на МОН.

Продукт/услуга № 5 Подпомагане на проекти на висшите училища за спортване на студентите и докторантите

- Създадена е организация за получаване в МОН на проекти от висшите училища за финансиране на дейности, свързани с физическото възпитание и спорта на студентите по реда на ПМС № 46/2020 г. през 2023 година.
- Извършен е контрол за спазване на критериите за разработване на проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта във висшите училища.
- Подготвени са предложения за финансирането на проектите за 2023 г., въз основа на които е изготвен проект на ПМС за одобряване на допълнителни разходи/трансфери за 2023 г. за изплащане на минимално диференцирани размери на парични средства за физическо възпитание и спорт.

Продукт/услуга № 6 Подпомагане на дейностите на националните студентски организации

НСД предлага богата образователна, научна и културна продукция за целевите си групи, в т.ч. чрез организирането на собствени и домакинството на партньорски събития, както и чрез центровете за студентски услуги към НСД. Водещ акцент са съвместните инициативи между млади творци от страната и чужбина на територията на Националния студентски дом.

В началото на м. март 2023 г. НСД публикува Годишния отчет за дейността на институцията през 2022 г. и Годишната си програма за работа за 2023 г.

С приоритет се разглеждат проекти, които отбелязват 90-годишнината от построяването на Националния студентски дом през 1933 г. През тази юбилейна година се извяват самодейни състави като Академичен хор „Ангел Манолов“ и Академичен фолклорен ансамбъл „Иван Тодоров“, Ключово събитие в честванията беше юбилейният концерт в зала „България“, проведен на 04.06.2023 г.

Над 50 са ключовите събития през първото полугодие на 2023 г. в направления като: развитие на глобално и европейско сътрудничество и взаимодействие със световни, национални и местни студентски организации, социални проекти и подпомагане на студенти, предприемачество и улесняване на достъпа до пазара на труда, кариерно и професионално развитие, програми и проекти в областта на образованието, науката и културата, неформално образование и обучение, компютърни, театрални, певчески и танцови изкуства, информационно осигуряване и издаване на материали, спорт, туризъм и осмисляне на свободното време.

Над 3,000 е броят на студентите и младите хора, обхванати присъствено в инициативите на Национален студентски дом (НСД) и студентските центрове за услуги към НСД. Информацията

за дейността на НСД до този момента на годината е достигнала до над 100,000 граждани онлайн – по данни от административния панел на страницата на НСД в социалната мрежа „Facebook“.

При наличието на свободен капацитет, залите в сградата се ползват и за репетиционна дейност от различни културни организации. Постигнато е увеличение на броя пространства за образователна, научна и културна дейност на студентите в извънучебно време чрез въвеждането в експлоатация на още 2 бр. пространства за събития – репетиционно студио „Реплика“ и кът за отдих.

НСД продължава с дейностите по проект, стартирал през 2019 г. за събиране и дигитализация на архивни единици, съхраняващи и отразяващи богатото културно-историческо наследство на институцията.

Продължава работата по проекта за реставрация на сградата на НСД. Проектът е фокусиран върху възстановяването на емблематичната за няколко поколения творци Голяма зала. Проектът е съобразен както със Стратегическата визия за развитие на Студентския дом с хоризонт 2025 г., така и с очакванията и идеите на младите хора от творческия и студентски сектор в страната, обсъдени с ръководството на НСД. През първото полугодие на 2023 г. се работи активно по търсенето на възможности за финансиране на изготвения в периода 2021 г. – 2022 г. работен проект по програма „Културно наследство на Столична община“ за възстановяване на залата. Докато се чака утвърждаване на проекта от НИНКН и МК, НСД вече изработи и подаде проект за неговото финансиране по Националния план за възстановяване и устойчивост.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Субсидирани леглодни в студентски общежития, управлявани от ДВУ	хиляди броя	8000	4283
Субсидирани хранодни в студентски столове, управлявани от държавни висши училища	хиляди броя	1000	232
Средно приравнен брой стипендии за български студенти	брой	25 000	28 478
Чуждестранни студенти – стипендианти (средногодишно) (12 месеца по 240 лв.)	брой	2000	2309
Български и чуждестранни докторанти и специализанти – стипендианти (12 месеца по 500 лв.)	брой	3000	2662
Редовни докторанти с еднократна стипендия по 1000 лв.	брой	100	33
Студенти, подпомогнати по проекти за спортуване	брой	155 000	133 261
Разходи за обезпечаване и поддържане на информационна система за лицата, ползващи студентски общежития и столове	хиляди лева	363 830	0

Брой студенти, обхванати от инициативите на студентските центрове и събитията, проведени в сградата на НСД	брой	6000	3000+
Брой на обществените събития – образователни, научни и културни форуми, проведени в сградата на НСД	брой	50	50+

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Брой субсидирани леглодни и хранодни в студентските общежития, управлявани от държавните висши училища;
- Брой стипендианти;
- Брой на студентите и докторантите, участващи в проекти за подпомагане на физическото възпитание и спорта (ПМС № 46/2020 г.);
- Брой изяви от и за студенти и млади хора, организирани от Националния студентски дом;
- Брой студенти и млади хора, обхванати присъствено или дистанционно в инициативите на Националния студентски дом.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Висшите училища

НСД на www.studenthouse.bg

Банките, сключили типов договор за кредитиране на студенти и докторанти

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Към края на отчетния период не е констатирано неизпълнение на дейности и показатели.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и административни разходи (Приложение № 7)*

1700.02.02 Бюджетна програма „Студентско подпомагане“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	45 350 800	45 350 800	31 843 978
от тях за:			
Персонал	17 668 100	17 668 100	9 924 294
Издръжка	26 272 700	26 272 700	21 906 140
Капиталови разходи	1 410 000	1 410 000	13 544
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	1 884 300	1 884 300	814 930
от тях за:			
Персонал	668 100	668 100	295 209
Издръжка	1 006 200	1 006 200	506 177
Капиталови разходи	210 000	210 000	13 544
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	43 466 500	43 466 500	31 029 048
от тях за:			
Персонал	17 000 000	17 000 000	9 629 085
Издръжка	25 266 500	25 266 500	21 399 963
Капиталови разходи	1 200 000	1 200 000	0

	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	12 190 000	12 190 000	5 388 543
<i>от тях за:</i>			
<i>Средства по чл. 4, т. 3 от Закона за кредитиране на студенти и докторанти</i>	<i>1 856 000</i>	<i>1 856 000</i>	<i>747 102</i>
<i>Средства за хранодни и леглодни за студентски столове и студентски общежития</i>	<i>10 334 000</i>	<i>10 334 000</i>	<i>4 678 743</i>
<i>Лихви по активирани гаранции за студентско кредитиране</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>-37 302</i>
	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	85 885 300	86 331 100	24 693 590
<i>от тях за:</i>			
<i>Членски внос ДВУ</i>	<i>0</i>	<i>445 800</i>	<i>200 421</i>
<i>Стипендии на студентите в ДВУ</i>	<i>47 940 500</i>	<i>47 940 500</i>	<i>21 740 210</i>
<i>За саниране, ремонт и обзавеждане на студентски общежития</i>	<i>37 944 800</i>	<i>37 944 800</i>	<i>2 752 959</i>
Общо администрирани разходи (II.+III.):	98 075 300	98 521 100	30 082 133
Общо разходи по бюджета (I.+II)	14 074 300	14 074 300	6 203 473
Общо разходи (I.+II.+III.)	143 426 100	143 871 900	61 926 111
Численост на щатния персонал	16	16	15

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 61 926,1 хил. лв. Разходите по бюджета на МОН по програмата са в размер на 6 203,5 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. От тях, администрираните разходи са в размер на 5 388,5 хил. лв. и включват изплатената премия на банките за добро управление, лихви по кредити по Закона за кредитиране на студенти и докторанти и средствата от държавния бюджет за хранодни в студентските столове и за леглодни в студентските общежития, стопанисвани от „Студентски столове и общежития” ЕАД, гр. София.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 55 722, 6 хил. лв. и включват разходите на държавните висши училища за ползване на студентски столове и общежития. От тях администрираните разходи по други бюджети са 24 693,6 хил. лв. и включват платеният членски внос и разходите за стипендии на докторантите по бюджетите на ДВУ, БАН и ССА по ПМС № 90/26.05.2000 г. за условията и реда за предоставяне на стипендии на студентите, докторантите и специализантите от държавните висши училища. В администрираните разходи са включени и платените от ДВУ за отчетния период разходи за саниране, ремонт и обзавеждане на студентски общежития на студентски общежития по чл. 1, ал. 5, т. 2.1 от Закона за държавния бюджет на Република България за 2023 г.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Дирекция „Висше образование”, Дирекция „Финанси”, Национален студентски дом (НСД), Висши училища, Студентски столове и общежития” (ССО) ЕАД

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.03 “Международен образователен обмен”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Чрез програмата се стимулира академичната мобилност на ученици, учители, студенти, преподаватели, изследователи и научни работници, което е важно условие за успешното изпълнение на стратегическата цел за осигуряване на достъпно и качествено образование в България. Обменът се осъществява както по линия на различни европейски образователни програми, така и посредством сключване и изпълнение на двустранни споразумения, договори, протоколи за сътрудничество в областта на образованието.

България участва в Асоциацията на Европейските училища, което дава възможност на българските ученици да бъдат обучавани в европейските страни, където родителите им изпълняват служебни ангажименти към европейски институции. Изпълняват се дейности по управление, методическа подкрепа и инспектиране на Европейските училища, както и дейности, свързани с работните групи към ЕК в сферата на средното образование.

Изпълнява се заложената в програмата цел: укрепване на позициите на българистиката зад граница чрез ефективно прилагане на ПМС № 44/14.03.2019 г. за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранни висши училища. Командированите за академичната 2022/2023 година общо 31 преподавател изпълняват служебните си задължения в чуждестранните университети. Приключила е подготовката за провеждането на 60. Международен летен семинар от СУ и 46. Международен летен семинар от ВТУ по български език и култура за чуждестранни българисти и слависти, които ще се проведат в периода 10.07-01.08.2023 г.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.03 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/Услуга № 1 Развитие на международния академичен обмен

Подготвени са нови, актуализирани са действащи и се изпълняват международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения, спогодби, протоколи и др. в областта на образованието и науката, както следва:

1. Изготвен е първи проект на Програма за сътрудничество между Министерството на образованието и науката на Република България и Министъра на образованието и науката на Република Полша в областта на науката и висшето образование за периода 2023 – 2027 г. Проектът е изпратен за съгласуване с полската страна.

2. Изготвен е пакет документи и е прието РМС № 370/12.05.2023 г. за одобряване на проект на Меморандум за разбирателство между Министерството на образованието и науката на Република България, Софийския университет „Св. Климент Охридски”, Патентното ведомство на Република България и Европейското патентно ведомство. Меморандумът е подписан от министъра на образованието и науката.

3. Проведена е вътрешноведомствена съгласувателна процедура и изпратени на МВНР текстове от компетентността на МОН в проект на Програмата за сътрудничество в областта на

културата, образованието, науката и младежта между правителството на Република България и Федералното правителство на Република Австрия за следващ период.

4. Изготвени са текстове в областта на образованието и науката в проект на Програма между правителството на Република България и Министерския съвет на Република Албания за сътрудничество в областта на образованието, науката и културата. Програмата е междуправителствена и многоресорна и се координира от МВнР.

5. Съгласуван и изпратен на МВнР е текст от проект на Програма за сътрудничество в областта на образованието, културата и спорта между правителството на Република България и правителството на Мексиканските съединени щати.

6. Съгласуван е проект на Изпълнителна програма за сътрудничество в областта на културата, науката, висшето образование, младежта и спорта между правителството на Република България и правителството на Арабска република Египет (проектът се координира от МВнР). Окончателните бележки и предложения на МОН са изпратени до МВнР през м. февруари 2023 г.

7. Съгласуван е проект на Програма за сътрудничество в областта на образованието, изкуството и културата между правителството на Р България и правителството на Р Индия за периода 2023 – 2026 г. (проектът се координира от МВнР). Окончателните бележки и предложения на МОН са изпратени през м. май 2023 г.).

8. Подготвен е проектът на Програма между правителството на Република България и правителството на Република Армения за сътрудничество в областта на образованието и науката за периода 2023 – 2027 г., като основа за водене на преговори. С Решение № 513 на МС от 27.07.2023 г проектът е одобрен. Арменията страна предлага подписването на Програмата да се състои в рамките на предвидените за 2023 г. година политически консултации между Министерството на външните работи на Република България и Министерството на външните работи на Република Армения на равнище заместник-министър, които следва да се проведат в гр. София. Предстои от МВнР да се уточни периодът на провеждане на консултациите.

9. С Решение № 345 от 05.05.2023 г. на МС е одобрен проект на Програма за сътрудничество в областта на висшето образование между правителството на Република България и правителството на Република Южна Африка, като основа за водене на преговори.

10. Проект на Меморандум за разбирателство между Република България и Федерална република Нигерия в областта на висшето образование – извършено вътрешноведомствено съгласуване.

11. Преведени са на български език и изпратени на МВнР текстовете от окончателно съгласувания с португалската страна проект на Програма за сътрудничество между правителството на Република България и правителството на Португалската република в областта на езика, образованието, висшето образование, науката, културата, спорта, младежта и общественото осведомяване за периода 2023 – 2026 г., попадащи в сферата на компетентност на Министерството на образованието и науката.

12. Съгласуване на проект на Споразумение между Министерството на образованието и науката на Р България и Министерството на образованието, младежта и спорта на Чешката република относно сътрудничество в областта на образованието и науката. След приключило междуведомствено съгласуване на проекта на Споразумение, предстои внасяне за разглеждане

на заседание на МС (очаква се чешката страна да изпрати финалния вариант на Споразумението на чешки език).

13. Съгласуване на проект на Програма за сътрудничество между Министерството на образованието и науката на Република България и Министерство на образованието, науката, изследванията и спорта на Словашката република за периода 2023 - 2027 година. Проектът е изпратен на словашката страна за съгласуване и се чака отговор.

14. Съгласуване на проект на програма за сътрудничество в областта на образованието между Министерството на образованието и науката на Р България и Министерството на образованието, науката, културата и спорта на Черна гора. Проектът е изпратен на черногорската страна за съгласуване и се чака отговор.

15. Подписана на 17.07.2023 г. Програма за сътрудничество в областта на образованието, науката и културата между правителството на Република България и правителството на Хашемитско кралство Йордания за период от три години (валидна до 17.07.2026 г.). През есента на 2023 г. ще бъде организиран конкурс за български студенти.

Осъществен е обмен на студенти (частичен и пълен курс на обучение, участие в курсове и семинари), преподаватели и изследователи за обмяна на опит и специализация, съгласно двустранни договори.

Организирана е процедурата по приемане за обучение в България на чуждестранни студенти (за частичен и пълен курс на обучение), специализанти и докторанти, съгласно двустранни спогодби за: 21 студенти от Китай; 9 студенти от Южна Корея; 1 студент от Република Северна Македония; 1 студент от КНДР; 1 студент от Румъния; 3 студенти от Армения и 1 студент от Иран.

Осъществена е координация и комуникация с приемащите български ВУ относно предложени от полската страна 11 кандидати за специализация в България през учебната 2023/2024 г. Получени потвърждения за прием на 5 от кандидатите, очакваме за останалите 6.

Изпратени са за обучение в чужбина в изпълнение на двустранните междуправителствени договорености в областта на образованието и наука български граждани: 7 студенти за летни езикови курсове и семинари в Румъния; 1 изследовател на специализация в Словакия и 1 студентка за летен курс по иврит в Израел.

Регулярно се оказва съдействие пред МВнР и МВР за издаване на визи и уреждане на престоя в страната на китайски преподаватели и студенти в български ВУ, както и на корейски, монголски и виетнамски студенти и специализанти, обучаващи се в български висши училища.

Съгласувани са с приемащите чуждестранни институции 7 български кандидатури за летен езиков семинар в Полша и 1 за летен езиков семинар в Хърватия.

Изпратена е една кандидатура на българска гражданка за пълен срок на обучение в ОКС „магистър“ в Румъния в изпълнение на Програма за сътрудничество в областта на образованието, науката, културата, масмедиите, младежта и спорта между правителството на Румъния и правителството на Република България.

Изпратена е една кандидатура на румънска гражданка в българско висше училище по изпълнение на двустранните междуправителствени договорености в областта на образованието и наука с Румъния.

Реализирано е участието на Р България в Програма СЕЕРУС III: Общо 180 - входящи мобилности - 93; - изходящи мобилности – 87.

Осъществена е кореспонденция с „Яд Вашем”, Мемориален център за героите и жертвите на Холокоста на Държавата Израел относно провеждането на ежегодните педагогически семинари, планирани онлайн за м. ноември 2023 г. – 1 семинар за нова група учители (в периода 06-09 ноември 2023 г.) и 1 последващ семинар за групата от 2022 г., (на 09 ноември 2023 г.).

Изготвен, съгласуван и одобрен, с Решение № 491 от 20 юли 2023 г. на Министерския съвет е Закон за изменение и допълнение на Закона за признаване на професионални квалификации.

Продукт/услуга № 2 - Укрепване на позициите на българистиката зад граница чрез ефективно прилагане на ПМС № 44/14.03.2019 г. за осигуряване на преподаватели по български език и литература в чуждестранните висши училища

- За академичната 2022/2023 г. са командировани 31 преподаватели на основание ПМС № 44/14.03.2019 г.

- Получени са оценки за работата от приемащите университети на командированите преподаватели за 2022/2023 година чрез дипломатическите представителства зад граница и искания за командироване на нови преподаватели за академичната 2023/2024 г.

- Публикувани са две обяви за конкурси за свободните преподавателски места за академичната 2022/2023 г. Процедурите за подбор ще се проведат през м. юли 2023 г.

- Финансово, организационно и материално е подпомогнат 9. Международна интердисциплинарна конференция за студенти и докторанти българисти „Рах Еугораеа: гневът и мирът в европейската цивилизация. Български рефлексии“ (29.3-01.04.2023 г., Атина).

- Организационно е подпомогнат 8. Преводчески конкурс за студенти-българисти в Атинския университет, юни 2023 г.

Продукт/услуга № 3 - Организиране на летни езикови курсове за чуждестранни българисти

- Информацията за летните езикови курсове, организирани от СУ и ВТУ, е разпространена чрез дипломатическите представителства зад граница. Международните летни езикови курсове ще се проведат в периода 10.07-01.08.2023 г.

- Срокът за получаване на заявки за участие в летните езикови курсове със стипендия от МОН изтече на 10 май 2023 година. Получени и обработени са заявки за получаване на стипендии за участие от 27 страни от Европа и Азия. Изпратени са уведомителни писма чрез МВНР за потвърждения до отделните участници за получаване на стипендии;

- Изпратена е обобщена информация по страни и заявки на одобрените участници до СУ и ВТУ, които са получили стипендии за участие – общо 120 участници към 30.06.2023 г.;

- СУ и ВТУ са получили финансиране от МОН за организацията на летните курсове.

Продукт/Услуга № 4. Изпълнение на ангажиментите за функционирането на Тараклийския държавен университет (ТДУ)

- Изплащане на стипендии и издръжка за студентите от ТДУ в изпълнение на Споразумението между правителството на Република България и правителството на Р Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова.

Продукт/Услуга № 5. Участие в заседания на органите на ЕС (комитет по Програма УЦЖ, Комитет по образование и др.), Съвета на Европа, ЮНЕСКО и други международни организации

Представители на МОН участват в дейности на Европейската комисия и Съвета на Европа, подпомагащи изпълнението на националните политики и хармонизирането им в съответствие с европейските и международни документи (от м. март 2020 г. в електронна среда).

- Участие в дейността на Работна група „Висше образование“ към ЕК;
- Участие в дейности, свързани с алиансите от Европейски университети към ЕК;
- Участие в Комитета по образование към Съвета на ЕС;

Представители на МОН участват в съветите на инспекторите в Европейските училища тематични работни групи по програми на ЕК (Работна програма “Образование и обучение 2020”) и в партньорски визити в областта на училищното образование (от м. март 2020 г. в електронна среда); в Работната група „Модернизация на висшето образование“ към ЕК; в Експертна ad-hoc група към ЕК за трансформация на висшето образование и инициативата „Европейски университети“;

Изпълнени са и следните дейности:

- Подготовка и участие в редовни и онлайн срещи на Комитета по образование по време на Шведското председателство на Съвета на ЕС;
- Подготовка на участие в заседание на Група на високо ниво по образование и обучение, 23 - 24 януари 2023 г., Стокхолм;
- Подготовка и участие в заседание на Група на високо ниво по образование и обучение, 29-30.06.2023 г., Херес де ла Фронтера, Испания - първо събитие на Испанското председателство на Съвета на ЕС (01.07-31.12.2023 г.);
- Участие в хибридно заседание на Експертна група на Европейската комисия по програми Еразъм+ и Европейски корпус за солидарност (2021-2027) на 09.02.2023 г.;
- Присъединяване на Република България към Манифест на франкофонската научна дипломатия, изготвен от Конференцията на министрите, отговарящи за на висшето образование и научните изследвания във франкофонската научна общност, организирана от Университетската Агенция на Франкофонията (AUF);

Изготвени са следните становища:

- Изготвена и съгласувана Годишна програма за 2023 г. за участието на Република България в процеса на вземане на решения в Европейския съюз, и Шестмесечна програма с приоритетните за Република България теми и досиета по време на Шведското председателство на Съвета на ЕС (1 януари – 30 юни 2023 г.). Изготвен и съгласуван Доклад за участието в процеса на вземане на решения в Европейския съюз по време на Чешкото председателство на Съвета на ЕС (1 юли – 31 декември 2022 г.);
- Изпратено становище, след изготвен от Дирекция „Наука“ принос, по проект на предложение за Регламент на Европейския парламент и на Съвета относно установяване на рамка от мерки за укрепване на екосистемата на Европа за производство на технологии за чиста енергия;
- по приоритети на Република България в сектор „Образование“ и „Научни изследвания“ за периода на Испанското председателство на Съвета на ЕС;

- по Пътната карта (2023-2025) за присъединяването на Р България към ОИСР.

Изготвени, съгласувани и одобрени позиция на Република България/отчети за участие в:

- редовно заседание на Съвета на ЕС по образование, младеж, култура и спорт (Образование) на 7 март 2023 г, Брюксел;
- редовно заседание Съвета на ЕС по образование, младеж, култура и спорт 15-16 май 2023 г., Брюксел;
- Участие в заседание на Групата на координаторите за признаване на професионалните квалификации на 08 март 2023 г., в гр. Брюксел, Белгия.
- Участие в 30-тата Международна комисия на Националните СЕЕРУС звена, организирана от централния СЕЕРУС (Централноевропейската програма за обмен в университетското образование) офис в периода 29 март-01 април 2023 г. в гр. Виена, Австрия.

Участие в организирани от международни организации, конгреси, конференции, семинари, работни групи:

- Организиране и ръководене дейността на Координационната група за прилагане на реформите по Болонския процес;
- Участие в дейността на Работната група за развитие на Болонския процес;
- Участие в дейността на Управителния борд на Работната група за развитие на Болонския процес;
- Участие в Европейския регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR);
- Участие в дейности, свързани с Европейския университетски институт;
- Участие в Работната група по въпросите на висшето образование към ОИСР;
- Участие в работни групи по Дунавската стратегия;
- Участие в работни групи по ОЧИС;

Извършено е и следното:

- Подготовка на участието на заместник-министър Мария Гайдарова в онлайн среща на министрите на образованието на държавите членки на ЮНЕСКО, посветена на генеративния изкуствен интелект в образованието, 25 май 2023 г.;
- Изготвен проект на Пътна карта в частта за образование, по присъединяването на Република България към ОИСР, 2023-2025 г.;
- Проведен работен семинар на ОИСР (11-12 април т.г. в София, МОН) за представяне на програмата за индикаторите в образованието, както и на ключовата публикация на ОИСР Education at a Glance;
- Изготвен принос от страна на МОН по проучването на Директората за образование и умения на ОИСР относно националните политики и практики, на тема: Empowering all learners to go green, с оглед включването на България в съпоставителния анализ на политиките в изданието за 2023 година.

Продукт/Услуга № 6. Участие в международни инициативи в областта на професионалното образование и обучение и заседания на европейски мрежи (Европейската мрежа за осигуряване на качеството в ПОО, Европейската мрежа за създаване и развитие на европейска система за трансфер на кредити в ПОО, Европейската мрежа за развитие на политиката в областта на ориентирането през целия живот)

МОН чрез дирекция „Професионално образование и обучение“ участва в срещи на международни работни групи в областта на ПОО и УЦЖ.

През отчетния период е взето участие в следните онлайн срещи:

- 1 работна среща на Генералните директори по ПОО
- 1 работна среща на Консултативния комитет по ПОО (ACVT)
- 2 работни срещи в Европейска мрежа за осигуряване на качеството в ПОО
- Организиран са присъствено в София 2 международни семинара с ОИСР за стратегия за уменията в България.

Участието в международни консултативни формати в областта на професионалното образование и обучение допринася за успешното изпълнение на функциите, свързани с осигуряване на качеството в професионалното обучение.

НАПОО участва в международния образователен обмен чрез включване в работата на следните европейски мрежи и работни групи:

- Европейска съвещателна група по Европейската квалификационна рамка (EQF Advisory Group);
- Европейска мрежа за професионално ориентиране през целия живот CareersNet към CEDEFOP
- НАПОО е координатор на Европейската мрежа за обмен на информация, опит и експертиза в областта на ПОО ReferNet за България в периода 2020-2023 г.

През отчетния период експерти от специализираната администрация на агенцията са участвали в следните събития на европейско ниво:

- ✓ Refer Net partnership forum 24-25.05.2023 г.
- ✓ Making Skills Count Conference 8-9.06.2023 г.
- ✓ ‘Greennovation’ meets skills anticipation: policy lessons for making the green transition happen, 19.06.2023 г. CEDEFOP
- ✓ Cedefop’s conference on Microcredentials – a labour market megatrend 22-23.06.2023 г.
- ✓ „European Alliance for Apprenticeships High-Level Event 2023“, 26-27.06.2023 г.

Екипът на Агенцията участва активно и в различни онлайн проучвания, свързани с изготвянето на доклади на Европейската комисия за обучението на възрастни и професионалното образование и обучение.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Брой организирани образователно-научни делегации и учени за обмяна на опит съгласно двустранни договори	брой	12	нп
Брой организирани семинари, конференции, конкурси и участия в заседания на работни групи и комитети в изпълнение на работните програми на международни и национални организации	брой	20	6
Брой приети за обучение чуждестранни студенти, докторанти и специализанти по програмите за обмен	брой	200	93

Брой български лекторати в чужбина, финансирани по ПМС № 44/14.03.2019 г.	брой	35	31 – прогноза към 30.06.2023 г.
Брой чуждестранни българисти, посещаващи летни езикови курсове годишно	брой	150	120 - прогноза към 30.06.2023 г.
Брой организирани семинари, конференции, свързани с прилагането на Препоръката на Съвета за Европейска квалификационна рамка за учене през целия живот	брой	3	нп
Брой организирани специализации, квалификационни курсове, докторантури /за експерти и просветни кадри, учени	брой	50	нп
Подпомагане на Тараклийския университет - стипендии на студенти и издръжка	лева	300 000	154 672
Участие на експерти от НАПОО в международни мрежи - професионално ориентиране, европейска система за трансфер на кредити в ПОО, осигуряване на качеството в ПОО	брой	3	5

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Изпълняват се действащи международни, междуправителствени и междуведомствени програми, споразумения, спогодби, протоколи и др. в областта на образованието и науката;
- Организира се процедурата по приемане за обучение в България на чуждестранни студенти (за частичен и пълен курс на обучение), специализанти и докторанти, съгласно двустранни спогодби;
- Осъществява се обмен на студенти (частичен и пълен курс на обучение, участие в летни езикови курсове и семинари), преподаватели и изследователи за обмяна на опит и специализация, съгласно двустранни договори;
- Реализирано е участието на Р България в Програма СЕЕPUS III: Общо 180 мобилности: в т. ч. изходящи мобилности – 87 човека и входящи мобилности – 93 човека.
- Организирана и координирана е дейността на лекторатите в чуждестранни висши училища;
- Организирано е участието на чуждестранни българисти в летните езикови семинари през 2023 г.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Данни от МОН, НСИ, Информационната система на НАПОО, Публикации на Интернет-страница на НАПОО, свързани с дейността на Агенцията по посочените европейски мрежи и работни групи.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

Изпълняват се заложените показатели, вкл. по отношение на организацията и провеждането на семинари, конференции, конкурси и др.

По отношение на броя на лекторатите продължава тенденцията за слаб интерес от страна на кандидатите за участие в процедури за подбор на основание ПМС № 44/14.03.2019 г., въпреки приетите изменения в Наредбата за дългосрочните командировки в чужбина през 2022 г., касаещи подобряването на социалния статус на преподавателите по време на престоя им в чужбина и

създаване на адекватни стимули за повишаване на атрактивността на преподавателската дейност. Към 30.06.2023 г. има незаети преподавателски места за академичната 2022/2023 г. Броят на участниците в летните семинари също намалява, поради намаляването на общия брой студенти, които изучават български език в чуждестранни висши училища и липсата на участници от Русия и Беларус.

д) Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)

1700.02.03 Бюджетна програма „Международен образователен обмен“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	4 863 600	4 863 600	739 759
от тях за:			
Персонал	1 396 000	1 396 000	572 026
Издръжка	3 467 600	3 467 600	167 733
Капиталови разходи	0	0	0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	4 863 600	4 863 600	739 759
от тях за:			
Персонал	1 396 000	1 396 000	572 026
Издръжка	3 467 600	3 467 600	167 733
Капиталови разходи	0	0	0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	1 000 000	1 000 000	455 265
от тях за:			
<i>Стипендии по международни и двустранни споразумения и програми за образователен и културен обмен</i>	400 000	400 000	0
<i>Членски внос в Европейския университетски институт (EUI), Международния алианс за възпоменание на Холокоста и други</i>	300 000	300 000	292 711
<i>Средства по чл. 4 от Споразумение между правителството на Република България и правителството на Република Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова</i>	300 000	300 000	154 662
<i>Субсидии и други текущи трансфери за нефинансови предприятия</i>	0	0	7 892
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	0	0	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	1 000 000	1 000 000	455 265
Общо разходи по бюджета (I.+II)	5 863 600	5 863 600	1 195 024
Общо разходи (I.+II.+III.)	5 863 600	5 863 600	1 195 024
Численост на щатния персонал	18	18	16

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 1 195,0 хил. лв. и включва разходите на Министерството за предоставяните продукти/услуги по програмата.

Администрираните разходи са в размер на 455,3 хил. лв., в т.ч.: разходи по програма ЦЕПУС, платен членски внос за Асоциация Европейски регистър за осигуряване на качество във висшето образование (EQAR), към Европейския университетски институт-Флоренция, към Европейската агенция за специални потребности и приобщаващо образование, към Европейската мрежа за основни умения (European Basic Skills Network-EBSN), към Европейската федерация на работодателите в образованието за развитие на българистиката, средства за издръжка на обучение и за стипендии на студентите в изпълнение на чл. 4 от Споразумението между правителството на Република България и правителството на Република Молдова за подпомагане на Тараклийския държавен университет, Република Молдова.

е) Отговорност за изпълнението на програмата

В изпълнението на дейностите по програмата са ангажирани дирекциите „Международно сътрудничество“, „Висше образование“, „Професионално образование и обучение“ и „Образование на българите зад граница и училищна мрежа“ на МОН, Министерство на външните работи на Република България; Постоянно представителство на Република България към ЕС; Дипломатически представителства на Република България в чужбина; Дирекция „Професионална квалификация и лицензиране“ на НАПОО; български висши училища и научни организации. Международната дейност в МОН в сферата на училищното образование се осъществява основно от дирекция „Съдържание на предучилищното и училищното образование“.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.04 „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието”

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Изпълнението на целите, заложи в бюджетната програма през отчетния период е било насочено към:

- Увеличаване на средствата за научни изследвания и иновации чрез въвеждане на модел на финансиране, ориентиран към резултатите от научноизследователската дейност и тяхното приложение в обществото и икономиката.
- Оценка и анализ на научноизследователската и иновативна дейност на научните организации и висшите училища.
- Създаване на благоприятни условия за осъществяване на конкурентоспособни научни изследвания.
- Организация и функциониране на системата за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, уредени чрез Правилника за наблюдение и оценка на научноизследователската дейност, осъществявана от висшите училища, научните организации, както и на дейността на Фонд „Научни изследвания“.
- Изпълнение и развитие на национална пътна карта за научна инфраструктура, обвързана с приоритетите на Националната стратегия за развитие на научните изследвания и Иновационната стратегия за интелигентна специализация;

- Създаване на привлекателни условия за научна кариера, задържане на младите и таланти хора в науката, повишаване на интереса към научноизследователска дейност на ученици и студенти;
- Създаване на благоприятна среда за кариерно развитие на учените, подпомагане изграждането на ново поколение учени, насърчаване на мобилността и на възможностите за придобиване на повече умения и нови знания;
- Повишаване на трансфера на знания и иновации към икономиката и обществото и укрепване на връзката „наука – бизнес“;
- Насърчаване развитието на научните изследвания в приоритетни научни области, чрез изпълнение на Национални научни програми.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.04 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Оценка на развитието на националния научен потенциал

- Предоставени са годишните отчети за 2022 г. по изпълнението на бюджетните средства за наука, които се разпределят по Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност” и са предоставени разчетените за целта средства;
- Стартиране на дейностите по подготовка на оценката за 2022 г. за научноизследователските резултати на НО и ВУ, съгласно Правилника за наблюдение и оценка – изготвени писма до НО и ВУ за представяне на финансово-счетоводни справки за привлечени през отчетния период средства, организирано и проведено едно заседание на Комисията за оценка, обработване на постъпващи отчети, кореспонденция със заинтересовани организации по предоставяне на данни и т.н.;
- Стартиране на дейности по подготовка на Годишния доклад за наука за 2022 г.
- Разработен проект на нов закон за насърчаване на научните изследвания и иновациите;
- Подготовка на отчет за изпълнението на Оперативния план за изпълнение на първия етап на НСРНИ (2018-2022 г.), както и разработване на нов Оперативен план за изпълнение на втория етап (2023-2025 г.).

Продукт/услуга № 2 - Развитие на научната база за провеждане на съвременни и конкурентоспособни научни изследвания

- Изпълнение на Националната пътна карта за научна инфраструктура;
- Актуализиран състав на Постоянния комитет (ПК) за мониторинг и наблюдение на НПКНИ. Проведено заседание на ПК през март 2023 г. Извършено частично финансиране на две научни инфраструктури, ESS и SHARE за извършването на неотложни изследвания, чрез процедура по одобряване на средства от ЦБ. Проведени срещи и разговори с ИА ПО и с координатори на научни инфраструктури от НПКНИ с цел реализиране на техни обединения, отговарящи на

приоритетните направления на ИСИС, попадащи в слабо развитите райони и имащи отношение към изпълнението на ангажиментите на България по Зелената сделка, синята, нисковъглеродната и кръговата икономика и морските изследвания с цел тяхната подкрепа по ПНИИДИТ. Участия онлайн и на място в работни групи, Съвети и Общи събрания на европейски консорциуми с българско участие и научни инфраструктури;

- Администриране на участието на България в Европейски консорциуми за научна инфраструктура - кореспонденция, подготовка и участие във видеоконферентни срещи във връзка с участието на България в ERIC;
- Изготвяне на доклади по постъпили крайни или междинни отчети по споразумения за финансиране на обекти от НПКНИ;
- Подготвена Годишна оперативна програма на Фонд „Научни изследвания“ (ФНИ) за 2023 г.;
- Участие в заседанията на Изпълнителния съвет на Фонд „Научни изследвания“;
- Популяризиране на дейностите по проектите, финансирани от ФНИ;
- Текуща оценка на междинни и крайни отчети по проекти от 3 национални програми - за върхови изследвания и хора за развитие на европейска наука (Вихрен 2019 и Вихрен 2021) и Петър Берон и наука и иновации в Европа (Петър Берон и НИЕ) чрез които се финансират на национално ниво проекти, получили висока оценка за научно качество в конкурси на Европейския научен съвет и на програмата Мария-Склодовска Кюри на Рамковата програма за научни изследвания и иновации на ЕК „Хоризонт 2020“;
- Обявени са следните конкурси: Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания – 2023 г.; Конкурс „Българска научна периодика – 2024 г.“; Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти – 2023 г.; Конкурс по национална научна програма „Петър Берон и НИЕ“; Участие в европейски и международни научни програми и проекти – ЕРА-Нет; Разширяване на международното научно сътрудничество и популяризиране на достиженията на български учени чрез съфинансиране организирането на международни научни форуми в България и участието на български научни колективи в КОСТ акции;
- Осигурени са допълнителни средства за изпълнение на работния план на ФНИ в по-голям обем, вкл. изпълнение на програмите „Петър Берон и НИЕ“ (включително обявяване на нов конкурс тази година), ВИХРЕН и ВИХРЕН-2021 (финансиране на текущите проекти), а също и обявяване на Конкурс за фундаментални научни изследвания; Изготвени и обсъдени Насоки за кандидатстване по няколко конкурса: Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания-2023 г.; Конкурс „Българска научна периодика – 2024 г.“; Конкурс за финансиране на фундаментални научни изследвания на млади учени и постдокторанти-2023 г.;
- Текуща оценка на междинни и крайни отчети по стандартните конкурси на ФНИ за финансиране на фундаментални научни изследвания, както и за финансиране на международни инициативи и двустранно сътрудничество. Комисията по възраженията разгледа подадените възражения и след оценка от супероценител и с решение на ИС финансира шест проектни предложения според процедурата, определена в Правилника на ФНИ.

Продукт/услуга № 3 - Повишаване на общественото значение на науката

- Организиран и проведен Национален конкурс „Млади таланти” 2023 г., целта на който е разработване и представяне на научни проекти във всички области на научното познание;
- Проведено събитие за връчване на ежегодните награди за наука „Питагор” за съществен принос в развитието на науката, което е излъчено по БНТ;
- Стартирала организация на Фестивал на науката в градовете Варна и София;
- Периодично актуализиране на информацията на Портала за наука на МОН
- Изпълнение на Механизма за възлагането и изпълнението на научни консултации от Българската академия на науките (ПМС № 3/10.01.2020 г.). Постъпили са 6 заявки, като са възложени 4 бр.

Продукт/услуга № 4- Осъществяване на научни изследвания в приоритетни научни области

- Участие в международни конкурси по програми ЕРА-Нет и финансиране на одобрените проекти;
- Администриране изпълнението на Националните научни програми (ННП) и програми в областта на повишаване изследователския капацитет в математическите науки, връзката образование-наука, стимулиране на публикационната активност на изследователите и стимулиране на младите учени и докторантите, програма за полярни изследвания.
- Актуализиран състав на Надзорен съвет за наблюдение на ННП;
- Стартирало изпълнение на ННП „Млади учени и постдокторанти -2“;
- Провеждане на текущи процедури за съфинансиране на проекти по програмата КОСТ и международни научни форуми в България;
- Разглеждане на финансовите и научните отчети на проектите по Национална програма „Европейски научни мрежи“, стартирали своето изпълнение през 2020 г. и 2021 г., и работните програми и финансови планове на тези от тях, които се изпълняват през 2022 г. и 2023 г.

е) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование-наука-бизнес, като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Оценка и анализ на резултатите от научноизследователската дейност, осъществявана от научните организации и на дейността на Фонд „Научни изследвания“	Брой	1	нп
Абонамент за достъп до наукометрични бази данни Web of Science	Брой	2	2
Отчети по изпълнението на Наредбата за условията и реда за оценката, планирането, разпределението и разходването на средствата от държавния бюджет за финансиране на	Брой	33	33

присъщата на държавните висши училища научна или художественотворческа дейност			
Висши училища включени в Списъка на изследователските висши училища	Брой	9	10
Подкрепа за национални научни инфраструктури	Брой	30	2
Проведени състезания за млади таланти	Брой	2	1
Разработване и прилагане на национални научни програми в приоритетни области – изградени сътрудничества между НО и ВУ	Брой	18	16
Изготвяне на становища или извършване на научни изследвания по заявка на държавни или местни органи и определящ управленските решения, които задължително изискват предварително провеждане на насочено научно изследване или становище от компетентна научна организация, звено или учен	Брой	10	4
Финансирани проекти по регулярни конкурси	Брой	150	нп
Подпомагане издаването на български периодични научни издания на конкурсен принцип	Брой	55	-
Развитие на научния потенциал и научните организации чрез подкрепа за създаване на научни групи, водещи в световен мащаб чрез изпълнение на Национална научна програма ВИХРЕН	Брой	6	-
Развитие на научния потенциал и научните организации чрез привличане на висококвалифицирани учени чрез изпълнение на Национална научна програма Петър Берон и НИЕ	Брой	5	-
Популяризиране и информиране научната общност и обществото за постиженията в науката и резултатите от проектите, финансирани от ФНИ	Брой	5	нп
Задълбочаване на двустранното научно сътрудничество чрез финансиране на проекти на конкурсен принцип	Брой	50	15
Участие в европейски и международни научни програми и бюджети – ЕРА-Нет и други	Брой	10	3
Съфинансиране на участието на български научни колективи в КОСТ акции	Брой	20	15
Разширяване на международното научно сътрудничество и популяризиране на постиженията на български учени чрез съфинансиране организирането на международни научни форуми в България	Брой	40	35
Отчет, оценка и анализ на резултатите от дейностите на ФНИ по проекти на ВУ и НО	Брой	1	нп

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

Показателите измерват стратегическата цел на политиката за превръщането на науката в България в основен фактор за развитието на икономика, базирана на знанието и иновационните дейности, изграждане на конкурентоспособна национална научна инфраструктура като елемент

от Европейското изследователско пространство, засилване на интеграцията между образование, научни изследвания и иновации, както и модернизация на научните организации и повишаване статута на учения в обществото.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информация за данните по показателите за полза/ефект са предоставяни от БАН, ВУ, ССА, научни организации, министерства и ведомства, европейски и международни програми и организации.

г) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

- Липса на устойчивост и прогнозируемост на инвестициите в научноизследователската и развойна дейност;
- Необходимост от време за прилагане и анализ на резултатите от въведени изменения в нормативната база - Оперативен план към Националната стратегия за развитие на научните изследвания, Национални научни програми, реформи в резултат на препоръки от партньорската проверка на ЕК по отношение системата за оценяване на научната дейност и др.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)*

1700.02.04 Бюджетна програма „Оценка и развитие на националния научен потенциал за изграждане на устойчива връзка образование - наука - бизнес като основа за развитие на икономика, базирана на знанието“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	408 134 300	417 179 173	150 484 505
от тях за:			
Персонал	260 731 000	264 393 777	105 585 968
Издръжка	124 763 000	128 503 638	36 962 854
Капиталови разходи	22 640 300	24 281 758	7 935 683
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	22 666 300	22 666 300	4 167 326
от тях за:			
Персонал	2 315 800	2 315 800	851 331
Издръжка	20 350 500	20 350 500	3 309 577
Капиталови разходи	0	0	6 418
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	385 468 000	394 512 873	146 317 179
от тях за:			
Персонал	258 415 200	262 077 977	104 734 637
Издръжка	104 412 500	108 153 138	33 653 277
Капиталови разходи	22 640 300	24 281 758	7 929 265
<i>от тях за:</i>			
<i>Българската академия на науките и Селскостопанска академия</i>	<i>290 813 100</i>	<i>299 857 973</i>	<i>127 564 041</i>
<i>Държавните висши училища</i>	<i>65 672 000</i>	<i>65 672 000</i>	<i>8 234 914</i>
<i>Други министерства и ведомства</i>	<i>28 982 900</i>	<i>28 982 900</i>	<i>10 518 224</i>

II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	435 100	435 100	449 614
<i>от тях за:</i>			
<i>Членски внос по Меморандума за разбирателство за поддръжка и експлоатация на CMS детектора между Република България и Европейската организация за ядрени изследвания</i>	367 600	367 600	327 803
<i>Награди научни конкурси</i>	67 500	67 500	64 500
<i>Финансиране на научни изследвания на проектно конкурсен принцип</i>	0	0	57 311
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	314 335 600	314 383 542	41 837 035
<i>от тях за:</i>			
<i>Членски внос</i>	3 441 700	3 441 700	2 381 297
<i>Стипендии на докторанти</i>	37 486 800	37 300 800	18 646 364
<i>Национална стратегия за развитие на научните изследвания в Република България 2017 - 2030, вкл. Националната пътна карта за научна инфраструктура и национални научни програми</i>	89 107 000	89 107 000	0
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	170 573 000	170 806 942	20 809 374
<i>Други средства от ЕС и средства по международни програми и други договори</i>	13 727 100	13 727 100	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	314 770 700	314 818 642	42 286 649
Общо разходи по бюджета (I.+II)	23 101 400	23 101 400	4 616 940
Общо разходи (I.+II.+III.)	722 905 000	731 997 815	192 771 154
Численост на щатния персонал	24	24	23

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 192 771,2 хил. лв. Разходите по бюджета на МОН са в размер на 4 616,9 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. От тях администрираните разходи са в размер на 449,6 хил. лв. и включват разходите за награди за класирани участници в Националния конкурс „Млади таланти“ и Награди за наука "Питагор", платен членски към Европейската организация за ядрени изследвания по Меморандума за разбирателство за поддръжка и експлоатация на CMS детектора, както и предоставени субсидии от Фонд „Научни изследвания“ по договори за научни изследвания.

Разходите по други бюджети допринасящи за изпълнение на целите на програмата са в размер на 188 154, 2 хил. лв. и включват разходите за отчетния период по бюджета на Българската академия на науките, на държавните висши училища, на Селскостопанска академия, на НИМХ на Националния център по трансфузионна хематология, на Националния център по радиобиология и радиационна защита, Националния център по обществено здраве и анализи и на Националния център по заразни и паразитни болести. Администрираните разходи по други бюджети са в размер на 41 837,0 хил. лв. и включват разходите за членски внос и за стипендии за докторанти по бюджетите на БАН, ДВУ, ССА, НЦОЗА и НЦЗПБ, както и отчетените към 30.06.2023 г. разходи по сметки за средствата от Европейския съюз (форми КСФ и ДЕС).

e) *Отговорност за изпълнението на програмата*

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекция „Наука” в МОН, Фонд „Научни изследвания“. В изпълнението на програмата участват и БАН и ДВУ.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.02.05 „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“

a) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Изпълнението на целите, заложен в бюджетната програма през 2023 г. е било насочено към:

- Активно участие в европейските и международни научни организации, което подпомага обмена на учени и знания с възможност за достъп до най-съвременните научни съоръжения, координация на програма Хоризонт Европа, координиране на националната контактна мрежа, организиране и участие в специалните програми и инструменти на Хоризонт Европа;
- Действия по сформирание на организационна структура – представители в Програмни комитети и контактна мрежа на национално ниво по Рамкова програма (РП) „Хоризонт Европа“;
- Участие в заседания на стратегическата конфигурация на РП „Хоризонт Европа“;
- Участие в регионални научни инициативи и изпълнение на дейности, свързани с европейски макростратегии, в т.ч. Дунавската стратегия;
- Поддържане на двустранното научно-техническо сътрудничество и разширяване обхвата на държавите, с които България поддържа научни връзки;
- Стимулиране на членството в престижни международни научноизследователски организации и инфраструктури като един от способите за достъп до световно знание и работа с последно поколение съоръжения;
- Координация на дейности, произтичащи от подписаното между МОН и Международната банка за възстановяване и развитие Споразумение за предоставяне на консултантски услуги за Преглед на публичните разходи в областта на науката, технологиите и иновациите и Подкрепа за изграждане на основан на доказателства подход по отношение на Националната стратегическа рамка за образование до 2030 г.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

По Програма 1700.02.05 са предоставени следните продукти/услуги:

Продукт/услуга № 1 - Интернационализация на българската наука и интегрирането ѝ в европейското изследователско пространство

- Участие в Тематична работна група за разработване на ПНИИДИТ и ПИК 2021-2027 г.;
- Участие в „Програма за ускоряване на икономическото възстановяване и трансформация чрез наука и иновации“ по Националния план за възстановяване и устойчивост;
- Участие в състава на Комитета за наблюдение на ОП „Иновации и конкурентоспособност“ 2014-2020 и ОП „Инициатива за малки и средни предприятия“ 2014-2020 г.;
- Дейности, свързани с присъединяването на България към Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

- Попълване на STIP compass – платформа за националните политики за научни изследвания и иновации на държавите-членки на ЕС;
- Участие в заседанията на Комитета за научна и технологична политика на ОИСР.
- Изпълнение на Българо-швейцарска програма за повишаване на квалификацията млади учени в областта на хуманитарните науки.
- Програмиране и договаряне на три Българо-швейцарски програми – многостранни научни проекти, научен обмен с Швейцария за докторанти и пост докторанти и грантова схема за завръщане в България на български учени, работещи в Швейцария.
- Организиране и участие в заседанията на Съвета по конкурентоспособност, част „Научни изследвания“; Изготвени национални позиции и изказвания;
- Подготовка и участие в заседанията на ЕРАК и форума на ЕРА;
- Изготвяне на Рамкови позиции, указания за КОРЕПЕР I, материали за заместник-постоянния представител в ППРБЕС;
- Изготвяне на опорни точки и докладване пред СЕВ;
- Организиране и провеждане на заседание на РГ за SEEIIST;
- Участие в заседание на РГ към ОЧИС;
- Координация на участието на българските учени в Програмата за Научно и технологично сътрудничество COST;
- Подготовка и одобряване на позиции за заседание на Съвета на ЦЕРН; Обсъждане на правилник за дейността на комисията.

Продукт/услуга № 2 - Интегриране в глобалната информационна научна мрежа

- Координиране и участие в комитети, работни групи и др. към ЕК; Участие в стратегическите конфигурации на Програмните комитети на РП „Хоризонт Европа“;
- Актуализация на състава на Националната контактна мрежа по „Хоризонт Европа“;
- Координация относно номинации за одобряване на гаранции в ограничени конкурси по „Хоризонт Европа“;
- Процедура на избор на нов Национален координатор на Рамковата програма на ЕС за научни изследвания и иновации;
- Дейности, свързани с изпълнение на Националния план за отворена наука в това число за публикуване в списания на Елзевир и събитие с ЕК в България заедно в EOSC Steering board - координация на публикуването в отворен достъп в списания на Елзевир;
- Участие в управителния съвет на Европейския облак за отворена наука;
- Участие в европейския проект RICH Europe;
- Подготовка на становища по проекти на Програми и Споразумения за двустранно сътрудничество и справки за предстоящи срещи. Участие в подготовка и актуализиране на Програми и Споразумения за двустранно сътрудничество и предоставяне на становища и справки относно двустранните отношения в областта на научните изследвания. Предоставяна информация на научни организации относно предстоящи научни инициативи;
- Координиране на осигурените национални абонаменти до бази данни с пълнотекстова и наукометрична информация – Web of Science, SCOPUS, ScienceDirect; Подновен абонамент и

осигурен тригодишен достъп на научната общност до базите данни с научна и наукометрична информация на Elsevier.; Регулярни дейности по одобряване публикуването на отворен достъп в изпълнение на три годишния трансформативен договор с Елзевир; Преговори относно втори анекс към основния договор с Елзевир.

Продукт/услуга № 3 - Създаване на привлекателни условия за научна кариера, професионално израстване и квалификация на учениците

Осигурено членството в международни научни организации и европейски консорциуми за научна инфраструктура. Периодични експертни участия в управляващите органи на по-долу изброените организации и подкрепа на български учени за участие в:

Антарктическата програма;

ОИЯИ – Дубна - Участие в заседания на комисията за Дубна към АЯР;

ЦЕРН - Провеждане на заседание на комисията за ЦЕРН и одобряване на позиция;

ФУЛБРАЙТ; ИТЕР; КЛАРИН ЕРИК; Euro-Bio Imaging; Грид инициативата;

Euro-Argo; VBMRI; ESS; EURO Argo ERIC; SHARE; ACTRIS; DARIAH;

EPOS; EATRIS; DISSCO; ELI; Ana EE – ERIC ; LOFAR; Life Watch

Продукт/услуга № 4 - Осигуряване на информация и документация за постиженията в науката, технологиите и иновациите и подготовка на продукти в печатна и/или електронна форма (дейностите се изпълняват от Националния център за информация и документация (НАЦИД))

- През 2023 г. НАЦИД дава възможност на своите потребители да използват информационните ресурси, създавани и съхранявани в центъра, както на място, така и чрез уеб – сайта на центъра. Предоставян е и Интернет достъп до европейски и световни информационни и библиотечни центрове. Центърът обслужва потребителите си и чрез Системата от европейски библиотеки /SUBITO/ за доставка на документи и копия от първоизточници, липсващи в страната.
- Предоставяне и обслужване на потребителите чрез Системата от европейски библиотеки /SUBITO/ за доставка на документи и копия от първоизточници, липсващи в страната.
- Като потребител на софтуера и услугата, и като пълноправен член в системата COBISS.BG, НАЦИД изгражда локална база данни в кооперираната онлайн библиографска система COBISS.BG в сътрудничество с Националната библиотека „Св. Св. Кирил и Методий“.
- И през отчетния период НАЦИД продължава поддържането на Регистър на академичния състав и защитените дисертационни трудове съгласно чл. 2а от Закона за развитието на академичния състав в Република България и Регистъра за научната дейност.
- Предоставяни от НАЦИД са аналитична и библиографска информация на МОН, Народното събрание, администрацията на президента, Министерския съвет и други институции, юридически лица и граждани.
- През отчетния период в НАЦИД функционира националното хранилище и портала за достъп до отворени данни с научна информация /bpos.bg/.
- В НАЦИД функционира информационен портал „Национална педагогическа мрежа“ в изпълнение на Националната стратегия за развитие на педагогическите кадри 2014–2020.

2) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Брой проекти, финансирани от различни европейски и национални програми	Брой	100	30
Брой Европейски и международни научни организации, в които България участва	Брой	5	4
Участие в европейските научни инфраструктури	Брой	15	15
Разширяване на двустранното сътрудничество – сключени нови споразумения и подписани програми	Брой	2	0
Брой акции по програма COST (Програма за европейско сътрудничество в науката и технологиите), в които България се присъединява годишно	Брой	20	15
Подкрепа за стипендии и академичен обмен за млади български учени между България и Конфедерация Швейцария	Брой	7	7
Повишаване видимостта на научните резултати, публикувани във високо реномирани научни списания, посредством осигуряване на свободен читателски достъп	Брой	2000	1200
Разработване и осъществяване на дейности за популяризиране на науката и научните изследвания сред обществото с участие на водещи учени от различните области на науката	Брой	2	1
Поддържане на абонамент за достъп до световни пълнотекстови бази данни с научна информация SCOPUS и SciVal	Брой	3	3
Предоставяне на документи от библиотечния фонд и бази данни	Брой	1500	939
Изготвяне на библиотечно-информационни справки в бази данни	Брой	150	66 -12 писмени+54 темат. за читатели
Предоставяне на документи по междубиблиотечно заемане	Брой	500	208
Предоставяне на копия от оригинални документи	Брой	20 500	10 015
Вписани заявки в Регистъра за научната дейност	Брой	1500	952
Издадени справки за цитирания на публикации/импакт фактор на научни периодични издания	Брой	100	126

➤ *Кратко описание на показателите за изпълнение*

- Координация на регионалните, европейските и трансевропейските научни иновационни програми;
- Участие в международни програми и инициативи на учени;
- Подкрепа за участие на българските учени в европейски и международни програми;
- Включване в международни научни мрежи и осигуряване на достъп до световни бази данни и обмен на информация на научни знания.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информация за данните по показателите за полза/ефект са предоставяни от МОН, НАЦИД, европейски и международни програми и организации.

д) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

- Липса на устойчивост и прогнозируемост на инвестициите в научноизследователската и развойна дейност;
- Необходимост от време за прилагане и анализ на резултатите от въведени изменения в нормативната база - Оперативен план към Националната стратегия за развитие на научните изследвания, Национални научни програми, реформи в резултат на препоръки от партньорската проверка на ЕК по отношение системата за оценяване на научната дейност и др.

д) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)*

1700.02.05 Бюджетна програма „Координация и мониторинг на научния потенциал за интегриране в европейското изследователско пространство и глобалната информационна мрежа“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	12 088 500	12 088 500	8 844 215
от тях за:			
Персонал	1 492 300	1 492 300	643 432
Издръжка	10 596 200	10 596 200	8 200 783
Капиталови разходи	0	0	0
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	12 088 500	12 088 500	8 844 215
от тях за:			
Персонал	1 492 300	1 492 300	643 432
Издръжка	10 596 200	10 596 200	8 200 783
Капиталови разходи	0	0	0
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	11 706 500	11 706 500	10 785 575
от тях за:			
<i>Споразумение между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати</i>	2 010 700	2 010 700	2 010 668
<i>Членски внос в Европейската организация за ядрени изследвания (ЦЕРН), Обединения институт за ядрени изследвания в Дубна, Програма Евратом и др.</i>	9 471 700	9 471 700	8 774 907
<i>Средства за Македонския научен институт</i>	100 000	100 000	0
<i>Програма за стипендии и академичен обмен за млади български учени и дейности на българската диаспора в областта на хуманитарните и социалните науки - РМС №738/15.10.2018 г.</i>	124 100	124 100	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	888 047
<i>Средства от Европейски фондове и програми - Европейските структурни и инвестиционни фондове и</i>	0	0	888 047

Общо администрирани разходи (II.+III.):	11 706 500	11 706 500	11 673 622
Общо разходи по бюджета (I.+II)	23 795 000	23 795 000	19 629 790
Общо разходи (I.+II.+III.)	23 795 000	23 795 000	20 517 837
Численост на щатния персонал	40	40	36

Общият размер на отчетените разходи по програмата е 20 517,8 хил. лв. и включват разходите на Министерството и ВРБ за предоставяните продукти/услуги по програмата. От тях администрираните разходи са в размер на 10 785,6 хил. лв. и включват: плащания по Споразумението между правителството на Република България и правителството на Съединените американски щати относно Българо-американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“, плащания за членски внос в Европейската организация за ядрени изследвания ЦЕРН, в Обединения институт за ядрени изследвания (ОИЯИ), гр. Дубна за 2022 г., членски внос за участие на България в CLARIN ERIC, в паневропейска научна инфраструктура LifeWatch ERIC, към консорциума за транслираща медицина EATRIS – ERIC, към Euro-BioImaging ERIC, , както и за участие в Комитета за научна и технологична политика (CSTR) в Организацията за икономическо сътрудничество и развитие (ОИСР).

е) Отговорност за изпълнението на програмата

Дейностите по програмата се извършват от дирекция „Наука“ на МОН и НАЦИД.

Преглед на изпълнението на бюджетна програма 1700.03.00 „Администрация“

а) Описание на степента на изпълнение на заложените в програмата цели

Програмата цели да подпомага предоставянето на продуктите/услугите за постигането на заложените цели във всички области на политиките на Министерството на образованието и науката и да създава условия за изпълнението на всички бюджетни програми, включени в структурата на програмния бюджет на Министерството на образованието и науката.

Осъществените дейности допринасят за нормалното функциониране на администрацията, развитие на компетентностите и усъвършенстване на административния капацитет на МОН, обезпечаване и повишаване ефективността на осъществяваните работни процеси, с което се подпомага изпълнението на всички бюджетни програми.

С оглед усъвършенстване и оптимизиране на работните процеси и дейности в МОН, както и във връзка с настъпили промени в нормативните актове и административни документи през отчетния период (01.01.2023 г. – 30.06.2023 г.) са изготвени/актуализирани следните вътрешни актове:

- Правила за подбор на служители за осигуряване на дейностите по изпълнение на оперативните споразумения по чл. 4а, ал. 1 от Постановление № 157 на Министерския съвет от 07.07.2022 г. за определяне на органите и структурите, отговорни за изпълнението на Плана за възстановяване и устойчивост на Република България, и на техните основни функции в МОН, утвърдени със Заповед № РД 09-613/ 21.03.2023 г.

- Вътрешни правила за подбор на експерти за участие в екипи за организация и управление и за избор на експерти в териториални екипи за организация и управление на проекти,

финансирани по Програма „Образование“ 2021-2027 г., утвърдени със Заповед № РД 09-644/21.03.2023 г.

- План и график за провеждане на проучвания и измерване на удовлетвореността на потребителите от административното обслужване по прилаганите методи за обратна връзка през 2023 г., утвърдени със Заповед № РД 09-674/24.03.2023 г.

- Вътрешни правила на Министерството на образованието и науката за защита на лицата, подаващи сигнали или публично оповестяващи информация за нарушения, утвърдени със Заповед № РД 09-1035/ 15.05.2023 г.

- Вътрешни правила за оборота на електронни документи и документи на хартиен носител в Министерството на образованието и науката, утвърдени със Заповед № РД 09-2890/21.10.2020 г., изменени със Заповед № РД 09-3568/17.12.2020 г., допълнени със Заповед № РД 09-3074/11.10.2021 г. и със Заповед № РД 09-3768/05.08.2022 г., изменени и допълнени със Заповед № РД 09-4425/15.09.2022 г., със Заповед № РД 09-5810/ 30.11.2022 г. и със Заповед № РД 09-1058/19.05.2023 г. на министъра на образованието и науката.

- Заповед № РД 09-1122/25.05.2023 г. относно организиране на ефективен контрол по спазване на работното време в Министерството на образованието и науката.

б) Продукти/услуги, предоставяни по програмата – описание на постигнатите резултати и изпълнените дейности за тяхното предоставяне

За периода от 01.01.2023 г. до 30.06.2023 г. са реализирани дейности по изпълнението на следните продукти/услуги:

- **Провеждане на информационната политика на Министерството на образованието и науката**

През 2023 г. са осъществени дейности по планиране и провеждане на информационната и комуникационната политика на МОН, в т.ч. връзки с медиите и други външни потребители с цел осигуряване на прозрачност и публичност в работата на Министерството и повишаване на обществената подкрепа относно политиките и осъществяваните от МОН програми, стратегии и дейности. Организиран са пресконференции и брифинги. Оказано е съдействие на медиите в подготовка на интервюта, радиопредавания и телевизионни репортажи.

През отчетния период са организирани 5 пресконференции за представяне на:

1. Представяне на новите проекти по програма „Образование“ и стартиране на първия от тях „Успех за теб“;

2. За процедура „Училищна STEM среда“ по Националния план за възстановяване и устойчивост;

3. За разясняване на възможностите за привличане на медиатори в училищата;

4. Среща с представители на медиите по повод отчитане на екипа на проф. Пенев и бъдещи приоритети;

5. Представяне на екип и приоритети на екипа на министър Цоков.

Проведени са 4 информационна кампания по теми:

1. Провеждане на държавни зрелостни изпити (1 бр.) и национално външно оценяване (1 бр.);
 - Организация на публичното теглене на изпитните варианти

- Текущо отразяване на изпитните дни по места
 - Оповестяване на резултатите
 - Отговори на въпроси по мейл и във FB
2. За разясняване на кандидатстването по процедура „Училищна STEM среда“;
 3. Разясняване на промените при учебните програми по общообразователните предмети от I до X клас, публикувани за публично обсъждане.

Организиран са и 3 събития: за връчване на наградите „Св. Иван Рилски“ в Рилски манастир – 11 май 2023 г.; връчване на награди „Питагор“ – 19 май 2023 г.; за отбелязване на 24 май – Деня на българската просвета и култура и на славянската писменост

Подготвени и публикувани са множество актуални материала (новини) на сайта на МОН, в рубриката „Добрата новина“, на страницата на МОН във FB и в информационния канал във Viber. Изготвени са 46 съобщения до средствата за масово осведомяване (СМО) към пакети от документи за МС.

Осъществява се постоянен контакт с министерства, агенции и посолствата на чужди държави в България и с представителствата на водещи сдружения, организации и финансови институции във връзка с уреждане на протоколни и делови срещи с ръководството на МОН.

- **Анализ на потребностите, планиране и осъществяване на обучението на персонала**

Координират се, организират се и се осъществяват планираните за 2023 г. обучения на служителите (в ИПА). Своевременно се обучават новопостъпилите служители в МОН и се оказва необходимата методическа подкрепа за работа със Системата за управление на документооборота и работния поток в МОН.

- **Организиране и провеждане на конкурси за назначаване на държавни служители**

Организиран и проведен са конкурси и подбори при мобилност по чл. 81а от Закона за държавния служител (ЗДСл) за заемане на свободни длъжности в МОН и в РУО по реда на Закона за държавния служител и Наредбата за провеждане на конкурсите и подбора при мобилност за държавни служители. Извършена е организация и координация, в това число и методическа подкрепа на РУО, за реализиране на дейностите във връзка с провеждане на конкурсни процедури и процедури за конкурентен подбор за заемане на свободни длъжности в МОН и в РУО.

- **Изготвяне на индивидуалните административни актове и документи по възникването, изменението и прекратяването на служебните и трудовите правоотношения;**

Изготвени са индивидуалните административни актове и документи, свързани със служебните и трудовите правоотношения – своевременно и законосъобразно са изготвени и връчени заповеди, трудови договори и допълнителни споразумения, свързани с възникването, изменението и прекратяването на служебните и трудовите правоотношения.

- **Деловодно обслужване и архивиране на приключените преписки**

Организирана и осъществена е деловодната обработка в МОН. Всички получени документи на хартиен и на електронен носител са регистрирани в Системата за управление на документооборота и работния поток Eventis R7, насочени са по компетентност и са изпратени до

адресатите/получателите по електронен път и/или на хартиен носител. Своевременно са извършени външни и вътрешни куриерски дейности.

Осъществени са всички дейности по класиране и архивиране на документите на министерството. Извършени са справки по искане на ръководството и дирекциите на МОН. Своевременно са изпълнени всички постъпили заявки за предоставяне на копия на документи и са изготвени заверени копия на документи, съхранявани в учрежденския архив.

- **Административно обслужване на юридически и физически лица**

Осигурена е публичност и прозрачност на работата на администрацията и предоставяните услуги от МОН, като е актуализирана и публикувана подробна информация за потребителите на интернет страницата на Министерството. Осъществени са дейности за повишаване информираността на потребителите чрез поддържане на актуална информация в Регистъра на услугите, за предоставяните от МОН административни услуги.

Осъществена е обратна връзка при предоставяне на административни услуги, като е изготвено и публикувано на интернет страницата на МОН изследване от анкетното проучване на удовлетвореността на потребителите. Предоставена е възможност на потребителите да изразят впечатлението си от административното обслужване и отправят препоръки за подобряване по електронен път.

Проведени са консултации с организации – потребители на административни услуги на Министерството и са проучени възможностите за реализиране на постъпилите предложения във връзка с обсъждане на анализирания информация от обратната връзка и резултатите от измерването на удовлетвореността на потребителите.

Обобщена е информацията от дирекции на МОН за предприетите през 2022 г. действия за подобряване на процеси или процедури по предоставяне на административни услуги/режими. Проведено е заседание на експертната комисия за отчитане на удовлетвореността на потребителите на административни услуги и подобряване на административното обслужване в МОН.

Разработен е *Годишен доклад за оценка на удовлетвореността на потребителите от административното обслужване в Министерството на образованието и науката през 2022 г.*, обществено достъпен на електронната страница на МОН.

Предприети са мерки за осигуряване на служебен достъп и права за работа с данни в НЕИСПУО на допълнително определени служители от отдел АОС, с цел навременното обезпечаване и осигуряване на взаимозаменяемост при изпълнението дейностите по интегриране на данни и изображения на издаваните от МОН удостоверения за присъдено звание „лауреат“ и служебни бележки за постигнати отлични резултати от национален кръг на олимпиадите в Регистъра на документите за завършено основно образование, средно образование и/или придобита степен на професионална квалификация.

Осигурен е служебен достъп до Регистъра на всички действащи, прекъснали и завършили студенти и докторанти на длъжностните лица от отдел АОС, пряко отговорни за извършването на проверките за автентичност на образователни и удостоверителни документи.

Реализирани са подобрения за достъп до вътрешните електронни услуги № 2893 и № 2894 чрез попълване на специализирани заявления през потребителския профил на общински и

държавни органи в ССЕВ. Популяризиране на нововъведението - изготвена и публикувана информация на сайта на МОН и на сайта на МЕУ.

Изготвен и изпратен в Министерския съвет е отчет с въведена информация за МОН относно изпълнението на мярка от РМС № 704/2018 г., свързана с издаването на кандидат-студенти чужденци визи за дългосрочно пребиваване (виза вид "D") по електронна поща.

- **Счетоводно обслужване и отчетност на Министерство и на системата на образованието, изготвяне на периодични оборотни ведомости, подготовка на годишен баланс, счетоводно и касово обслужване на структурните звена**

1. Счетоводно и касово обслужване, отчетност на Министерство на образованието и науката и системата на образованието:

1.1. Изготвени и представени са в Сметна палата и МФ Годишен финансов отчет на Министерството, системата, ДВУ и БАН за 2022 г. Изготвени и представени в МФ са месечни отчети за касовото изпълнение на бюджета, на сметките за средства от ЕС и на сметките за чужди средства на МОН. Изготвени и представени в МФ и Сметна палата са тримесечен отчет за касовото изпълнение, оборотни ведомости и друга отчетна информация към 31.03.2023 г. за Министерството, системата, ДВУ и БАН. Изготвен е тримесечен отчет за ведомствените и администрирани разходи по програми към 31.03.2023 г. и годишен отчет за 2022 г.

1.2. Извършени плащания към фирми, доставчици и други съгласно сключени договори и доклади. Осъществен контрол на извършените плащания и анализ по видове разходи.

1.3. Изготвяне на разплащателни ведомости за заплати на персонала, служебни бележки и други документи.

1.4 Изготвяне на анализи за финансово-икономическото състояние на едноличните търговски дружества с държавно участие в капитала.

1.5 Разработване на проект на бюджет и бюджетна прогноза на Министерството.

1.6. Одобрение и наблюдение на плащанията на организационните структури на МОН, разплащане и отчитане на сметките на бюджетните организации, чрез Системата за електронни бюджетни разплащания (СЕБРА).

1.7. Извършване на текущ контрол на плащанията на разпоредителите с бюджет в рамките на определените им лимити. Изготвяне на обобщена информация за извършените плащания по видове разходи.

1. 8. Проверка и обобщаване на отчетите за касовото изпълнение на бюджетите, сметките за средства от ЕС и сметките за чужди средства, оборотните ведомости и годишните финансови отчети на разпоредителите с бюджет.

2. Осигуряване на материално-техническо снабдяване с консумативи и обзавеждане:

2.1 Осигурени са материали и инвентар чрез възлагане по рамкови споразумения;

2.2. Изпълнени са ремонтни дейности на сградите и работни помещения на Министерството;

2.3. Сключени са договори с външни контрагенти в съответствие с потребностите на МОН;

2.4. Осигурено е транспортното обслужване на Министерството, както и участие в доставката и предоставянето на училищни автобуси за училища и общини.

3. Планиране, организиране и осъществяване на цялостната дейност по отбранително-мобилизационната подготовка, защитата при бедствия, аварии и по пожарната безопасност. Планиране, контрол и отчитане на средствата

3.1. Осъществяват се планираните мерки за превенция и намаляване на риска от бедствия и е осъществяван контрол за тяхното изпълнение;

3.2. Актуализиране на плана за защита при бедствия на МОН за изпълнение на задачите, произтичащи от Националния план за защита при бедствия и плановете на областно и общинско ниво;

3.3. Изготвяне на годишен доклад за изпълнение на дейностите и задачите по отбранително-мобилизационна подготовка през 2022 г. и изпращане в Министерството на отбраната;

3.4. Организиране и координиране на цялостната дейност по здравословни и безопасни условия на труд и осигуряването на лекарствени средства и мед. оборудване и др.;

3.5. Осигуряване на финансови, технически и материални средства за провеждане на дейностите по Отбранително мобилизационна подготовка (ОМП);

3.6. Извършени са дейностите, осигуряващи пожарна безопасност;

3.7. Участие в разработването на Годишен доклад за състоянието на националната сигурност в РБ през 2021 г. (приема се от Народното събрание за предходната година), съвместно с компетентните органи на изпълнителната власт.

3.8. Участие в изготвянето на Отчет за изпълнение към 31.12.2022 г. на дейности и мерки по стратегическите и оперативни цели на Националната програма за безопасност и здраве при работа 2022 - 2024 година.

в) Отчет на показателите за изпълнение на бюджетната програма (Приложение № 6)

1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация“		2023 г.	
Показатели за изпълнение	Мерна единица	Целева стойност	Отчет към 30.06.2023 г.
Организиране и провеждане на събития, работни срещи с журналисти, пресконференции	Брой	6	3
Провеждане на информационни кампании за популяризиране политиките на МОН по дадена тема	Брой	3	4
Деловодно обслужване и архивиране на приключените преписки	Брой	70 000	37 603
Административно обслужване на физически и юридически лица	Брой	550	738

➤ Кратко описание на показателите за изпълнение

Текущо се изпълняват дейности, свързани с процесуално представителство на Министерството пред съдилищата; изготвяне на проекти на договори и становища по законосъобразността на договори; по събиране и обобщаване на проектите на годишния бюджет на Министерството и бюджетите на ВРБ; по събиране и обобщаване на отчети за касово изпълнение на бюджета и на сметките за средства от Европейския съюз; по счетоводно отчитане, изготвяне на ежемесечни и годишни оборотни ведомости, подготовка на годишния баланс, счетоводно и касово обслужване на структурните звена; осъществява се контрол на извършените

плащания чрез СЕБРА; поддържат се регистри на имотите; на обществените поръчки на МОН; програмно и техническо осигуряване на компютърната техника; изпълнява се плана за вътрешен одит на структурите, програмите, дейностите и процесите в Министерството; осигурена е ведомствена охрана и пропускателен режим.

Осъщественияте дейности, допринасят за нормалното функциониране на администрацията.

➤ *Източници на информацията за данните по показателите за изпълнение*

Информация за изпълнените дейности се извлича от Системата за управление на документооборота и работния поток Eventis R7.

д) *Описание на факторите и причините, оказали въздействие върху непостигането на планираните/заявените целеви стойности*

В качествено и количествено отношение заложените цели са изпълнени в пълна степен. Планираните количествени параметри са прогнозни и тяхното изпълнение зависи от броя на постъпилите документи и заявления от потребителите.

г) *Отчет на разходите по бюджетната програма с разпределение по ведомствени и администрирани разходи (Приложение № 7)*

1700.03.00 Бюджетна програма „Администрация“			
Разходи по бюджетната програма (в лева)	Закон 2023	Уточнен план	Отчет към 30 юни 2023 г.
I. Ведомствени разходи по бюджета	11 841 900	11 841 900	5 111 468
от тях за:			
Персонал	7 740 900	7 740 900	2 618 846
Издръжка	3 731 000	3 731 000	2 442 393
Капиталови разходи	370 000	370 000	50 229
1. Ведомствени разходи по бюджета на ПРБ	11 841 900	11 841 900	5 111 468
от тях за:			
Персонал	7 740 900	7 740 900	2 618 846
Издръжка	3 731 000	3 731 000	2 442 393
Капиталови разходи	370 000	370 000	50 229
2. Ведомствени разходи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
II. Администрирани разходни параграфи по бюджета	0	0	0
III. Администрирани разходни параграфи по други бюджети и сметки за средства от ЕС	0	0	0
Общо администрирани разходи (II.+III.):	0	0	0
Общо разходи по бюджета (I.+II)	11 841 900	11 841 900	5 111 468
Общо разходи (I.+II.+III.)	11 841 900	11 841 900	5 111 468
Численост на щатния персонал	274	274	239

д) Отговорност за изпълнението на програмата

Отговорност за изпълнението на програмата имат дирекции „Правна“, „Финанси“, „Стопански и счетоводни дейности“, „Държавна собственост и обществени поръчки“, „Човешки ресурси и административно обслужване“, „Връзки с обществеността и протокол“ в МОН, Звеното за финансово осигуряване на организационните структури на МОН, Изпълнителна агенция „Програма за образование“ (ИАПО).

Справка за разходите по области на политики, утвърдени със ЗДБРБ за 2023 г. по бюджета на Министерството на образованието и науката

Класификационен код*	Наименование на областта на политика	Закон	Уточнен план	Отчет
1700.01.00	Политика в областта на всеобхватното, достъпно и качествено предучилищно и училищно образование. Учене през целия живот	959 792 600	959 792 600	263 479 152
1700.02.00	Политика в областта на равен достъп до качествено висше образование и развитие на научния потенциал	85 027 800	85 027 800	34 202 819
1700.03.00	Бюджетна програма „Администрация“	11 841 900	11 841 900	5 111 468
	Общо разходи	1 056 662 300	1 056 662 300	302 793 439